

Siti

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม
ในจังหวัดนครนายก

นางสุภาภรณ์ โต๊ะขอ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
วิชาเอกการพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

**Factors Related to Parenting Practices to the Adolescents
of Muslim Families in Nakhon Nayok Province**

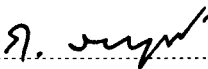
Mrs. Supaporn Tohsaw

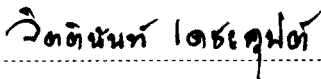
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Home Economics in Family and Social Development
School of Human Ecology
Sukhothai Thammathirat Open University

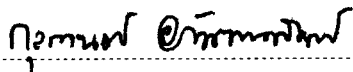
2008

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม
ในจังหวัดนครนายก
ชื่อและนามสกุล นางสุภาภรณ์ โต๊ะชอ
วิชาเอก การพัฒนาครอบครัวและสังคม
สาขาวิชา มนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์ ดร.กุดกานต์ อภิวัฒน์ลังการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.จิตตินันท์ เฉชะคุปต์

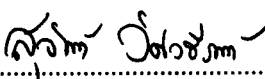
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กุดกานต์ ราชานุญวัฒน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตตินันท์ เฉชะคุปต์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กุดกานต์ อภิวัฒน์ลังการ)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอก
การพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

.....ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่.....9.....เดือน.....เมษายน.....พ.ศ.....2552...

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม

ในจังหวัดนครนายก

ผู้วิจัย นางสุภาภรณ์ โต๊ะชอ **ปริญญา** คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาครอบครัวและสังคม)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) อาจารย์ ดร.กุลกานต์ อภิวัฒน์ลังการ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.จิตตินันท์ เฉชะคุปต์

ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวมุสลิม (2) การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม และ (3) การทำนายของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม ในจังหวัดนครนายก

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นมารดาชาวมุสลิมที่มีบุตรวัยรุ่น อายุระหว่าง 13-19 ปี จำนวน 1,576 ครอบครัว ที่อาศัยในจังหวัดนครนายก กลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 319 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า (1) มารดาส่วนใหญ่ อายุประมาณ 41-50 ปี (ร้อยละ 49.3) จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 43.9) ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 28.5) มารดาทำงานวันละ 6-8 ชั่วโมง (ร้อยละ 78.7) บุตรวัยรุ่นส่วนมากเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (ร้อยละ 56.4) มีคะแนนเฉลี่ยของปีการศึกษาที่ผ่านมาเท่ากับ 3.14 ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 44.8) สัมพันธภาพในครอบครัวดี และมีการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาค่อนข้างสูง (2) คะแนนเฉลี่ยของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของมารดามุสลิม เรียงลำดับจากมากไปน้อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการแสดงความรักเอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร ด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถและให้อิสระแก่บุตร ด้านการรับฟังความคิดเห็นและให้ความยุติธรรมแก่บุตร ด้านการให้ความสนิทสนมและสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร และด้านการให้รางวัลบุตร (3) ตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรในภาพรวมในเชิงบวก ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ ได้แก่ จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถร่วมทำนายความแปรปรวนของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวมทุกด้านได้ร้อยละ 68.5

คำสำคัญ การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น วัยรุ่น ครอบครัวมุสลิม

Thesis title: Factors Related to Parenting Practices to the Adolescents of Muslim Families in Nakhon Nayok Province

Researcher: Mrs.Supaporn Tohsaw; **Degree:** Master of Home Economics (Family and Social Development); **Thesis advisors:** (1) Dr.Kunlakarn Apiwattanalunggam; (2) Dr.Chittinun Tejagupta, Associate Professor; **Academic year:** 2008

Abstract

The objectives of this research were to study (1) characteristics of Muslim families, (2) parenting practices to the adolescents of Muslim families, and (3) factors predicting the parenting practices to the adolescents of Muslim families in Nakhon Nayok Province.

The sample group was 319 mothers from 1,576 Muslim families in Nakhon Nayok Province who had adolescents of 13–19 years old. Data were collected by using questionnaires and analyzed by using the statistics, such as: percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment correlation and stepwise multiple regression.

The results of the study indicated that (1) the mothers' ages are mostly between 41-50 years old (49.3 percent). They were graduated in Pratom 6 (43.9 percent) and worked as employees (28.5 percent). Most of them worked between 6-8 hours a day (78.7 percent). Their adolescents were studying in Mathayom 1-3 (56.4 percent) and their grade point averages were 3.14. Their families were nuclear family (44.8 percent) with a good family relationship and a high level of religious practices. (2) The parenting practices of the adolescents of Muslim families consist of 5 areas in order of mean scores: their performing love and empathy, supporting and giving freedom, listening opinions and being fair, giving warmth and help and giving reward. (3) The factors predicting positive variations of parenting practices to the adolescents of Muslim families were the family relationship and religious practice, while the mother's education could actually predict the negative one. In fact, these variables could collectively predict the variations of the overall parental practices amounting to 68.5 percent.

Keywords: Parenting practices to the adolescents, Adolescents, Muslim families

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.กุดกานต์ อภิวฒน์ลังการ และรองศาสตราจารย์ ดร.จิตตินันท์ เศษะคุปต์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ที่กรุณาได้ชี้แนะให้คำปรึกษา และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และผลักดันให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และขอกราบขอบพระคุณ มารดา มุสลิม ในจังหวัดนครนายกทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล อันเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่มีน้ำใจช่วยเหลือและให้กำลังใจเสมอมา

สุภาภรณ์ โต๊ะชอ

สิงหาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย.....	9
ขอบเขตการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น	13
การอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิม	17
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
เครื่องมือการวิจัย	39
วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวมุสลิมที่มีบุตรวัยรุ่น.....	44
การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม	55
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น	65
การทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
สรุปการวิจัย	78
อภิปรายผล	85
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก.....	98
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	99
ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ทดลองเครื่องมือ	103
ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูล.....	105
ง แบบสอบถาม	107
จ ค่าสถิติต่างๆ.....	117
ประวัติผู้วิจัย.....	127

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและตัวอย่าง..... 39
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดา 45
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของการรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา..... 48
ตารางที่ 4.3	ข้อมูลส่วนบุคคลของบุตรวัยรุ่น 50
ตารางที่ 4.4	จำนวนร้อยละของลักษณะนิสัยของบุตรวัยรุ่น 51
ตารางที่ 4.5	ข้อมูลปัจจัยครอบครัว..... 52
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละของความสัมพันธ์ภายในครอบครัว 53
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา 54
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร 55
ตารางที่ 4.9	จำนวนและร้อยละของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร 56
ตารางที่ 4.10	จำนวนและร้อยละของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการส่งเสริม ให้แสดงความสามารถและให้อิสระแก่บุตร 57
ตารางที่ 4.11	จำนวนและร้อยละของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการให้รางวัล 59
ตารางที่ 4.12	จำนวนและร้อยละของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม..... 60
ตารางที่ 4.13	ตัวแปรที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์..... 62
ตารางที่ 4.14	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านบิดามารดา ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบุตร และปัจจัยทางสังคมของครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ ต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม..... 64
ตารางที่ 4.15	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของ ครอบครัวมุสลิม 68
ตารางที่ 4.16	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ 69

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.17	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ 70
ตารางที่ 4.18	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการส่งเสริมให้ แสดงความสามารถและให้อิสระแก่บุตร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ 72
ตารางที่ 4.19	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้รางวัล โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ 73
ตารางที่ 4.20	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการรับฟังความ คิดเห็นและให้ความยุติธรรม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ 74
ตารางที่ 4.21	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม ในภาพรวม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ 76
ตารางที่ 4.22	สรุปการวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของ ครอบครัวมุสลิม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ 77

ฉ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
ภาพที่ 2.1 แผนภูมิการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของเซเฟอร์	22

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า การที่สังคมจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรเป็นสำคัญ ถ้าประเทศชาติของเรามีบุคคลที่มีคุณภาพ และเป็นคนดี มีคุณธรรม ย่อมทำให้ประเทศชาติเจริญ บุคคลที่มีคุณภาพ คือ ผู้ที่มีความสามารถสูงในด้านต่าง ๆ หรือในด้านใดด้านหนึ่งก็ได้ ซึ่งถ้าประเทศชาติมีบุคคลเหล่านี้เป็นจำนวนมากก็สามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปได้ในทุกทาง และการสร้างคุณภาพประชากรควรเริ่มต้นสร้างตั้งแต่วัยเด็ก การที่เด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและเป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้นั้น จำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่ ดูแลให้สอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย การพักผ่อน การบริการทางแพทย์ ตลอดจนความรักความอบอุ่น ความปลอดภัย สิ่งเหล่านี้ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในตอนแรก คือ พ่อ แม่ และครอบครัว เพราะพ่อแม่เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการเลี้ยงดู (วารสาร รักรวิชัย 2535 : 3) ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานแรกของมนุษย์ นอกจากมีหน้าที่สำคัญในการเป็นแหล่งให้กำเนิด และอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมประเทศชาติ ยังเป็นสถาบันเบื้องต้นที่ให้การหล่อหลอมพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จะมีผลต่อพฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิด หรือจิตใจของเด็ก ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โสภณัท นุชนารถ (2542 : 164) ได้กล่าวไว้ว่า บ้านแต่ละบ้านเปรียบเสมือนเบ้าหลอมหรือแม่พิมพ์ที่จะผลิตบุคคลออกไปในลักษณะต่าง ๆ กัน และเป็นแหล่งอนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรมจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง การมีครอบครัวที่ดี เด็กที่เกิดและเติบโตมาจากครอบครัวเช่นนี้ ย่อมเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในสังคมประเทศชาติต่อไป

ความสำคัญของครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน มีหลายประการ (รุจา ภูไพบูลย์ และคณะ 2540 :1) ได้แก่

1. ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานแรกที่สุดของมนุษย์ และเป็นสถาบันเก่าแก่ที่สุดในโลกที่ทำหน้าที่ในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์

2. การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและการให้การศึกษาในครอบครัว มีอิทธิพลต่อคุณภาพของคนและบุคลิกภาพ ซึ่งรวมทั้งค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ครอบครัวเป็นบ่อหลอมความคิด และค่านิยมต่าง ๆ ที่สำคัญ

3. ครอบครัวเป็นหน่วยของสังคมพื้นฐาน ที่ประกอบด้วยวิถีชีวิตของสมาชิกทุกคน วิถีชีวิตนี้ รวมทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมือง การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม และจริยธรรม ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของสังคม

4. ครอบครัวเป็นหน่วยทางเศรษฐกิจพื้นฐานของสังคม ที่สามารถจุนเจือเด็กและเยาวชนที่ยังต้องพึ่งพาผู้อื่นในวัยเยาว์

5. ปัญหาสังคมหลายประการจะป้องกันได้โดยสถาบันครอบครัว สถาบันครอบครัวที่รวมตัวกันได้จะเป็นพลังกลุ่ม/ชุมชน ที่สามารถพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของตนเองและปัญหาสังคมได้

จึงเห็นได้ว่าครอบครัวมีความสำคัญต่อเด็กและเยาวชน และการพัฒนาเด็กและเยาวชน และครอบครัวในด้านต่าง ๆ และเป็นแนวคิดที่สำคัญที่จะทำให้ประเทศมีบุคลากรที่มีคุณภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม สนองตอบนโยบายของประเทศที่ต้องการพัฒนาคน ครอบครัวและชุมชนอย่างเหมาะสมให้สังคมไทยเป็นสังคมที่คนมีความสุข ครอบครัวอบอุ่นและชุมชนเข้มแข็ง

การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีการเจริญเติบโต และพัฒนาการอย่างองค์รวม การอบรมเลี้ยงดูครอบคลุมถึงการแนะนำสั่งสอน ฝึกฝน ที่มุ่งให้เด็กประพฤติดี มีระเบียบวินัย รู้จักควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบและการดูแล เพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งกายและใจ โดยมุ่งให้เด็กมีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรงไม่มีโรค ไม่พิการ อารมณ์แจ่มใส สติปัญญาดี มีความเฉลียวฉลาด และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การที่เด็กจะเจริญเติบโตและมีพัฒนาการอย่างองค์รวมได้นั้น ขึ้นกับปัจจัยหลักสำคัญ 2 ประการ คือ พันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูนับเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของเด็ก ในความเป็นจริงการเลี้ยงดูลูกให้เติบโต และบรรลุผลตามความหวังของพ่อแม่ นั้น เป็นทั้งศิลปะและภาวะที่อาจกล่าวได้ว่ากระทำได้อย่างยากที่สุดในชีวิตพ่อแม่ ไม่มีกฎเกณฑ์ใดที่จะนำมาใช้ตัดสินแบบอย่างของพ่อแม่ที่ดีที่สุดตลอดจนตัดสินว่าวิธีการเลี้ยงลูกแบบใดจะบรรลุจุดหมายของพ่อแม่ได้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าวิถีชีวิตของแต่ละคน แต่ละครอบครัวมีความแตกต่างกันความแตกต่างของวิถีชีวิตอาจขึ้นอยู่กับจุดหมาย ความเชื่อมั่น ข้อจำกัด มาตรฐานและหลักเกณฑ์ต่างๆของแต่ละครอบครัว จึงไม่สามารถกล่าวได้ว่าวิธีการเลี้ยงลูกแบบใดดีที่สุด แต่ละครอบครัวอาจมีวิธีการเลี้ยงดูลูกที่เหมาะสมแตกต่างกันไป ความแตกต่างของรูปแบบอันเหมาะสมในการเลี้ยงดูลูก จะขึ้นกับองค์ประกอบหลักหลายประการด้วยกัน คือ

อาชีพของพ่อแม่ ระดับการศึกษาของพ่อแม่ สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ประสบการณ์ชีวิตและความมุ่งหวังในความสำเร็จของพ่อแม่ เวลาว่างของพ่อแม่ที่มีให้ลูก จำนวนลูกและสมาชิกในครอบครัว ความเข้มแข็งทางจิตใจของพ่อแม่ (สุทธิดา ทิฐิธรรมเจริญ 2546 : 26) ลักษณะโครงสร้างของครอบครัว สภาพการทำงานของพ่อแม่ สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ตลอดจนความรู้ความเข้าใจของพ่อแม่ในเรื่องพัฒนาการและแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (นันทา แทนธานี 2534 : 2-3) อาชีพของพ่อแม่เป็นองค์ประกอบหลักสำคัญต่อแนวโน้มการเจริญเติบโตของลูก และเป็นตัวชี้้นำสภาพการเลี้ยงดูลูก เช่น ชาวไร่ ชาวนา มักมีชีวิตอยู่กับสภาพธรรมชาติ งานที่ทำเป็นงานหนัก ครอบครัวมักเป็นครอบครัวใหญ่ ดังนั้นการเลี้ยงดูจะมีลักษณะปล่อยปละละเลยและไม่มีการวางแผน ฐานะของครอบครัว พ่อแม่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มักมีโอกาสในการจัดทรัพยากร กิจกรรม และอบรมเลี้ยงดูลูกได้มากกว่าและดีกว่าพ่อแม่ที่หาเช้ากินค่ำ ส่วนประสบการณ์ชีวิตและความมุ่งหวังในความสำเร็จของพ่อแม่ นั้น ประสบการณ์ชีวิตที่พ่อแม่ได้พบมาในอดีต มักเป็นแนวทางลำดับแรกที่พ่อแม่นำมาใช้ในการเลี้ยงดู โดยถ้าพ่อแม่มีความมุ่งหวังสูงมักจะเลี้ยงดูในลักษณะเข้มงวดกวดขัน นอกจากนี้จำนวนลูกและสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างกัน ก็จะทำให้มีแนวทางหรือวิธีการเลี้ยงดูที่ต่างกันด้วย ลักษณะจิตใจ และพฤติกรรมของผู้ให้ การอบรมเลี้ยงดู โดยเฉพาะมารดา ถ้ามารดา มีลักษณะทางจิตใจไม่เหมาะสม เช่น สุขภาพจิตเสื่อม วิตกกังวลมาก มีเจตคติไม่ดีต่อบุตร และลักษณะจิตใจที่ไม่เหมาะสมของมารดา นี้เองที่ทำให้มารดาอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างไม่เหมาะสม เช่น รักสนับสนุนน้อย และใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลสอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงเดือน พันธมนาวิน และคนอื่น ๆ (2528) ได้ทำการวิจัยผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษา และมีชมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 662 คน พบผลวิจัยพบว่ามารดาที่มีสุขภาพจิตดี มีความวิตกกังวลน้อย และมีความคาดหวังที่เหมาะสมกับความเป็นจริง ไม่มีปัญหาการบกพร่องจิตใจมากจนเกินไป ไม่มีอารมณ์รุนแรงจนเกินไป ทั้งด้านร้ายแรงและเศร้าสร้อยหรือโมโหกราดเกรี้ยวสามารถให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุนมาก และแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์

ครอบครัวมุสลิมเป็นครอบครัวที่เห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูบุตรเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะศาสนาอิสลามได้มีข้อบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของครอบครัวในการให้กำเนิดและเลี้ยงดูบุตร โดยเฉพาะหน้าที่ของแม่ในการอบรมสั่งสอนบุตร ซึ่งเป็นหน้าที่หลักและเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของผู้ที่เป็นแม่ โดยมุสลิมที่เป็นแม่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ของแม่ให้ดี ทั้งนี้เพราะมุสลิมมีความเชื่อว่าหลังจากที่ตายไปแล้วผู้เป็นแม่จะต้องถูกสอบสวนในวันพิพากษาว่า ได้ทำหน้าที่สมบูรณ์มากน้อยเพียงใด ซึ่งหน้าที่ของการเป็นแม่มีความสำคัญเป็นลำดับที่สองรองจากเรื่องการละหมาด ซึ่งเป็นหน้าที่ที่มุสลิมทุกคนทั้งชายหญิงจะต้องถูกสอบสวนเป็นประการแรกเหมือนกันหมด ปัจจุบัน

การดำเนินชีวิตครอบครัวมุสลิมในประเทศไทยมีความผันแปรไปตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี อีกทั้งวัฒนธรรมตะวันตกที่ไหลบ่าเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ อย่างรุนแรง ส่งผลให้มุสลิมจำนวนไม่น้อยมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของตนใหม่ คลายความเข้มงวดเป็นมุสลิมดั้งเดิม กลายเป็นมุสลิมใหม่มากขึ้น (พิน ดอกบัว 2539 : 224) จากวัฒนธรรมเดิมที่แม่เป็นตัวจักรที่สำคัญในการหล่อหลอมและถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่ลูก โดยไม่ได้มีหน้าที่ในการทำงานนอกบ้าน ซึ่งหน้าที่ในการทำงานนอกบ้านเพื่อฐานะทางเศรษฐกิจเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของพ่อเท่านั้น แต่สภาพความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้มารดาต้องเข้ามามีบทบาททางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น นอกจากนี้จากการที่มารดามีการศึกษาสูงขึ้น ประกอบอาชีพที่มีความรับผิดชอบสูงขึ้น ซึ่งสถานที่ทำงานนั้นส่วนใหญ่ต้องทำงานนอกบ้าน และในปัจจุบันสังคมมุสลิมยังเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้มีส่วนสำคัญในกิจกรรมต่าง ๆ นอกบ้านมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการรวมกลุ่มทางสังคม เช่น สมาคมสตรีมุสลิม เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีส่วนในการผลักดันให้แม่ต้องออกมานอกบ้าน ส่งผลให้การทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรเปลี่ยนแปลงไป เวลาที่มีให้กับบุคคลในครอบครัวน้อยลง ทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น เด็กและเยาวชนแสดงพฤติกรรมที่ขัดต่อระเบียบแบบแผนทางสังคม สะท้อนได้ชัดจากจำนวนเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่เป็นสิ่งที่ผิดหลักการของศาสนาอิสลามมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จะเห็นได้จากจำนวนเด็กและเยาวชนอายุ 13-20 ปีที่เริ่มใช้ยาและสารเสพติดครั้งแรกในปี พ.ศ. 2539 คิดเป็น ร้อยละ 6.7 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 7.3 ในปี พ.ศ. 2541 และ ร้อยละ 7.9 ในปี พ.ศ. 2544 (งานยาเสพติดอำเภอองครักษ์ 2545: 8) ช่วงวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ เป็นวัยที่จะรับความรู้ และแสวงหาอุดมการณ์ มุ่งมั่นที่จะดำเนินตามอุดมการณ์ ในทางกลับกัน การเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายในวัยรุ่น ทำให้เกิดความดึงเครียดทางอารมณ์ มักตัดสินใจรวดเร็วและรุนแรง หากวัยรุ่นไม่ได้รับการดูแลที่เหมาะสมย่อมเกิดปัญหาสังคมตามมาทั้งขนาดรุนแรง และปริมาณปัญหา ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตได้ ดังนั้นการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม และการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวมุสลิมที่มีบุตรวัยรุ่นในจังหวัดนครนายก
- 2.2 เพื่อศึกษาถึงการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมที่มีบุตรวัยรุ่นในจังหวัดนครนายก
- 2.3 เพื่อศึกษาการทำนายของปัจจัยต่างๆที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมที่มีบุตรวัยรุ่นในจังหวัดนครนายก

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การอบรมเลี้ยงดูบุตรในแต่ละครอบครัวนั้น อาจมีวิธีการเลี้ยงดูที่เหมาะสมแตกต่างกันไป ความแตกต่างของรูปแบบอันเหมาะสมในการเลี้ยงดูบุตร ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลากหลายประการด้วยกัน ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของบิดามารดา ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบุตร และด้านสังคมครอบครัว คือ

ปัจจัยส่วนบุคคลของบิดามารดา มี 5 ปัจจัย ได้แก่ อายุของบิดามารดา จำนวนปีการศึกษาของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา จำนวนชั่วโมงการทำงานของบิดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา อายุของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดา คือ ถ้าบิดามารดามีอายุน้อย ส่งผลให้ขาดวุฒิภาวะทางด้านต่าง ๆ รวมทั้งขาดทักษะและประสบการณ์ทางสังคมในการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ขาดความพร้อมในการอบรมเลี้ยงดูบุตร อาจส่งผลให้มีการเลี้ยงดูบุตรโดยที่ปล่อยปละละเลย (น้ำทิพย์ ชูเวทย์ อ้างถึงใน ตรีสุคนธ์ มาลีแก้ว 2546 : 38) ระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูบุตร คือ ถ้าระดับการศึกษาของบิดามารดาต่ำ มักใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสนับสนุนน้อย (หรรษา เลหาเสรีกุล 2540 : 156) ส่วนรายได้ของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มักมีโอกาสนในการจัดหาทรัพยากร กิจกรรม และการอบรมเลี้ยงดูได้มากกว่า และดีกว่าบิดามารดาที่หาเช้ากินค่ำ (วราภรณ์ รัถวิชัย 2535 : 30-34) ส่วนจำนวนชั่วโมงการทำงานของบิดามีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตร การศึกษาของ จงกล เกษตุ้ม (2541 : 50) พบว่าครอบครัวไทยส่วนใหญ่พ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ส่งผลให้พ่อแม่มีความรู้และการปฏิบัติในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการให้อิสระ และการแสดงความสามารถของบุตรมากขึ้น นอกจากนั้นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์

ต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตร คือ การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการส่งผลกระทบต่อแนวทางหรือวิธีการเลี้ยงดูบุตร โดยทั่วไปพ่อแม่มักจะมีจิตใจอ่อนไหวต่อการเลี้ยงดูบุตร พ่อแม่ที่มีจิตใจอ่อนนุ่มมาก ๆ มักคัดค้านใจแทนบุตรในหลายๆกรณี ส่งผลให้มีวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบให้ความคุ้มครอง หรือรักถนอมมาก (วารสารจิตวิทยา 2535 : 30-34)

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบุตรที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตร มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาและลักษณะนิสัย กล่าวคือ เมื่อบุตรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ประสบผลสำเร็จในการเรียน จะมีความมั่นใจในความสามารถของตน และบิดาเองก็มีความพึงพอใจ ให้ความรัก และให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี (อัจฉรา ภูระธีระ 2546 : 123) ส่วนบุตรที่มีระดับการศึกษามากขึ้น มีการพัฒนาการด้านความคิดอย่างมีเหตุผลมาก ส่งผลให้บิดามารดา มีการรับฟังความคิดเห็นของบุตรที่มีอายุมากขึ้นด้วย (นฤมล สิริพันธ์ 2541 : 77-79) นอกจากนี้ ลักษณะนิสัยของเด็กก็เป็นส่วนสำคัญที่จะกำหนดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว กล่าวคือ ถ้าเด็กมีนิสัยเห็นแก่ตัว ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ขาดความกรุณาต่อผู้อื่น เข้ากับผู้อื่นไม่ได้ บิดามารดาต้องให้การดูแล ควบคุมอย่างใกล้ชิดมากขึ้น ต้องใช้กฎหรือระเบียบอย่างเข้มงวด เพื่อเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยให้บุตรของตนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขได้ (เอมอร จารุงษ์ 2545 : 17)

ปัจจัยทางด้านสังคมครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตร มี 3 ปัจจัย ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา กล่าวคือ จำนวนสมาชิกในครอบครัวมีอิทธิพลต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดา คือ ครอบครัวที่มีจำนวนลูกหรือสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างกัน ก็จะมีแนวทางหรือวิธีการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน ครอบครัวมีสมาชิกหลายคนในบ้านเดียวกัน เด็กมักจะได้รับการดูแลเอาใจใส่ มีความอบอุ่นไม่เหงาม เพราะมีสมาชิกของครอบครัวหลายคนผลัดเปลี่ยนมาเลี้ยงดู (สุทธิดา ทิฐิธรรมเจริญ 2546 : 28) ส่วนครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดี จะทำให้ครอบครัวมีความรัก ความอบอุ่น มีความเข้าใจเกิดขึ้น ด้านบิดามารดา หรือผู้ปกครองเองก็จะมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้อเวลา โอกาสกับลูกอย่างเหมาะสม ไม่ละเลยความรับผิดชอบที่จำเป็นต้องปลูกฝัง และต่อเติมความรักให้กับบุตรอย่างถูกต้อง (ลักษณะ หนูนนาค 2546 : 97) และในครอบครัวที่มีพ่อแม่และคนรอบข้างปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา บิดามารดามีแนวโน้มที่จะมีความสงบสุขในครอบครัว ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติตามแนวทางของศาสนานั้นจะช่วยให้บุตรหรือบุคคลในครอบครัวมีคุณธรรม ผู้มีศาสนานั้นจะเกรงกลัวบาป เกรงกลัวพระเจ้า ดังนั้นเขาจะปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงามเสมอทั้งต่อหน้าและลับหลัง ซึ่งจากการปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงามนั้นทำให้บิดามารดา มีการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยไม่ต้องเข้มงวดหรือเผด็จการ หรือปล่อยปละละเลยจนเกินไป (มัณฑนา คุปตพันธ์ 2533 : 89)

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูนั้น พอจะสรุปเป็นการอบรมเลี้ยงดู 5 ด้านใหญ่ๆ สำหรับการศึกษาครั้งนี้มีดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูด้านด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตร โดยแสดงให้บุตรทราบว่ารักและหวังดีต่อบุตร ให้ความเอาใจใส่ โดยสอบถามทุกข์สุข ถามถึงเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้น รับรู้เกี่ยวกับเพื่อนหรือกิจกรรมของบุตร และเข้าใจจิตใจ สนใจทุกข์สุขของบุตร คอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาแนะนำตามความเหมาะสม

2. การอบรมเลี้ยงดูด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือบุตร หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตร โดยเป็นกันเอง ทำตนใกล้ชิดสนิทสนมกับบุตร สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือบุตรตาม โอกาสอันควร โดยให้เวลาหรือให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เป็นที่ปรึกษาที่ดีของเด็ก โดยให้คำปรึกษา ปลอดภัยเมื่อบุตรมีทุกข์ ให้กำลังใจเมื่อประสบ ความล้มเหลวและสนับสนุนให้ลองทำอีกครั้งจนสำเร็จ

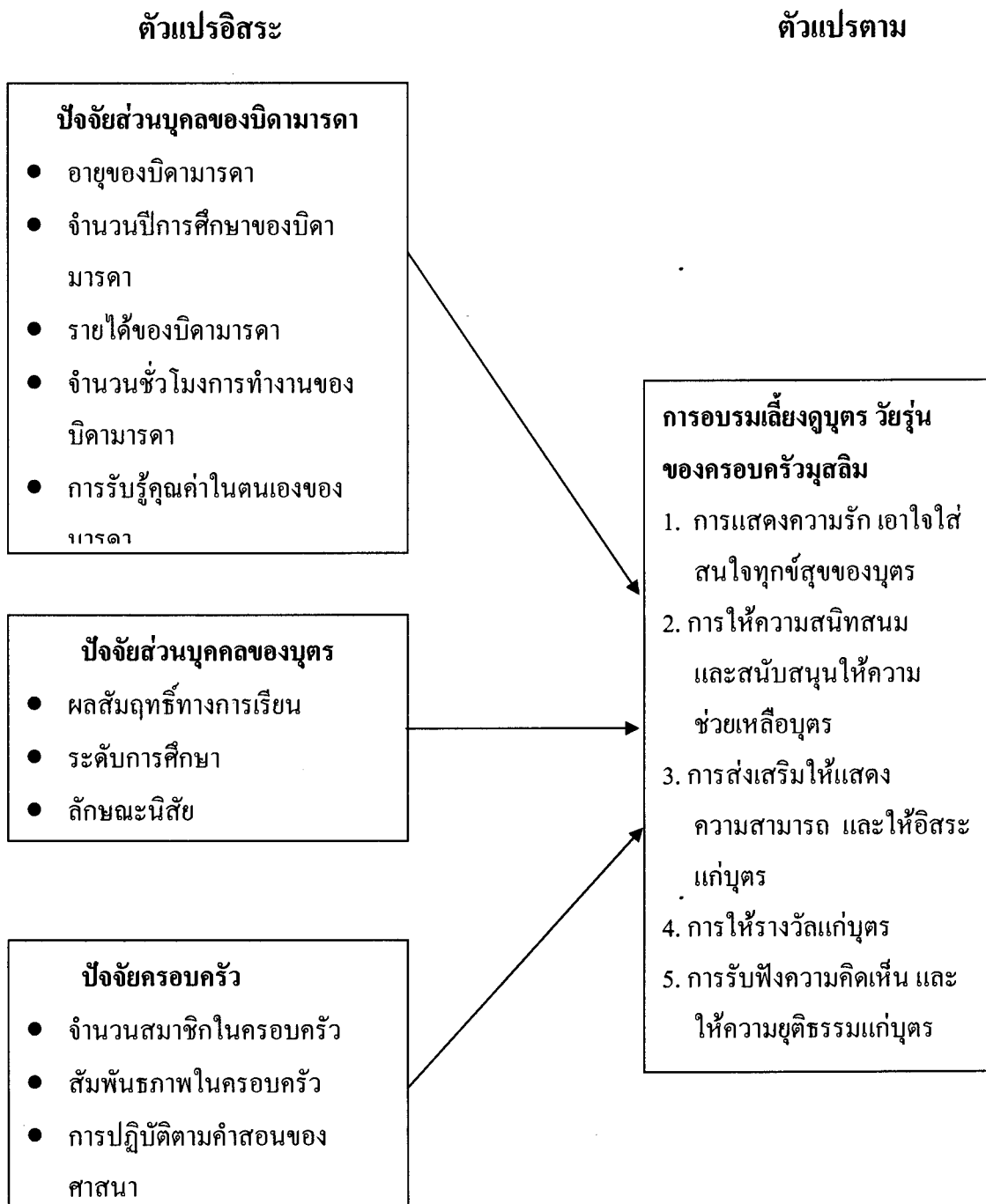
3. การอบรมเลี้ยงดูด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตร โดยส่งเสริมให้บุตรมีอิสระในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง ไม่ถูกควบคุมให้อยู่ในสายตาหรือคุ้มครองป้องกัน ให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา มีความเป็นตัว ของตัวเอง เปิดโอกาสให้บุตรได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง และไม่มีความรู้สึก ว่าตนเองเป็นเด็กอยู่เสมอ

4. การอบรมเลี้ยงดูด้านการให้รางวัล หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตรด้วยการยอมรับ มีการให้ทั้งที่เป็นสิ่งของและคำพูดเมื่อบุตรทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจ ในตนเอง การลงโทษจะใช้ต่อเมื่อเด็กตั้งใจที่จะปฏิเสธการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และจะใช้ การลงโทษที่ไม่รุนแรง

5. การอบรมเลี้ยงดูด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม หมายถึง การที่มารดา ปฏิบัติต่อบุตรอย่างมีเหตุผล ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของบุตร ปฏิบัติต่อบุตรด้วย ความยุติธรรม ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป มีการอธิบายเหตุผลเมื่อต้องการส่งเสริมหรือขัดขวาง การกระทำของลูก

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สามารถพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษานี้โดยคาดว่า ปัจจัยด้านบิดามารดา ประกอบด้วย อายุของบิดามารดา จำนวนปีการศึกษาของบิดามารดา รายได้ ของบิดามารดา จำนวนชั่วโมงการทำงานของบิดามารดา การรับรู้คุณค่าในตัวเองของมารดา ปัจจัยทางด้านบุตร ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษา ลักษณะนิสัย และปัจจัย ด้านสังคมของครอบครัว ประกอบด้วย จำนวนสมาชิกในครอบครัวครอบครัว สัมพันธภาพ ในครอบครัว การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

ของครอบครัวมุสลิมด้านต่าง ๆ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร 2) ด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร 3) ด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร 4) ด้านการให้รางวัลแก่บุตร 5) ด้านการรับฟังความคิดเห็นและให้ความยุติธรรมแก่บุตร

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบิดามารดา ด้านบุตรและด้านสังคมของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม

4.2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบิดามารดา ด้านบุตรและด้านสังคมของครอบครัว ไม่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 **ขอบเขตด้านประชากร** ประชากรในที่นี้เป็นครอบครัวมุสลิมที่มีบุตรวัยรุ่น อายุระหว่าง 13-19 ปี บริบูรณ์ ในจังหวัดนครนายก

5.2 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ศึกษาเนื้อหาเรื่องการทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรในวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม 5 ด้าน คือ การอบรมเลี้ยงดูด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร ด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร ด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร ด้านการให้รางวัลแก่บุตร และด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร โดยมีปัจจัยในการทำนายด้านบิดามารดา ด้านบุตร และด้านสังคมครอบครัว

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

5.3.1 **ตัวแปรอิสระ** ได้แก่ ปัจจัยด้านบิดามารดา ประกอบด้วย อายุของบิดามารดา จำนวนปีการศึกษาของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา จำนวนชั่วโมงการทำงานของบิดามารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา ปัจจัยทางด้านบุตร ประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษา ลักษณะนิสัย และปัจจัยทางสังคมของครอบครัว ประกอบด้วย จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

5.3.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิม ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร ด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร ด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร ด้านการให้รางวัลแก่บุตร และด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร

6. นวัตกรรมที่เฉพาะ

6.1 บุตรวัยรุ่น หมายถึง สมาชิกครอบครัวทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 13-19 ปีบริบูรณ์ ที่อยู่อาศัยในบ้านเดียวกับบิดามารดา

6.2 ครอบครัวมุสลิม หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ประกอบด้วยบิดามารดาและบุตรที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกันและนับถือศาสนาอิสลาม

6.3 การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตร โดยวิธีการต่าง ๆ อันเป็นการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทั้งในด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย การพักผ่อน ตลอดจนความรักความอบอุ่น ความปลอดภัยในชีวิต รวมทั้งการฝึกให้บุตรมีพฤติกรรมของระเบียบวินัยที่พึงประสงค์ การอบรมเลี้ยงดู 5 ด้าน ได้แก่

6.3.1 การอบรมเลี้ยงดูด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตร โดยแสดงให้เห็นบุตรทราบว่ารักและหวังดีต่อบุตร ให้ความเอาใจใส่ โดยสอบถามทุกข์สุข ถามถึงเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้น รับรู้เกี่ยวกับเพื่อนหรือกิจกรรมของบุตร และเข้าใจจิตใจ สนใจทุกข์สุขของบุตร คอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาแนะนำตามความเหมาะสม

6.3.2 การอบรมเลี้ยงดูด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตร โดยเป็นกันเอง ทำตนใกล้ชิดสนิทสนมกับบุตร โดยให้เวลาหรือให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน สนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตรตามโอกาสอันควร เป็นที่ปรึกษาที่ดีของเด็ก โดยให้คำปรึกษา ปลอดภัยเมื่อบุตรมีทุกข์ ให้กำลังใจเมื่อประสบความล้มเหลวและสนับสนุนให้ลองทำอีกครั้งจนสำเร็จ

6.3.3 การอบรมเลี้ยงดูด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถและให้อิสระแก่บุตร หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตร โดยส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง ไม่ถูกควบคุมให้อยู่ในสายตาหรือคุ้มครองป้องกันให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา มีความเป็นตัวของตัวเอง เปิดโอกาสให้ลูกได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง และไม่มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นเด็กที่อยู่เสมอ

6.3.4 การอบรมเลี้ยงดูด้านการให้รางวัลแก่บุตร หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตร โดยให้รางวัลบุตรด้วยการยอมรับ มีการให้ทั้งที่เป็นสิ่งของและคำพูดเมื่อบุตรทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง การลงโทษจะใช้ต่อเมื่อเด็กตั้งใจที่จะปฏิเสธการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และจะใช้การลงโทษที่ไม่รุนแรง

6.3.5 การอบรมเลี้ยงดูด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร

หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตรอย่างมีเหตุผล ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก ปฏิบัติต่อบุตรด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป มีการอธิบายเหตุผลเมื่อต้องการส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของบุตร

6.4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูบุตร แบ่งเป็น

6.4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบิดามารดา ประกอบด้วย

- 1) อายุของบิดามารดา หมายถึง อายุจริงของบิดามารดา ที่นับจำนวนเต็มเป็นปี โดยนับถึงวันที่ศึกษาวิจัย
- 2) จำนวนปีการศึกษาของบิดามารดา หมายถึง การศึกษาชั้นสูงสุดของบิดามารดา
- 3) รายได้ของบิดามารดา หมายถึง เงินรายได้ทั้งหมดของครอบครัว ทั้งของบิดามารดา ที่ยังไม่ได้หักค่าใช้จ่ายใด ๆ โดยคิดเป็นรายเดือน หรือเป็นรายได้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ในกรณีที่มีฝ่ายหนึ่งไม่มีรายได้
- 4) จำนวนชั่วโมงการทำงานของบิดามารดา หมายถึง จำนวนชั่วโมงการทำงานของบิดามารดาที่มีงานทำนอกบ้านหรือในบ้านในหนึ่งวัน
- 5) การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา หมายถึง ความรู้สึกหรือการรับรู้เกี่ยวกับตนเองในการดำเนินชีวิต

6.4.2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบุตร ประกอบด้วย

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของภาคการศึกษาสุดท้ายที่ผ่านมา
- 2) ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาที่บุตรกำลังศึกษาอยู่ ณ วันที่ศึกษาวิจัย
- 3) ลักษณะนิสัยของบุตร หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่บุตรแสดงออกมาซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละบุคคล

6.4.3 ปัจจัยด้านสังคมของครอบครัว ประกอบด้วย

- 1) จำนวนสมาชิกในครอบครัว หมายถึง จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันกับบิดามารดามุสลิม
- 2) สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง การที่สมาชิกในครอบครัวได้พบปะ พูดคุย ปรึกษาหารือกัน ใช้เวลาอยู่กับบุตร
- 3) การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติตนของสมาชิกในครอบครัวตามหลักการของศาสนาอิสลาม

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานสาธารณสุข ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินการให้การช่วยเหลือดูแลและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นแก่ครอบครัวมุสลิมเหล่านั้นได้

7.2 เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัว

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น
 - 1.1 วัยรุ่น
 - 1.2 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น
2. การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม
 - 2.1 ความหมาย และรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น
 - 2.2 บทบาทของบิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น
 - 2.3 บทบาทของบิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม
3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

1.1 วัยรุ่น

วัยรุ่น หมายถึง ช่วงชีวิตระหว่างวัยเด็ก กับวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญยิ่ง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงอันสลับซับซ้อนหลายด้านในระบบต่าง ๆ ของร่างกาย ด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม ซึ่งมีจุดเริ่มต้นและการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล โดยเฉลี่ยแล้วช่วงวัยรุ่นมีอายุระหว่าง 10-19 ปี แบ่งออกเป็น 3 ระยะ (สถาบันสุขภาพจิตและวัยรุ่น 2545 : 8-16) คือ

วัยรุ่นตอนต้น	อายุ 10-13 ปี
วัยรุ่นตอนกลาง	อายุ 14-16 ปี
วัยรุ่นตอนปลาย	อายุ 17-19 ปี

เอเวลิน ดูวัล (Everlyn Duvall) ได้แบ่งระยะวงจรชีวิตในระยะบุตรเข้าสู่วัยรุ่น โดยใช้ช่วงอายุบุตรตั้งแต่ 13-20 ปี (กมลมา แสงสีทอง 2545 : 194)

ศาสนาอิสลามถือว่าวัยรุ่น คือ เด็กที่มีอายุระหว่าง 13-19 ปี เริ่มเข้าสู่วัยบรรลุนิติภาวะ จะต้องปฏิบัติศาสนกิจต่าง ๆ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ทุกประการ (อิสมาแอ อาลี และคณะ 2535 : 150)

สำหรับการศึกษานี้ ใช้ช่วงวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13-19 ปี เนื่องจากการศึกษาของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในจังหวัดนครนายก

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ มีดังต่อไปนี้

1.1.1 การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

1) การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทั่วไป การที่ฮอร์โมนเกี่ยวกับการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นทำให้เด็กเติบโตสูงขึ้นได้รวดเร็ว โดยเฉพาะที่คอ แขน ขา มากกว่าลำตัว ทำให้รู้สึกตัวตัวเองมีรูปร่างเก้งก้างน่ารำคาญ ประกอบกับการเติบโตหรือการขยายขนาดของร่างกายแต่ละส่วนอาจเกิดขึ้นไม่พร้อมกัน การโตเร็วเกินไปหรือช้าเกินไปทำให้แตกต่างจากเพื่อนส่วนใหญ่ มีผลกระทบต่อภาพพจน์ของตนเอง ความรู้สึกและความนึกคิดของวัยรุ่น ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ความเห็นว่าเด็กชายที่เติบโตเป็นหนุ่มเร็วกว่าเพื่อนจะมีภูมิต้านทานต่ำกว่า วัยรุ่นชายที่โตช้าหลังเพื่อนอาจไม่มั่นใจในความเป็นชายหรือความแข็งแรงของร่างกาย มักถูกล้อเลียนกลั่นแกล้งจากเพื่อน ๆ ที่รูปร่างใหญ่โตกว่า มีความภาคภูมิใจในตัวเองระดับต่ำ (low self-esteem) ตรงข้ามกับวัยรุ่นหญิงที่โตเร็วกว่าเพื่อนวัยเดียวกัน อาจรู้สึกอึดอัด เศร้าใจประหม่า ใจยังไม่ยอมรับสภาพความเป็นสาว มักมีลักษณะขี้อาย สมยอม ชอบที่จะเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำ

2) การเปลี่ยนแปลงทางเพศ สำหรับวัยรุ่นหญิง การมีรอบเดือนครั้งแรก อาจทำให้รู้สึกพอใจหรือภูมิใจที่เป็นผู้หญิงเต็มตัว หรืออาจรู้สึกหวาดหวั่น ตกใจได้เช่นกัน วัยรุ่นอาจหมกมุ่นกับรูปร่างได้ มักใช้เวลาอยู่หน้ากระจกนาน ๆ เพื่อสำรวจส่วนเว้าโค้งของร่างกาย หรือใช้กระจกส่องดูอวัยวะเพศด้วยความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งไม่ใช่พฤติกรรมผิดปกติแต่อย่างใด ส่วนวัยรุ่นชายจะมีการฝืนเปียกซึ่งเป็นอารมณ์ทางเพศที่เกิดกับวัยรุ่นชายช่วง 14-16 ปี และมีอารมณ์เพศสูงสุดและรุนแรงในช่วง 17-18 ปี มีการตื่นตัวทางเพศ โดยมีการแข็งตัวของอวัยวะเพศได้ง่ายและรวดเร็วมากกว่าร้อยละ 90 ของวัยรุ่นชายจึงปลดปล่อยอารมณ์เพศด้วยการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง (สถาบันสุขภาพจิตและวัยรุ่น 2545 : 10) ส่วนใหญ่ไม่มีผลเสียต่อร่างกาย แต่กลับช่วยชะลอความต้องการที่ต้องรีบหาคู่อครองลงได้

1.1.2 การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ส่วนใหญ่มีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย วัยรุ่นบางคนรู้สึกวิตกกังวล กลัวว่ามีความผิดปกติในร่างกาย หรือรู้สึกหงุดหงิด หมกมุ่นไม่พอใจในรูปร่างของตน อารมณ์ ความรู้สึกหรือความวิตกกังวลของวัยรุ่นเกี่ยวกับร่างกายและเพศมีหลาย ๆ ด้าน ดังนี้

1) วิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายว่าเกิดอะไรขึ้นตามร่างกายผิดปกติหรือไม่ แตกต่างจากวัยรุ่นคนอื่น ๆ หรือไม่

2) วิตกกังวลเกี่ยวกับอารมณ์เพศที่สูงขึ้น และรู้สึกไม่แน่ใจในความเป็นชายหญิง ของคนที่อาจทำให้ภาพพจน์หรือความนับถือตนเองสั้นคลอน

3) กังวลกับพฤติกรรมทางเพศ ได้แก่ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ความอยากรู้ อยากเห็นหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศต่าง ๆ

4) กลัวการเป็นผู้ใหญ่ กลัวความรับผิดชอบ บางครั้งอยากเป็นเด็ก บางครั้งอยากเป็นผู้ใหญ่ ทำให้อารมณ์ผันผวน หงุดหงิดง่าย

วัยรุ่นจะเกิดพัฒนาการทางอารมณ์ในด้านนามธรรม เช่น รักศักดิ์ศรี กลัวเสียชื่อเสียง เป็นต้น ความรู้สึกทางอารมณ์ของวัยรุ่น มีการขยายขอบเขตกว้างขวางออกไป สามารถจินตนาการถึงอนาคต มีการรอคอย รู้จักตั้งความหวังและความปรารถนาของตน

1.1.3 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัยรุ่นมีการคบเพื่อนมากขึ้น วัยรุ่นตอนต้นชอบคลุกคลีกับเพื่อนเพศเดียวกัน ต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ มีการลอกเลียนแบบการแต่งกาย ทรงผม ภาษา หรือท่าทางเพื่อเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ส่วนวัยรุ่นตอนกลางเป็นวัยที่ยอมรับสภาพความเป็นหนุ่มสาวได้แล้ว มีความคิดลึกซึ้งจึงหันมาใฝ่หาอุดมการณ์และเอกลักษณ์ของตนเพื่อความเป็นตัวเอง วัยรุ่นจะเลือกเป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามแนวโน้ม แบบบุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวของตน ตลอดจนค่านิยม ความสนใจ ความมุ่งหวังในชีวิต กลุ่มจึงมีความสำคัญต่อชีวิตและจิตใจวัยรุ่นมากที่สุด (เอมอร์ จาร์ริงยี 2545 : 16-22) การค้นหาตัวเองเป็นลักษณะสำคัญของวัยรุ่น อิริกสัน (Eric Erikson , 1968) นักจิตวิทยาได้กล่าวว่า วัยรุ่นที่มีสุขภาพจิตดี คือวัยรุ่นที่เข้าใจตัวเองดี มองเห็นตัวเองทั้งส่วนดีและส่วนเสีย แต่กว่าวัยรุ่นจะรู้จักตัวเองได้บ้างพอสมควรนั้น ต้องผ่านภาวะสับสนทางอารมณ์ไม่น้อย

1.1.4 การเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญา วัยรุ่นเป็นวัยที่รู้จักคิดเป็นเหตุเป็นผลดีขึ้น และเลียบคมขึ้น เข้าใจความหมายทางนามธรรมดีขึ้น ความสามารถในการติดต่อสื่อสารดีขึ้น สนใจใช้สติปัญญาแก้ปัญหาตนเองและผู้อื่น เด็กที่มีสติปัญญาสูงมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักคิดวางแผนอนาคตได้ กล้าสู้ปัญหา แก้ไขปัญหาชีวิตและเหตุการณ์ประจำวันได้ สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยรุ่น คือ ทักษะซึ่งเป็นความสามารถในการทำสิ่งต่างๆอย่างมีคุณภาพช่วยให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจ ความเป็นอิสระ ทักษะคิด ความสนใจในกิจกรรมที่แตกต่างหลากหลาย ช่วยประเทืองปัญญาให้มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และความคิดสร้างสรรค์

1.2 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

การอบรมเลี้ยงดูถูกเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก ปัจจุบันทฤษฎีที่มีความสำคัญและสามารถอธิบายลักษณะและผลกระทบของความสัมพันธ์นี้ได้ดี คือ ทฤษฎีความผูกพัน (<http://www.dmh.moph.go.th>) เป็นทฤษฎีที่มีพื้นฐานมาจากหลายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ

ความสัมพันธ์ของมนุษย์และครอบครัว ได้แก่ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ พัฒนาการเด็กประสาทชีววิทยา Evolutionary Ethology และ Cognitive science เพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และ พัฒนาการของความสัมพันธ์ ซึ่งบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาเรื่องนี้คือ John Bowlby (1907-1990) และ Mary Ainsworth (1913-1999)

ทฤษฎีนี้อธิบายว่าความผูกพันเป็นสายสัมพันธ์ทางอารมณ์ที่มั่นคงซึ่งมนุษย์แสวงหา และต้องการไปตลอดชีวิต และจะเป็นที่ต้องการมากขึ้นเมื่อได้รับความเครียดหรือความกดดัน ความผูกพันแตกต่างจากการพึ่งพา เนื่องจากผู้ที่มีความผูกพันยังคงความเป็นตัวของตัวเอง หัวใจสำคัญของทฤษฎีความผูกพัน คือ การก่อเกิดความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก ซึ่งลักษณะความสัมพันธ์นี้จะถูกถ่ายทอดไปยังความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับคนอื่น ๆ ในสังคมต่อไป ตัวอย่างพฤติกรรมที่แสดงถึงความผูกพันระหว่างแม่กับลูก เช่น การคลอเคลียอยู่ใกล้แม่ ร้องไห้หรือแข็งขันเมื่อต้องจากแม่ วิ่งไปหาแม่ เป็นต้น เด็กทุกคนสามารถจะสร้างความผูกพันได้ตั้งแต่แรกเกิด เนื่องจากเด็กมีกลไกด้านประสาทวิทยาและชีววิทยา ทำให้สมองสามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นได้ และสื่อสารความรู้สึกความต้องการภายในได้ เมื่ออายุมากขึ้นความผูกพันมีความซับซ้อนมากขึ้น เริ่มวางเงื่อนไขกับพ่อแม่ พยายามมีอิทธิพลต่อพ่อแม่และแสดงความต้องการให้พ่อแม่รู้

ความผูกพันที่มั่นคงเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการด้านสติปัญญา ด้านสังคมจิตใจและการปรับตัวของเด็ก ความผูกพันที่มั่นคงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูมีความมั่นคงทางจิตใจ ปฏิบัติตัวสม่ำเสมอ ในการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของเด็ก และการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจเด็กอย่างเหมาะสม ในช่วง 2 ขวบปีแรกเป็นช่วงวิกฤต หากเด็กได้รับความทุกข์ทรมานทางใจเนื่องจากต้องแยกจาก หรือสูญเสียแม่หรือขาดแม่ อาจจะทำให้เกิดปัญหาทางอารมณ์และจิตใจได้

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการสร้างความผูกพันระหว่างแม่กับลูก คือ Sensitivity หมายถึงความสามารถที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจะเข้าใจสัญญาณหรือการแสดงออก ท่าทีของเด็กอย่างถูกต้อง และตอบสนองความต้องการอย่างเหมาะสม ซึ่งเด็กจะแสดงออกต่างกันในช่วงเวลาที่ต่างกัน ทฤษฎีความผูกพัน กล่าวถึงรูปแบบพฤติกรรมของเด็ก 4 ประเภทอันเป็นผลจากการตอบสนองของพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก คือ

1.2.1 Avoidance เด็กจะหลีกเลี่ยงแยกตัวจากพ่อแม่ เนื่องจากพ่อแม่ปฏิเสธลูก เมื่อเด็กโตขึ้นจะเป็นผู้ที่ไม่เห็นคุณค่าของความผูกพัน

1.2.2 Secure เด็กที่ผูกพันใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพ่อแม่ จะไม่มีความกังวลใจ แม้ว่าพ่อแม่จะห่างไปชั่วคราว เพราะมั่นใจและไว้วางใจว่าพ่อแม่จะกลับมา เมื่อโตขึ้นเด็กจะพัฒนาไปสู่ความเป็นตัวของตัวเอง(Autonomous)

1.2.3 Ambivalent เด็กมีความรู้สึกสับสน อยากเข้าใกล้พ่อแม่ แต่ก็ยังมีความรู้สึกโกรธอยู่ในใจเนื่องจากได้รับการตอบสนองไม่สม่ำเสมอ พ่อแม่อ่านความต้องการของลูกไม่ได้ เมื่อโตขึ้นเด็กจะพัฒนาไปสู่การมีพฤติกรรมแบบ Preoccupied คือเป็นพวกชอบหมกมุ่นกับตัวเอง แต่กังวลกับความใส่ใจของคนรอบข้างและไม่ยืดหยุ่น

1.2.4 Disorganized เด็กจะขาดความมั่นคงทางอารมณ์อย่างมากเนื่องจากถูกทอดทิ้ง ถูกละเลย 90 เปอร์เซ็นต์เป็นเด็กที่ถูกทารุณกรรมจากพ่อแม่ ซึ่งพ่อแม่ก็มักจะมีประวัติถูกทารุณกรรมมาก่อนเช่นกัน เด็กจะมีความสับสนระหว่างการอยากเข้าใกล้และออกห่างจากพ่อแม่ เพราะพ่อแม่ตอบสนองไม่สม่ำเสมอหรือไม่ตอบสนองต่อความต้องการทางด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจของลูก เมื่อโตขึ้นจะเป็นพวก Unresolved คือไม่สามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ และไม่สามารถเป็นพ่อแม่ที่ดีได้ กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ต้องเสริมสร้างความมั่นคงทางอารมณ์และพัฒนาทักษะการควบคุมอารมณ์ภายในของตนเอง

2. การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม

2.1 ความหมาย และรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

การอบรมเลี้ยงดูบุตรมีคำจำกัดความที่หลากหลายแตกต่างกัน มีผู้ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดูบุตรไว้ดังนี้

สุมน อมรวิวัฒน์ และคนอื่น ๆ (2532 : 13) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูเด็กไว้ว่าการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง ลักษณะวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้เลี้ยงดูเด็กใช้ในการเลี้ยงดูเด็ก เอาใจใส่ดูแลเด็กอบรมสั่งสอนและมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก รวมทั้งที่ปฏิบัติตัวของผู้เลี้ยงดูเด็ก ความคิดเห็นของผู้ใหญ่เกี่ยวกับเด็ก ตลอดจนสื่อ กิจกรรม และสิ่งแวดล้อมต่างๆที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วย

นันทา แทนเมธิ (2534 : 27) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวซึ่งประกอบไปด้วยบิดามารดา หรือบุคคลอื่นปฏิบัติต่อเด็กเพื่อตอบสนองความต้องการ ที่จำเป็นของเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี นอกจากนี้ยังให้การแนะนำสั่งสอนให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 3) ได้ให้คำจำกัดความของวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรไว้ว่า วิธีปฏิบัติต่อเด็กของพ่อแม่ และผู้ดูแลเด็ก ได้แก่ การให้อาหาร การดูแลด้านสุขภาพอนามัย การพบแพทย์ การให้ภูมิคุ้มกัน การป้องกันการเจ็บป่วย การบริหารเมื่อเจ็บป่วย การจัดหาของเล่นที่เหมาะสม และการป้องกันอุบัติเหตุอันอาจเกิดขึ้นกับเด็ก

สมคิด อิศระวัฒน์ (2542:10) ได้ให้คำนิยามของการอบรมเลี้ยงดูไว้สองลักษณะ คือ ทางสังคม หมายถึงการถ่ายทอดวัฒนธรรม และการทำให้บุคคลมีวิถีชีวิตที่เป็นระเบียบ ในแง่บุคคลหมายถึง กระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนจากชีวอินทรีย์เป็นมนุษย์ สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ และปฏิบัติตามอุดมคติ ค่านิยม และระดับความทะเยอทะยาน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน อ้างถึงใน งามตา วนิทานนท์ (2545 :75) ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูบุตร หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ผู้ใกล้ชิดหรือผู้ปกครองติดต่อสื่อความหมายกับบุตร ด้วยการให้รางวัล ลงโทษ หรือควบคุมบุตรทางวาจา เช่น พูดชมเชย ตักเตือนหรือติเตียนทางการกระทำ เช่น ให้รางวัลเป็นวัตถุสิ่งของ การสัมผัสอย่างอ่อนโยน หรือการเหนี่ยวนำ และการติดต่อสัมพันธ์กับเด็กอย่างใกล้ชิด ซึ่งเด็กจะได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ใหญ่โดยตรง ตลอดจนได้รับแบบอย่างจากการสังเกตการกระทำของผู้ใหญ่ด้วย

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตร หมายถึง การที่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง ปฏิบัติต่อบุตรโดยวิธีการต่าง ๆ อันเป็นการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กทั้งในด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย การพักผ่อน ตลอดจนความรักความอบอุ่น ความปลอดภัยในชีวิต รวมทั้งการฝึกให้บุตรมีระเบียบวินัย และพฤติกรรมที่พึงประสงค์

การอบรมเลี้ยงดู สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทตามลักษณะและปริมาณ การปฏิบัติต่อบุตร นักจิตวิทยาแต่ละท่านก็มีการแบ่งประเภทการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันออกไปตามลักษณะต่าง ๆ ของแต่ละครอบครัว ซึ่งพอสรุปลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อพัฒนาการ และพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่น ได้ดังนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528 : 3-15) แบ่งการอบรมเลี้ยงดูตามแบบสังคมไทย โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู ออกเป็น 5 แบบ ได้แก่

1. แบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่บิดามารดาปฏิบัติต่อบุตรด้วยความรักใคร่เอาใจใส่ ทุกข์สุขของบุตรมาก การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้เป็นการให้ในสิ่งที่เด็กต้องการ เด็กที่ได้รับการอบรมแบบนี้จะให้ความสำคัญต่อบิดามารดา ขอมรับการอบรมสั่งสอนต่างๆ

2. แบบใช้เหตุผล หมายถึง บิดามารดาอธิบายเหตุผลแก่เด็กในขณะที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของบุตร ลงโทษบุตร มีการให้รางวัลหรือลงโทษอย่างเหมาะสมกับการกระทำของบุตรมากกว่าปฏิบัติต่อบุตรตามอารมณ์

3. แบบลงโทษ หมายถึง การที่บิดามารดาใช้วิธีลงโทษทางกายหรือทางจิตกับเด็ก การลงโทษทางกายเป็นวิธีปรับพฤติกรรมที่บิดามารดามักจะใช้มากและใช้บ่อย การลงโทษทางกายมีประโยชน์น้อย สามารถยับยั้งพฤติกรรมได้ชั่วคราว ทำให้เด็กก้าวร้าว รังแก ข่มเหงผู้อื่นแ่ ส่วนการลงโทษทางจิตจะช่วยส่งเสริมจริยธรรมของเด็ก

4. แบบควบคุม หมายถึง การที่บิดามารดาออกคำสั่งให้เด็กปฏิบัติ แล้วคอยตรวจตราใกล้ชิดว่าทำตามที่ต้องการหรือไม่ ถ้าไม่ทำตามจะลงโทษเด็ก ถ้าควบคุมน้อยลง จะปล่อยให้เด็กคิดและตัดสินใจเองว่าควรทำหรือไม่ เปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเองบ่อยครั้ง

5. แบบพึ่งตนเองเร็ว หมายถึง การที่บิดามารดาเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันภายใต้การแนะนำและฝึกฝนจากบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู ช่วยให้เด็กช่วยตนเองเร็ว และไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นมากและนานเกินไป

วราภรณ์ รักวิชัย (2535 : 9-14) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูในสังคมไทยว่า นักจิตวิทยาได้แบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. แบบให้ความรักความอบอุ่นแบบประชาธิปไตย เป็นการอบรมเลี้ยงดูบุตรโดยให้ความรัก ความเอาใจใส่ ความเข้าใจ ใช้เหตุผลกับบุตร ทำให้บุตรรู้สึกว่าได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ให้อิสระแก่บุตรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ยอมรับความสามารถและให้สิทธิบุตรในการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยบิดามารดาอย่าให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาแนะนำตามความเหมาะสม

2. แบบคาดหวังเอาแต่ใจ เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาเรียกร้องเอาจากบุตร โดยจะเลี้ยงใจให้บุตรทำตามที่บิดามารดาหวังไว้ บิดามารดาจะกำหนดวิถีชีวิตให้กับบุตร บุตรจะต้องทำตามความต้องการของบิดามารดาทุกอย่างแม้ว่าจะชอบหรือไม่ก็ตาม

3. แบบปล่อยปละละเลย เป็นการเลี้ยงดูที่บิดามารดาไม่สนใจที่จะอบรมสั่งสอนบุตร ปล่อยให้บุตรทำตามอำเภอใจ โดยไม่แนะนำแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมให้ ไม่สนใจความเป็นอยู่ของบุตร ไม่ดูแลยามเจ็บป่วย ให้ความรักแบบลำเอียง หรือดูด่าลงโทษแรงเกินเหตุ บางครั้งก็ปล่อยหน้าที่เลี้ยงดูให้เป็นของคนอื่น

4. แบบรักถนอมมากเกินไป เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาคอยปกป้องบุตรมากเกินไป คอยให้ความช่วยเหลือทุกอย่าง จนบุตรไม่รู้จักรับมือช่วยเหลือตนเองหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง

รอยพิมพ์ อิศระพงศ์พันธ์ (2535:16-21) ได้ทำการศึกษาวิจัยและแบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบด้วยกัน คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก ความอบอุ่น เป็นวิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองอบรมเลี้ยงดูด้วยการให้ความรัก ความเข้าใจ ให้การสนับสนุน ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ ให้ความเอาใจใส่โดยสอบถามทุกข์สุข ถามถึงเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้น รับรู้เกี่ยวกับเพื่อนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เด็กทำ

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบการฝึกฝนระเบียบวินัยในตนเอง เป็นวิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่เด็กรู้สึกพ่อแม่ปฏิบัติต่อเด็กโดยพยายามสร้างวินัยในตัวเด็ก ไม่ขัดต่อกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคมทั่วไป รวมไปถึงการปฏิบัติตามระเบียบที่สังคมวางไว้

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบการใช้เหตุผล เป็นวิธีการปฏิบัติของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ที่เด็กรู้สึกว่าพ่อแม่ปฏิบัติต่อเด็กด้วยความยุติธรรม มีเหตุผล มีอิสระทางความคิด สามารถโต้ตอบ มีความเป็นตัวของตัวเอง พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถ และความคิดเห็นของเด็ก ตลอดจนให้ความช่วยเหลือเด็กตามโอกาสอันเหมาะสม

สำหรับในต่างประเทศ ได้มีการแบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นแบบต่าง ๆ มากมาย ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ไดอานา บอสมรินด์ (Diana Baumrind, 1971 อ้างถึงใน สุทธิดา ทัศนธรรมเจริญ 2546 : 30) แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม (authoritarian) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ใช้อำนาจควบคุม ออกคำสั่งให้เด็กทำตามที่พ่อแม่ต้องการ โดยไม่เปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง ไม่สนใจอารมณ์ความรู้สึกของเด็ก ไม่ยอมรับความคิดเห็นของเด็ก ห้างเหิน และอบอุ่นน้อย

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ (authoritative) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่สนับสนุนให้ลูกมีพัฒนาการตามวุฒิภาวะ โดยกำหนดขอบเขตของพฤติกรรม พร้อมทั้งมุ่งหวังให้เด็กเชื่อฟัง แต่ขณะเดียวกันก็ยังให้เด็กได้เป็นตัวของตัวเอง โดยพ่อแม่แสดงการยอมรับความคิดเห็นของเด็ก สนใจอารมณ์ความรู้สึกของเด็ก ให้ความอบอุ่นและอธิบายเหตุผล ซึ่งเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่สมดุลกันระหว่างการควบคุม และการปล่อยให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ (permissive) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ยึดตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง สนับสนุนและยอมรับเด็ก ปล่อยให้เด็กทำตามความต้องการของตัวเองโดยไม่มีขอบเขต โดยไม่เรียกร้องให้เด็กทำตามที่พ่อแม่ต้องการ ไม่มีการประเมิณเด็ก ตอบสนองต่อความต้องการของเด็กในระดับสูง ให้ความรักโดยไม่มีการควบคุมพฤติกรรมเด็ก

ดอโรธี โรเจอร์ (Dorothy Roger, 1972 : 117 อ้างถึงใน นงนุช โรจนเลิศ 2533 : 45-46 และ ใจทิพย์ พวงทอง 2540 : 22) แบ่งแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็น 3 แบบ

1. แบบประชาธิปไตย (Democracy) หมายถึง วิธีปฏิบัติของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ที่ทำให้บุตรรู้สึกว่าตนเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป บิดามารดาให้ความรัก ความอบอุ่น มีเหตุผล ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง และให้ความร่วมมือกับเด็กตามโอกาสอันควร

2. แบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป (Overprotection) หมายถึง วิธีการปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ไม่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือทำอะไรด้วยตนเอง ต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่บิดามารดากำหนดไว้ ถูกควบคุม

ให้อยู่ในสายตาหรือคุ้มครองป้องกันให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความรู้สึกว่าคุณเองเป็นเด็กอยู่เสมอ

3. แบบปล่อยปละละเลย (Rejection) หรือทอดทิ้ง หมายถึง วิธีปฏิบัติของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่ทำให้บุตรรู้สึกว่าคุณเองถูกเกลียดชัง ไม่ได้รับการเอาใจใส่ สนับสนุนหรือให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร มักใช้วิธีการวิจารณ์ ตำหนิ ลงโทษที่รุนแรงและปราศจากเหตุผล ไม่ให้ความสำคัญ สนับสนุนเป็นกันเอง และปล่อยปละละเลยความเป็นอยู่

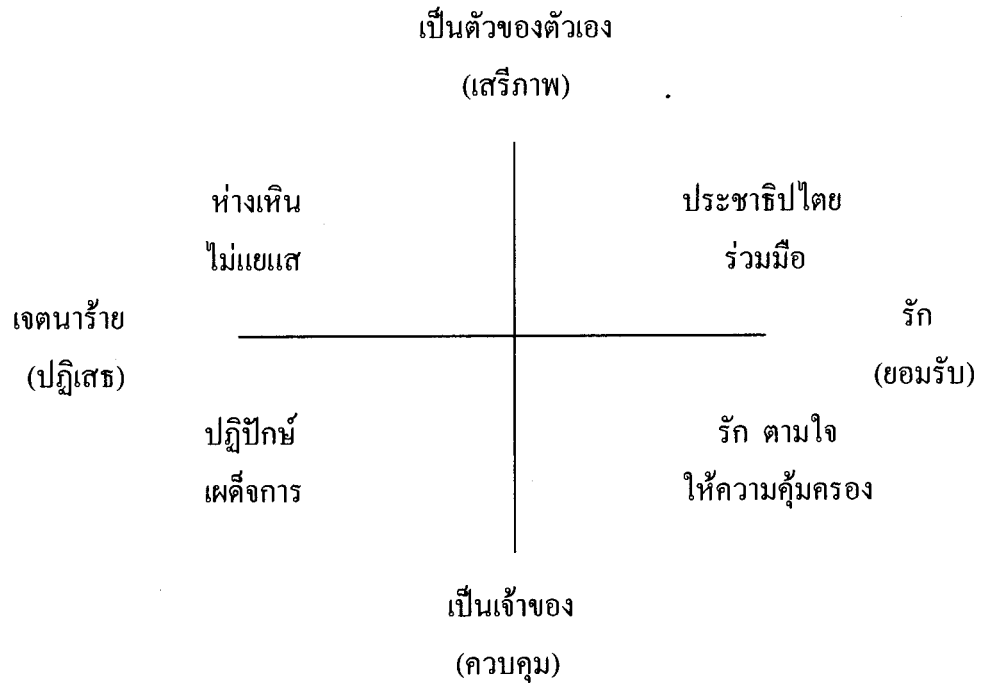
อลิซซาเบท เฮอร์ลอค (Elizabeth Hurlock , 1974 : 90) ได้แบ่งวิธีการอบรมเป็น 3 แบบ ได้แก่

1. แบบเผด็จการ (Authoritarian Method) หมายถึง การที่ผู้เลี้ยงดูใช้กฎหรือระเบียบเข้มงวด เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่ต้องการ โดยไม่มีการอธิบายเหตุผลใด ๆ ทั้งสิ้น ถ้าเด็กไม่สามารถปฏิบัติได้ก็จะถูกลงโทษอย่างรุนแรง ถ้าเด็กปฏิบัติได้ตามที่ต้องการ ก็จะไม่มีการให้คำชมเชย หรือให้คำชมเชยเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

2. แบบประชาธิปไตย (Democratic Method) หมายถึง การที่ผู้เลี้ยงดูให้ความสำคัญกับการอธิบายและให้เหตุผลเพื่อให้เด็กเข้าใจว่า ทำไมเขาถึงถูกคาดหวังให้ทำพฤติกรรมหนึ่งมากกว่าอีกพฤติกรรมหนึ่ง และเมื่อเด็กทำพฤติกรรมที่ต้องการหรือแสดงว่าพยายามทำ บิดามารดาจะให้รางวัลด้วยการให้การยอมรับ การลงโทษจะใช้ต่อเมื่อเด็กตั้งใจที่จะปฏิเสธพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และจะใช้การลงโทษที่ไม่รุนแรง

3. แบบปล่อยปละละเลย (Permissive Method) หมายถึง การที่ผู้เลี้ยงดูให้เด็กเรียนรู้โดยการลองผิดลองถูกด้วยตนเองมากกว่าจากคำแนะนำของผู้เลี้ยงดู เมื่อเด็กพบว่าพฤติกรรมใดไม่ได้รับการยอมรับ เขาจะเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่หรือคงพฤติกรรมนั้นไว้จนกว่าเขาจะพบพฤติกรรมใหม่ ซึ่งนอกจากจะทำความพึงพอใจให้ตัวเองแล้ว ยังเป็นที่ยอมรับของกลุ่มด้วย วิธีนี้อาจจะถือว่าไม่ใช่การอบรมเลี้ยงดูที่แท้จริง

เดวิด เชเฟอร์ (David R Schaefer, 1957 : 226-235 อ้างถึงใน พรสุดา ดิษยวรรณนะ 2534 :24- 26) ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของการอบรมเลี้ยงดู พบว่ามีวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เป็นอิสระต่อกัน 2 มิติ มิติแรก คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรัก มิติที่สอง คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ซึ่งทำให้สามารถพิจารณาการอบรมเลี้ยงดูจากน้อยไปมาก จากวิธีการอบรมเลี้ยงดูทั้งสองมิตินี้ สามารถจัดแบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 10 ประเภท ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของเซเฟอร์

ที่มา : พรสุดา ดิษยวรรณนะ (2534) “พฤติกรรมการแสดงออกตามทฤษฎีจิตใจโรวานนิกกับการอบรมเลี้ยงดูและลักษณะทางชีวสังคมบางประการของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” ปรินฤณานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หน้า 25

จากภาพแสดงตำแหน่งการอบรมเลี้ยงดู 2 มิติ ที่เป็นอิสระต่อกัน คือ รัก-เจตนาร้าย และเป็นเจ้าของ-เป็นตัวของตัวเอง การอบรมแบบประชาธิปไตย และร่วมมืออยู่บนมิติรักและเป็นตัวของตัวเอง ปฏิบัติ อยู่บนมิติเป็นเจ้าของและเจตนาร้าย แบบรัก ตามใจ ให้ความคุ้มครอง อยู่บนมิติรักและเป็นเจ้าของ ห่างเหินอยู่บนเป็นตัวของตัวเอง และ เจตนาร้าย

การอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบที่อยู่ในมิติ จะไม่อยู่ในจุดเดียวกัน แต่กระจายอยู่ในลักษณะใกล้เคียงกัน แต่มีมิติใดมิติหนึ่งมากกว่า เช่น การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบร่วมมือจะอยู่บนมิติเดียวกันคือรัก และเป็นตัวของตัวเองเหมือนกัน แต่แตกต่างกันโดยการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีมิติเป็นตัวของตัวเองมากกว่ามิติรัก ส่วนในลักษณะร่วมมือมีมิติรักมากกว่ามิติเป็นตัวของตัวเอง

จากแบบต่าง ๆ ของการอบรมเลี้ยงดูที่กล่าวมา พอจะสรุปเป็นการอบรมเลี้ยงดู 5 ด้านใหญ่ ๆ สำหรับการศึกษารุ่นนี้มีดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตร โดยแสดงให้บุตรทราบว่ารักและหวังดีต่อบุตร ให้ความเอาใจใส่ โดยสอบถามทุกข์สุข ถามถึงเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้น รับรู้เกี่ยวกับเพื่อนหรือกิจกรรมของบุตร และเข้าใจจิตใจ สนใจทุกข์สุขของบุตร คอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาแนะนำตามความเหมาะสม

2. ด้านการให้ความสนิทสนมและสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตร โดยเป็นกันเอง ทำตนใกล้ชิดสนิทสนมกับบุตร สนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตรตามโอกาสอันควร โดยใช้เวลาหรือให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เป็นที่ปรึกษาที่ดีของบุตร ปลอดภัยเมื่อบุตรมีทุกข์ ให้กำลังใจเมื่อประสบความล้มเหลวและสนับสนุนให้ลองทำอีกครั้งจนสำเร็จ

3. ด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถและให้อิสระแก่บุตร หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตร โดยส่งเสริมให้บุตรมีอิสระในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง ไม่ถูกควบคุมให้อยู่ในสายตาหรือคุ้มครองป้องกัน ให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา มีความเป็นตัวของตัวเอง เปิดโอกาสให้บุตรได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง และไม่มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นเด็กอยู่เสมอ

4. ด้านการให้รางวัลแก่บุตร หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตรด้วยการยอมรับ มีการให้ทั้งที่เป็นสิ่งของและคำพูดเมื่อบุตรทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง การลงโทษจะใช้ต่อเมื่อบุตรตั้งใจที่จะปฏิเสธการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และจะใช้การลงโทษที่ไม่รุนแรง

5. ด้านการรับฟังความคิดเห็นและให้ความยุติธรรมแก่บุตร หมายถึง การที่มารดาปฏิบัติต่อบุตรอย่างมีเหตุผล ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของบุตร ปฏิบัติต่อบุตรด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป มีการอธิบายเหตุผลเมื่อต้องการส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของบุตร

2.2 บทบาทของบิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

การอบรมเลี้ยงดูเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง การอบรมเลี้ยงดูเป็นหน้าที่ของทุกคนในครอบครัว ไม่ใช่เรื่องของคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะ มีผู้กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่ และครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ดังต่อไปนี้

พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539 : 151-155) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูบุตร คือ ทำให้สามารถรู้นิสัยลูกและเข้าใจพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ลูกแสดงออก สอนให้ลูกตัดสินใจเองโดยพ่อแม่คอยเป็นกำลังใจให้ การใช้เวลาแก่กันด้วยการมีกิจกรรมร่วมกัน ให้ความ

เคารพในสิทธิของกันและกัน ยอมรับในการเปลี่ยนแปลงของลูกที่ต้องการอิสระ ต้องการเป็นตัวของตัวเอง เพื่อสร้างความมั่นใจในตัวเองให้เกิดขึ้น

ลอเรนซ์ โกลเบอร์ (Lawrence Gohlberg อ้างถึงใน จงกล เกษคุ้ม (2541 : 13) กล่าวว่า บทบาทของพ่อแม่ส่วนใหญ่จะได้รับการสั่งสอนให้ปฏิบัติสืบต่อมา ดังนี้

1. พ่อแม่ควรทำหน้าที่ดูแลและฝึกหัดเด็กเป็นระยะเวลาตามวัยต่าง ๆ จนกว่าเด็กจะพึ่งตัวเองได้ ในการดูแลเด็กนั้นนอกจากจะให้ปัจจัยขั้นพื้นฐานแล้ว จะต้องคอยปกป้องอันตรายต่าง ๆ ให้แก่เด็กด้วย ส่วนการฝึกหัดเด็กนั้น พ่อแม่จะทำหน้าที่เบื้องต้นในการฝึกหัดเด็กให้รู้จักมีความคิด และการกระทำที่เหมาะสม

2. พ่อแม่มีหน้าที่ทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก เพื่อจัดเตรียมให้เด็กมีความสามารถที่จะเป็นพ่อแม่ที่ดีในอนาคตได้

3. พ่อแม่มีบทบาทที่จะต้องให้การศึกษาและส่งเสริมพัฒนาการแก่ลูกของตน

โสภณ นุชนารถ (2542 : 168-171) ได้เสนอแนะภาระหน้าที่ของผู้ปกครองและครอบครัวที่ควรติดต่อพัฒนาการวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

1. การส่งเสริมพัฒนาการทางกาย เช่น ส่งเสริมให้ลูกได้รับประทานอาหารให้เพียงพอ กับความต้องการของร่างกาย ได้มีการออกกำลังกาย และพักผ่อนอย่างเหมาะสม ดูแลสุขภาพอนามัยส่วนบุคคล

2. การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ โดยให้ความรักและการยอมรับเด็ก ปกครองเด็กด้วยความมีเหตุผล ให้ความรักกับบุตรทุกคนเท่าเทียมกัน สร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว เป็นที่พึ่งแก่บุตรได้ และควรพาเด็กไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจหรือ ไปทำบุญตักบาตร ฟังธรรม เพื่อให้เด็กได้รับการกล่อมเกลาจิตใจ

3. การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม โดยการอบรมรรยาททางสังคมที่ดีให้แก่เด็ก พาบุตรหลานเข้าร่วมในงานสังคมต่าง ๆ บ้าง ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

4. การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา จัดหาหนังสือที่ดีมีประโยชน์ให้เด็กอ่าน แนะนำให้รู้จักเลือกดู ฟังรายการวิทยุและโทรทัศน์ที่มีคุณค่า เล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ดีมีประโยชน์ให้เด็กฟังในยามว่าง

สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์ (2545 : 255) กล่าวถึง บทบาทและพันธกิจของบิดามารดา ที่มีต่อบุตรวัยรุ่นมีดังนี้ ตอบสนองความต้องการของบุตรตามความเหมาะสม ติดตามดูแลพฤติกรรมของลูกอย่างใกล้ชิด ทุ่มเวลาดูแลสุขภาพทั้งกายและจิตใจของบุตร นอกจากนี้พ่อแม่ต้องเป็นที่พึ่งของลูกได้ในทุกเรื่อง

สรุปบทบาทของครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ การทำหน้าที่ดูแลและฝึกหัดบุตรตามวัยต่าง ๆ ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตร และต้องให้การศึกษา และส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคม และทางสติปัญญา รวมทั้งการตอบสนองความต้องการของบุตรตามความเหมาะสม

2.3 บทบาทของบิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม

ในศาสนาอิสลาม ให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวมากกว่า 1400 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเน้นถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละสถานภาพในครอบครัว ทั้งในฐานะสามี ภรรยา พ่อ แม่ ตลอดจนลูก ๆ ในฐานะหัวหน้าครอบครัว ในคัมภีร์กุรอาน อ้างถึงใน เสาวนีย์ จิตต์หมวด (2535 : 134) กล่าวว่า พระอัลเลาะห์ (ซุบฮาฯ) พระผู้เป็นเจ้าของผู้นับถือศาสนาอิสลาม ทรงให้โอวาทไว้ว่า “โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงปกป้องตัวของสุเจ้าและครอบครัวของสุเจ้าให้พ้นจากไฟนรก” ส่วนท่าน ศาสดามุฮัมมัด (ศ็อล ฯ) ก็ได้กล่าวไว้ว่า “พวกท่านแต่ละคนเป็นผู้ที่ให้การดูแลและเป็นผู้รับผิดชอบ ต่อบรรดาผู้ที่อยู่ใต้การดูแลของตน” มุสลิมให้ความสำคัญกับแม่ในฐานะผู้มีพระคุณแก่บุตร มากกว่าคนอื่น ฉะนั้นบุตรจึงต้องทำแต่ความดีแก่มารดาด้วยกิริยาวาจา และจิตใจจึงได้กุศลผลบุญ ถ้านุตรขัดใจมารดาก็เท่ากับยอมตัวไปสู่ขุมนรก ด้วยเหตุนี้บุตรทั้งหลายจะเข้าสวรรค์ หรือลงนรก ก็ขึ้นอยู่กับบุตรจะทำดีหรือทำชั่วแก่มารดาของเขาเอง

มุสลิมถือว่าลูก คือ ของฝากที่พระผู้เป็นเจ้าของ พระอัลเลาะห์ (ซุบฮาฯ) ประทานให้ มุสลิมรับผิดชอบดูแลรักษา และวันหนึ่งพระองค์จะเรียกคืนพร้อมกับสอบสวนพ่อแม่ว่าดูแลถึงนั้น อย่างไร ซึ่งหากพ่อแม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างดีเยี่ยม ของฝากนั้นไม่เสียหาย เขาย่อมได้รับรางวัล เป็นการตอบแทน หากตรงกันข้ามสิ่งที่ได้รับก็คือโทษทัณฑ์ (เสาวนีย์ จิตต์หมวด 2535 : 316)

การยอมรับนับถือตามหลักการในคัมภีร์ของศาสนา ฉะนั้นผู้ที่อยู่ในฐานะพ่อแม่ จะต้องทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่อิสลามได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนลูก ๆ โดยแม่จะมีอิทธิพลกับลูกโดยตรง นับตั้งแต่ลูกอยู่ในครรภ์จนเมื่อลูกเกิดมา แม่ต้องอยู่ใกล้ชิด ลูกตลอด พฤติกรรมต่าง ๆ ของแม่จะถูกหล่อหลอมให้ลูกโดยอัตโนมัติ โดยจะคงไว้ซึ่งการปฏิบัติ ตามวัฒนธรรมอิสลาม การอบรมเลี้ยงดูบุตรนั้น มีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

2.3.1 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกขุสขของบุตร

มุสลิมถือว่าหน้าที่อย่างแรกของบิดามารดา คือ การแสดงออกซึ่งความรัก ความเมตตา ความเอ็นดู ต่อลูกของเขา เพื่อว่าลูก ๆ จะได้เติบโตอย่างเชื่อมั่น แข็งขัน มองโลกในด้านดีและมีความนับถือตัวเองในระดับสูง ความเมตตาสงสารเป็นลักษณะพื้นฐานอย่างหนึ่งของอิสลาม และเป็นลักษณะ ที่เด่นที่สุดอย่างหนึ่งของท่านศาสดามุฮัมมัด (ศ็อล ฯ) ดังคำกล่าวของท่านอนาส ที่ว่า “ข้าพเจ้า ไม่เคยเห็นผู้ใดมีความเมตตาสงสารเด็กมากเท่าท่านศาสดามุฮัมมัด (ศ็อล ฯ) เลย หนูน้อยอับรอฮิม

บุตรชายของท่านอยู่ในความดูแลของพี่เลี้ยง ซึ่งอยู่บนเนินเขารอบๆเมืองมะดีนะฮ์ ท่านจะไปทีนั้น และพวกเราจะไปกับท่านด้วย ท่านจะเข้าไปในบ้าน อุ้มลูกของท่านขึ้นมาจูบ แล้วก็จากไป” (กิตีมา อมรหัต 2545 :139) ท่านมักพยายามที่จะบรรจุความเมตตาส่งสารลงไป ในหัวใจของผู้คน และพยายามปลูกศักยภาพที่จะรักและเอ็นดู ซึ่งเป็นลักษณะพื้นฐานที่สุดของมนุษย์ ด้วยการนำ เช่นนี้ มุสลิมที่แท้จริงจะไม่เกรี้ยวกราดต่อลูก ๆ และปฏิบัติต่อพวกเขาอย่างหยาบคายได้ บิคารมาดา ควรเต็มไปด้วยความรัก ความเอ็นดูและความเอาใจใส่ เต็มใจที่จะเสียสละ และทำดีที่สุดเพื่อลูกของตน

การเลี้ยงบุตรด้วยความรัก คือ การแสดงออก โดยการอุ้ม กอด หรือสัมผัสด้วย ท่าที่ที่นุ่มนวล เด็กจะรู้ว่าพ่อแม่รัก หรือไม่รักด้วยการสัมผัสนี้ นอกจากรักแล้วต้องสนใจด้วย และสนองตอบด้วยดี

ส่วนการปกป้องลูกจนเกินไป คอยแก้ปัญหาก็ให้เด็กทำอะไรไม่เป็น การเอาใจใส่เช่นนี้เป็นการสร้างความอบอุ่นใจแก่เด็กก็จริง แต่เป็นการสอนให้เด็กไม่รู้จักความจริงของโลก ไม่มีโอกาสต่อสู้ปัญหาของตัวเอง เมื่อขาดพ่อแม่จะว้าเหว่มาก และเมื่อต้องเผชิญ ปัญหาต่างๆยากจะเกิดโรคจิตได้ง่าย

2.3.2 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร เป็นการที่มารดาปฏิบัติต่อบุตรโดยเป็นกันเอง ทำตนใกล้ชิดสนิทสนมกับบุตร สนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตรตามโอกาสอันควร โดยให้เวลาหรือให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เป็นที่ปรึกษาที่ดีของเด็ก โดยให้คำปรึกษา ปลอดภัยเมื่อบุตรมีทุกข์ ให้กำลังใจเมื่อประสบความล้มเหลวและสนับสนุนให้ลองทำอีกครั้งจนสำเร็จ การส่งเสริมทางด้าน การศึกษาวิชาความรู้ที่จะขาดเสียมิได้สำหรับมุสลิมทุกคน คือความรู้ที่ถือว่าเป็น “ฟิรดูอิน” หรือ ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องตามแนวทางอิสลามทั้งในด้านการศรัทธาและการปฏิบัติ เช่น รุกุ่นอิหม่าม รุกุ่นอิสลาม การกตัญญูต่อบิคารมาดา เป็นต้น หลังจากนั้นก็ควรดูแล ความถนัด และความต้องการของเด็กว่าเป็นอย่างไร พ่อแม่ควรให้ความสนับสนุนตามความถนัด และความสนใจของเด็ก แต่ทั้งนี้ต้องไม่ห่างจากหลักคำสอนของอิสลาม และหากเห็นว่าเด็กมีความ สนใจด้านวิชาการอิสลามก็ควรสนับสนุน เพื่อเป็นผู้ที่สามารถเผยแพร่หลักการของอิสลาม ในอนาคต แต่หากเด็กสนใจอาชีพหรือวิชาชีพ ก็ควรให้เขาได้รับการฝึกฝนศึกษาวิชาชีพที่เขาสนใจ เพื่อให้เขาสามารถประกอบอาชีพที่มีประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้ ที่สำคัญไม่ควรบังคับให้เด็ก เรียนวิชาการและวิชาชีพที่เขาไม่ชอบ เพราะจะทำให้เกิดปัญหาได้อีกด้วย ส่วนการจัดสรรทางการเงิน อิสลามมิได้เพียงแต่ไว้ใจในสัญชาติญาณธรรมชาติของบิคารมาดา ในอันที่เอาใจใส่ต่อลูก ๆ ของเขาเท่านั้น เพราะในบางครั้งบิคารมาดาอาจไม่เต็มใจที่จะให้ความสุขสำราญบางอย่างของชีวิต เพื่อลูก โดยจะมีการฝึกหัดลูกให้รู้จักการใช้จ่ายเงินอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ กิตีมา

อมรทัต (2545 : 142) กล่าวว่า อิสลามถือว่า การใช้จ่ายเพื่อลูก ๆ ของตนนั้น เป็นการใช้จ่ายที่ดีที่สุด เป็นการกระทำอย่างหนึ่ง ที่จะนำผลรางวัลที่ใหญ่หลวงที่สุดมาให้

2.3.3 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถและให้อิสระ

แก่นุศร การให้โอกาสเด็กเป็นตัวของตัวเอง การที่ผู้ใหญ่ให้โอกาสเด็ก รับรู้ และเข้าใจถึงความสามารถ ความถนัดของเด็ก เพื่อให้เด็กมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง สอนให้รู้จักฝึกชอบชั่วดี เด็กทุกคนควรได้รับการอบรมสั่งสอนเรื่องคุณธรรม ระเบียบวินัย พ่อแม่และครูมีบทบาทสำคัญที่สุดในการอบรมสั่งสอน ถ้าผู้ใหญ่มีสัมพันธที่ดีต่อเด็ก กระทำต่อเด็กด้วยความเข้าใจ เห็นใจและมีเหตุผล เด็กได้รับความสนใจ เอาใจใส่พอเหมาะพอควร จึงไม่ยากเกินความสามารถที่ผู้ใหญ่จะฝึก ระเบียบ และวางขอบเขตที่เหมาะสม ฝึกให้มีสติเหนียวรั้งใจให้มีคุณธรรม โตขึ้นเด็กก็จะเป็นคนดี เป็นที่ชื่นใจสมกับที่ขอพรต่อพระอัลเลาะห์ไว้ มีข้อความที่ระบุในคัมภีร์อัล-กุรอาน อ้างถึงใน มานี ซูไทย (2544 : 413) คือ ไม่มีของขวัญใด ๆ ที่บิดาจะให้แก่นุศรดียิ่งกว่ามารยาทที่ดี การเชื่อฟัง เป็นคุณธรรมที่ต้องฝึกก่อนสิ่งอื่นใด และต้องฝึกให้รู้จักประหยัด ให้สามัคคี มีความอดทน ให้อภัยตนเองได้ มีความกตัญญู ต้องรู้จักให้อภัย มีน้ำใจนักกีฬา รู้จักกาลเทศะ มีระเบียบ และที่สำคัญ ให้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามแบบมุสลิมโดยพ่อแม่เป็นผู้นำ ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อลฯ) ได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องนมาซไว้ ความว่า “จงใช้บุตรของพวกท่านนมาซเมื่อเขามีอายุ 7 ขวบ และจงทำโทษเขา (ถ้าเขาละเลย) เมื่อเขามีอายุ 10 ขวบและให้เขาแยกห้องนอนต่างหากด้วย” (มุฮัมหมัดอาลี อัล-ฮาริมิ 2545 : 135)

2.3.4 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้รางวัลแก่นุศร

การที่มารดาปฏิบัติต่อกับการยอมรับ มีการให้ทั้งที่เป็นสิ่งของและคำพูดเมื่อบุตรทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง การลงโทษจะใช้ต่อเมื่อเด็กตั้งใจที่จะปฏิเสธการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และจะใช้การลงโทษที่ไม่รุนแรง พ่อแม่ ญาติและบุคคลในครอบครัว ควรทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ตั้งแต่การพูดจา การแสดงอารมณ์ การให้เหตุผลในการตัดสินใจ การแต่งกาย ตามแบบอิสลาม การนมาซ การถือศีลอด การมีคุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ที่อบอุ่น ในครอบครัว การแก้ปัญหาต่าง ๆ ภายในบ้าน จะเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กดูและเลียนแบบ เพื่อนำไปใช้ในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งการสอนเด็กต้องสอนด้วยการกระทำจึงจะได้ผล วิธีการกระตุ้นให้เด็กประพฤติในสิ่งที่เหมาะสม เมื่อเด็กขยัน มีความซื่อสัตย์หรือทำความดี ควรให้กำลังใจ ให้รางวัล การให้คำชมเชยบ้าง การปรบมือ เมื่อเด็กทำดีนั้น พ่อแม่บางคนไม่ชมลูกเพราะกลัวลูกจะหลง ควรใช้โอกาสที่เหมาะสมชมเชย การที่ไม่ชมเชยเลยนั้นเป็นการที่ทำให้เด็กหมดแรงที่จะทำความ (มุณีเราะฮ บินตุ อับดุลอะซะฟูร 2525 : 125-127)

2.3.5 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม

แก่บุตร การให้เด็กเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น บิดามารดาจะสอนให้เด็กเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น โดยบิดามารดาต้องยอมรับเด็กก่อน โดยรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของเด็ก เป็นการหัดให้เด็กได้แสดงความรู้สึก ไม่เก็บกดเอาไว้เป็นผลร้ายแก่จิตใจภายหลังและขณะเดียวกันก็เป็นการสอนให้เด็กรู้จักรับฟังผู้อื่นด้วย ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อตนเอง และกิจกรรมภายในครอบครัว

การให้เด็กใช้สิทธิและหน้าที่ พ่อแม่ต้องสอนให้เด็กรู้จักแบ่งกันเล่น หรือเล่นด้วยกัน เพื่อป้องกันการแก่งแย่งในสังคม สอนให้รู้จักรับผิดชอบ โดยเริ่มจากรับผิดชอบเรื่องส่วนตัว การรับผิดชอบเรื่องภายในบ้านตามสมควรแก่เพศและวัย ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อลฯ) ได้กล่าวไว้ว่า “จงอบรมบุตรของท่านให้มีคุณธรรม 3 ประการ คือ ให้มีความรักต่อบิดของท่าน มีความรักต่อบุคคลในบ้านและให้รักการอ่านอัล-กุรอาน” (มุฮัมมัดคอาลี อัล-ฮาริมิ 2545 : 145)

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวที่เลี้ยงดูบุตร พบว่ามีการศึกษาปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูบุตรซึ่งปัจจัยต่างๆแบ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลของบิดามารดา ปัจจัยส่วนบุคคลของบุตร และปัจจัยทางสังคมของครอบครัว ได้แก่

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของบิดามารดา

3.1.1 อายุของบิดามารดา

อายุของบิดามารดาซึ่งเป็นตัวบอกระดับภาวะทางอารมณ์ มีผลทำให้บุคคลสามารถปรับตัวต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม การศึกษาของน้ำทิพย์ ชูเวทย์ อ้างถึงในศรีสุคนธ์ มาลีแก้ว (2546 : 38) กล่าวถึง อายุของบิดามารดาเกี่ยวข้องการอบรมเลี้ยงดูบุตร คือ การที่บิดามารดามีอายุน้อยเกินไปหรือมากเกินไปย่อมส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตร เช่น ถ้าบิดามารดามีอายุน้อยส่งผลให้ขาดวุฒิภาวะทางด้านต่าง ๆ รวมทั้งขาดทักษะและประสบการณ์ในการเลี้ยงดูที่เหมาะสม บุตรอาจได้รับการเลี้ยงดูที่ปล่อยปละละเลย อิริค อิริคสัน (Eric Erikson 1968 อ้างถึงใน ศิริกุล อิศรานุรักษ์ 2550 : 113-115) ได้แบ่งพัฒนาการหลังจากวัยรุ่นไปแล้ว เป็น 3 ชั้น คือ วัยผู้ใหญ่ตอนต้น วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง และวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย โดยคนที่เริ่มเป็นบิดามารดาตอนวัยรุ่น เมื่ออายุ 20 ปีขึ้นไป จะพบว่าในขณะที่บุตรเป็นวัยรุ่น ตนจะอายุประมาณ 30-40 ปี เป็นวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง ในระยะนี้จะคำนึงถึงภารกิจของครอบครัวเป็นใหญ่ จึงไม่ค่อยมีเวลาว่าง แต่จะทุ่มเทสิ่งต่าง ๆ ให้แก่บุตรเพื่อให้บุตรได้รับสิ่งดี ๆ แต่ถ้าบิดามารดาอายุมากกว่า 40-45 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ตอนปลายและมารดาอยู่ในช่วงวัยหมดระดู มีภาวะเครียด อาจไม่เข้าใจวัยรุ่น

จึงเลี้ยงดูบุตรแบบใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล นอกจากนี้รัคใจ เปียแก้ว (2545:42) ได้กล่าวไว้ว่า การมีความแตกต่างในด้านวิถีชีวิตของมารดา มีผลทำให้การปฏิบัติในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมีความแตกต่างกันหลายประการ ดังนี้ ประการแรกมารดาที่มีอายุแตกต่างกันย่อมมีลักษณะทางบุคลิกภาพ และวุฒิภาวะทางอารมณ์แตกต่างกัน อันเป็นผลมาจากวุฒิภาวะทางร่างกาย จิตใจ และสังคม ประการที่สอง มารดาที่มีอายุต่างกันย่อมมีประสบการณ์การเรียนรู้ทางสังคมแตกต่างกันทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ประการที่สาม มารดาที่อายุต่างกัน มีความมั่นคงในชีวิตต่างกัน โดยมารดาที่มีอายุอยู่ในวัยกลางคนจะมีความมั่นคงในชีวิตมากกว่ามารดาที่อ่อนวัยกว่า ทั้งนี้เพราะเป็นวัยที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นสูง ซึ่งสอดคล้องกับออลิซซาเบท เฮอร์ลอค (Elizabeth Hurlock 1980 อ้างถึงใน วังนี ไทรงาม 2539:22) ที่กล่าวว่า มารดาที่อายุน้อยมักจะขาดความพร้อมในการอบรมเลี้ยงดูบุตร จึงเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เมื่อมีอายุมากขึ้นจะมีการพัฒนาพัฒนาการของ การอบรมเลี้ยงดูบุตรเพิ่มขึ้นตามอายุ ภาวิดา พิทักษ์อร่ามวงศ์ (2544:56) ศึกษาพบว่า บิดามารดาที่มีอายุน้อยมักมีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงในกระบวนการอบรมเลี้ยงดูครอบครัวมาก แต่มารดาที่มีอายุมากมีแนวโน้มที่จะไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงในกระบวนการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว นอกจากนี้มารดาที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มที่จะส่งเสริมบุตรน้อย ทั้งนี้เพราะมารดาที่มีอายุน้อย ส่งผลให้ขาดวุฒิภาวะทางด้านต่าง ๆ เช่น ขาดการตัดสินใจที่ดี รวมทั้งขาดทักษะ ประสบการณ์ ในการเลี้ยงดูที่เหมาะสม บุตรอาจได้รับการเลี้ยงดูที่ปล่อยปละละเลยได้ จากการศึกษาของศรีรัตน์ ชัยอนุพันธ์ (2546 : 105) พบว่า จิตลักษณะของมารดา คือทัศนคติต่อบุตร สุขภาพจิต ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็ก แปรปรวนด้วยอายุมารดา โดยมารดาที่มีอายุน้อยมักจะมีลักษณะหลายประการ ที่เกี่ยวข้องกับ การอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างไม่เหมาะสม เช่น ไม่ทราบว่าจะปฏิบัติตนในการเลี้ยงดูบุตร เช่นไร เป็นต้น

ในทางกลับกัน บิดามารดาที่มีอายุมาก อาจจะมีการให้รางวัลแก่บุตรน้อยกว่าบิดามารดาที่มีอายุน้อย อันเนื่องมาจากบิดามารดาที่มีอายุมากมีวุฒิภาวะมากกว่า ทำให้มีเหตุ และผลในการเลือกที่จะให้รางวัลแก่บุตรมากกว่าบิดามารดาที่มีอายุน้อย ที่อาจตามใจโดยไร้เหตุผล (อัจฉรา ภูระธีระ 2546 : 78)

ดังนั้น จะเห็นว่าอายุของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดา คือ ถ้าบิดามารดาที่มีอายุน้อย ขาดวุฒิภาวะทางด้านต่าง ๆ รวมทั้งขาดทักษะและประสบการณ์ทางสังคม ในการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ขาดความพร้อมในการอบรมเลี้ยงดูบุตร อาจได้รับการเลี้ยงดูที่ปล่อยปละละเลย

3.1.2 การศึกษาของบิดามารดา

การศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยให้คนรู้จักคิด ตัดสินใจ และมีความพร้อมในการปฏิบัติต่าง ๆ นอกจากนี้ยังช่วยให้บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจต่อข้อมูลข่าวสารได้ง่ายขึ้น ซึ่งความรู้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้บุคคลตัดสินใจการกระทำสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล บิดามารดาที่มีการศึกษาสูงกว่าย่อมมีความรู้ ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ทำหน้าที่บิดามารดาได้ดีกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาดำ จากการศึกษาของปราณี แสดคง (2536 : 36) พบว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาสูงจะทำให้บิดามารดามีความพร้อมในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ส่งเสริมและดูแลบุตรมากกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาดำ เช่น เห็นความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งทำให้สนใจ เอาใจใส่ และส่งเสริมการเรียนของเด็กอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับการศึกษาของ วารุณี ศรีลาปิง (2546 : 86) พบว่า ระดับการศึกษาของมารดา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติพัฒนาจิตต่อบุตรวัยรุ่นรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสารภายในครอบครัว ด้านการอบรมบทบาทที่เหมาะสมในสังคม ด้านการส่งเสริมด้านการศึกษาเล่าเรียน และด้านการแสดงความรักและเอาใจใส่ต่อบุตร นอกจากนี้การศึกษาของทัศน ทองภักดี (2539 : 30) ยังพบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตร กล่าวคือ บิดาของวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาสูง มีการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลได้มากกว่าบิดาของวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาปานกลางและต่ำ ส่วนมารดาของวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาสูงมีการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลได้มากกว่ามารดาของวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาดำ นอกจากนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวินและคณะ (2528:21) ได้ศึกษาพบว่า มารดาที่มีการศึกษาสูงนิยมให้รางวัลลูกโดยการกอดจูบ ในทางตรงกันข้ามมารดาที่มีการศึกษาดำมักจะทำให้รางวัลด้วยขนมหรือของเล่นที่เด็กต้องการแทนการกอดจูบ หรือมีจะนั้นก็ไม่ได้แสดงออกใด ๆ เลย การที่มารดาอึดอ้อมดีใจ ชมเชย หรือให้รางวัลโดยการสัมผัส กอดจูบ จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กพยายามทำความดีต่อไป เพื่อให้มารดาพอใจ

ครอบครัวที่บิดามารดา มีระดับการศึกษาดำ มักใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสนับสนุนน้อย ไม่ค่อยใกล้ชิดกับบุตร ทำให้บุตรมีปัญหาสุขภาพจิตตามมา (हररररเลาหเสรีกุล 2540 : 156) นอกจากนี้ระดับการศึกษายังมีผลกระทบต่อการศึกษาพัฒนาจิตของครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น โดยบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาดำ ส่งผลให้บิดามารดาต้องออกทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร จึงทำให้เกิดการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (รุจา ภูไพนุลย์ และคณะ 2540 : 58)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูบุตร คือ บิดามารดาที่มีการศึกษาระดับต่ำ มักใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสนับสนุนน้อย ส่วนถ้าบิดามารดา มีระดับการศึกษาสูง มักใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

3.1.3 รายได้ของบิดามารดา

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตร สังคมปัจจุบันทั้งบิดามารดาจะเป็นผู้รับผิดชอบทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มักมีโอกาสดำเนินการจัดหาทรัพยากร กิจกรรม และการอบรมเลี้ยงดูได้มากกว่าและดีกว่าบิดามารดาที่หาเช้ากินค่ำ (วราภรณ์ รักวิจัย 2535 : 30-34) บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ส่วนมากมักมีโอกาสดำเนินการที่จะสนับสนุนทางด้านกำลังทรัพย์ จัดหาสิ่งต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการเลี้ยงดูบุตร การให้ความรู้ และชี้แนะแนวทางในการให้เด็กแสวงหาประสบการณ์ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าเด็กที่บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ

ซึ่งผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มักเป็นผู้ด้อยโอกาสในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา ความเป็นอยู่ หน้าที่การงาน แม้แต่การยอมรับของคนในสังคม ทำให้คนกลุ่มนี้มักเป็นผู้ที่มีความเครียดสูง ปรับตัวเข้ากับสังคมยาก (हररररर ररररर 2540 : 62) (มณฑนา ศิลปะพันธ์ 2542 ; 93) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อครอบครัว การที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีนั้น จะส่งผลให้ครอบครัวไม่สามารถตอบสนองถึงความต้องการด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่นได้ ครอบครัว เมื่อมีรายได้มาใช้จ่ายในครอบครัวน้อย การส่งเสริมการเรียนรู้ และการเอาใจใส่แก่บุตร อาจน้อยตามไปด้วย

อย่างไรก็ตามมีการศึกษา พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจส่งผลทางบวกต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตร จากการศึกษาของ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคนอื่น ๆ (2528 : 112-119) พบว่าลักษณะของบิดามารดาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบแสดงความรัก สนใจทุกข์สุขของบุตร คือบิดามารดาของนักเรียนมัธยมศึกษาในครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เนื่องจากบิดามารดาที่มีรายได้ต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีตำแหน่งหน้าที่การงานน้อย ไม่มีความรับผิดชอบมากนัก จึงมีเวลาที่ดูแลบุตรได้มากกว่าบิดามารดาที่มีรายได้สูง ซึ่งส่วนใหญ่จะมีตำแหน่งหน้าที่การทำงานต้องมีความรับผิดชอบด้านอื่น ๆ เพิ่มขึ้นตามไปด้วย อาจทำให้ละเลยต่อบุตรขาดความเอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร นอกจากนั้นรายได้ของบิดามารดาสัมพันธ์กับรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยจากการศึกษาของ พงษ์สุดา รัตนมาสมงคล 2533 อ้างถึงใน ศรีสุคนธ์ มาลีแก้ว (2546 : 46) ที่พบว่าบิดาที่มีรายได้มากต้องทำงานหนักเพื่อความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ และรายได้จะแสดงออกถึงความคับข้องใจ มีความเข้มงวดกับบุตรมากกว่าบิดาที่มีรายได้น้อย ซึ่งบิดามารดาที่มีรายได้น้อยแสดงความเป็นมิตรกับบุตร และเข้มงวดกับบุตรน้อยกว่า มีเวลาใกล้ชิด สนใจที่จะอบรมเลี้ยงดูบุตรได้มากกว่า เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อบทบาทการเป็นบิดา จากการศึกษาข้างต้นจะเห็นว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่ดีส่งผลให้เกิดการ อบรมเลี้ยงดูที่ดี คือให้ความอบอุ่น ให้การสนับสนุนที่ดีขึ้นด้วย

3.1.4 จำนวนชั่วโมงการทำงานของบิดามารดา

ครอบครัวไทยในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงกลายเป็นครอบครัวเดี่ยวที่สมาชิกมีเพียงพ่อแม่และลูก โดยที่แม่ต้องก้าวสู่การทำงานนอกบ้าน แม่จึงต้องแบ่งความสนใจและเวลาให้กับงานและสังคมนอกบ้านมากขึ้น การศึกษาของ จงกล เกษตุ้ม (2541 : 50) พบว่า ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้ครอบครัวไทยส่วนใหญ่พ่อแม่ต้องออกไปทำงานทำ แต่การออกไปทำงานนอกบ้านช่วยให้พ่อแม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง ส่งผลให้พ่อแม่มีความรู้และการปฏิบัติในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลให้มีการส่งเสริมให้มีการให้อิสระ และการแสดงความสามารถของบุตรมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการการศึกษาของ ลักษณะ หนูนาค (2546 : 95) ที่พบว่าสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันพ่อแม่ต้องทำงานนอกบ้าน ทำให้มีเวลาในการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนลูกลดลง จึงให้อิสระแก่บุตรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น จะมีการเลี้ยงดูบุตรโดยส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรมากขึ้นด้วย

ครอบครัวที่มีความสนใจหรือใกล้ชิดลูกน้อยจะผลักดันให้ลูกแสวงหาประสบการณ์ชีวิตโดยขาดความยับยั้งชั่งใจ (จรรยา สุวรรณทัต 2541 : 253) เวลาของพ่อแม่ที่มีให้ลูก เช่น ได้เล่นคุยกับลูก ตลอดจนพาออกไปเที่ยว เป็นการสร้างความใกล้ชิดที่ทำให้พ่อแม่ลูกมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนชักนำให้ปรับตัวเข้าหากันได้ง่ายและดีขึ้น ครอบครัวที่พ่อแม่มีเวลาให้ลูกมาก ลูกก็จะมีแนวโน้มที่เป็นผู้ที่มีความอ่อนโยน มีทัศนคติที่ดีในการดำเนินชีวิต เนื่องจากมีการอบรมเลี้ยงดู โดยให้ความอบอุ่นใจ สำหรับกรณีของครอบครัวที่พ่อแม่มีเวลาว่างให้แก่ลูกน้อย ลูกก็จะถูกเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย โดยทั่วไปมักจะให้ผู้อื่นเลี้ยงดูลูกให้ (อำไพรัตน์ อักษรพรหม 2545 : 38)

โดยสรุปแล้วสภาพการทำงานของบิดามารดา เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร คือ ถ้าบิดามารดามีภาระการทำงานนอกบ้านมากทำให้ไม่มีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร จึงเลี้ยงดูบุตรแบบปล่อยปละละเลย

3.1.5 การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก คือลักษณะจิตใจ และพฤติกรรมของผู้ให้การอบรมเลี้ยงดู โดยเฉพาะมารดา ถ้ามารดามีลักษณะทางจิตใจไม่เหมาะสม เช่น สุขภาพจิตเสื่อม รู้สึกอึดอัดมาก มีเจตคติไม่ดีต่อบุตร ซึ่งลักษณะจิตใจที่ไม่เหมาะสมของมารดาเองที่ทำให้มารดาอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างไม่เหมาะสม เช่น รักสนับสนุนน้อย และใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล สอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคนอื่น ๆ (2528) ได้ทำการวิจัยผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 662 คน ผลการวิจัยแสดงว่ามารดาที่มีสุขภาพจิตดี มีความวิตกกังวลน้อยและแสดงอารมณ์เหมาะสมกับ

ความเป็นจริง ไม่มีปัญหาหราบกวนจิตใจมากจนเกินไป ไม่มีอารมณ์รุนแรงจนเกินไปทั้งด้านร้ายและเส้าสร้อยหรือโม โทกราตเกรี้ยว สามารถให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุนมากและแบบใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ นอกจากนี้ วราภรณ์ รักวิชัย (2535 : 30-34) ยังพบว่าความเข้มแข็งทางจิตของมารดาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการส่งผลกระทบต่อแนวทางหรือวิธีการเลี้ยงดูบุตร โดยทั่วไปพ่อแม่จะมีจิตใจอ่อนไหวต่อการเลี้ยงดูบุตร พ่อแม่ที่มีจิตใจอ่อนมาก ๆ มักกังวลว่าบุตรจะหิว จะเจ็บ จะลำบาก และจะช่วยบุตรในทุกทาง แม้กระทั่งตัดสินใจแทนบุตรในหลาย ๆ กรณี ส่งผลให้มีวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบให้ความคุ้มครอง หรือรักถนอมมากเกินไป

จากการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่าการรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูบุตร คือ ถ้ามารดามีลักษณะทางจิตไม่เหมาะสม มีภาวะเครียด จะเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุนน้อย และใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล

3.2 ปัจจัยของบุตรวัยรุ่น

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรไม่ได้เกิดจากความสามารถภายในตัวบุคคลเพียงปัจจัยเดียว ยังมีปัจจัยแวดล้อม โดยเฉพาะปัจจัยแวดล้อมทางครอบครัว คือ การอบรมเลี้ยงดูที่มีผลให้บุตรประสบผลสำเร็จทางการเรียนควบคู่ไปด้วย วูลเฟิล (Wolfe 1969 อ้างถึงใน วารุณี ศรีลาปิง 2546 : 57) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตร มี 2 ประการคือด้านสติปัญญาของเด็ก และ และด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา เช่น ความมุ่งมั่น เจตคติ โดยเฉพาะความมุ่งมั่นในความสำเร็จของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเป็นตัวกำหนดหรือโน้มน้าววิถีชีวิตของลูก บิดามารดาที่มีความมุ่งมั่นสูง มักจะมีการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ในขณะที่พ่อแม่ที่มีความมุ่งมั่นไม่สูงนัก อาจมีการเลี้ยงดูในลักษณะผ่อนปรนมากขึ้น นอกจากนี้ อัจฉรา ภูระชิระ (2546 : 123) พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ประสบผลสำเร็จในการเรียน จะมีความมั่นใจในความสามารถของตน สามารถ และบิดาเองก็มีความพึงพอใจ ให้ความรัก และให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี

จากการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรมีส่วนสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู กล่าวคือ ถ้าบุตรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง บิดามารดาจะให้การเลี้ยงดูแบบให้ความรัก และให้การสนับสนุนมากกว่าบุตรที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3.2.2 ระดับการศึกษา

ปัจจัยทางระดับการศึกษาของบุตรมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา เพราะเมื่อบุตรมีการศึกษามากขึ้นก็จะเริ่มเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม ทำให้มีวินัยในตัวเอง ไม่ทำสิ่งที่บิดามารดาไม่ชอบ บุญกร คำคง (2542 : 72) ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้อง

กับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สอดคล้องกับแนวคิดของปียาเจท์ (Jean Piaget 1952 อ้างถึงใน บุญกร ดำดง 2542 : 72) ศึกษาวิจัยด้านทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา พบว่า เด็กจะมีพัฒนาการการคิดอย่างมีเหตุผลตามวัย ประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งประสบการณ์คิดแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์ และคิดให้เกิดผล รับการเรียนรู้ในห้องเรียนเสมอ และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ สอดคล้องกับการศึกษา ของ นฤมล สิริพันธ์ (2541 : 77-79) ที่กล่าวว่า เมื่อบุตรมีระดับการศึกษามากขึ้น มีการพัฒนาการด้านความคิดอย่างมีเหตุผลมาก ส่งผลให้บิดามารดามีการรับฟังความคิดเห็นของบุตรมากขึ้นด้วย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ระดับการศึกษาของบุตรมีผลต่อการอบรมเลี้ยงดู คือ ระดับการศึกษาสูงขึ้น บุตรเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากขึ้น บิดามารดาจะให้การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และให้การสนับสนุนมากขึ้น

3.2.3 ลักษณะนิสัย

ลักษณะนิสัยของเด็กนั้นขึ้นกับพัฒนาการทางอารมณ์ซึ่งมีผลจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างมากของวัยรุ่นแล้ว ยังขึ้นกับสิ่งเร้าที่ทำให้เด็กเกิดภาวะอารมณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายอีกด้วย การอบรมเลี้ยงดูเป็นการปลูกฝังลักษณะทางจิตใจหลายลักษณะ ลักษณะนิสัยของเด็กก็เป็นส่วนสำคัญที่จะกำหนดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว กล่าวคือ ถ้าเด็กมีนิสัยเห็นแก่ตัว ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ขาดความกรุณาต่อผู้อื่น เข้ากับผู้อื่นไม่ได้ บิดามารดาต้องให้การดูแล ควบคุมอย่างใกล้ชิดมากขึ้น ต้องใช้กฎหรือระเบียบอย่างเข้มงวด เพื่อเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยให้บุตรของตน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขได้ (เอมอร จารุงษ์ 2545 : 17) การศึกษาของ ھرรษา เลหาเสริกุล (2540 : 150) พบว่าวัยรุ่นมีลักษณะพฤติกรรมที่หลากหลาย มีทั้งที่มีความเชื่ออำนาจในตน มีความรู้สึกถึงคุณค่าต่อตนเองสูง มีอิสระในการตัดสินใจ และมีจำนวนไม่น้อยที่ขาดความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในตนเอง ลักษณะการเลี้ยงดูบุตรจึงแตกต่างกันไป เช่น วัยรุ่นที่มีลักษณะเชื่อมั่นในอำนาจของตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลให้บิดามารดา มีการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ในขณะที่วัยรุ่นที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลให้บิดามารดาต้องมีการดูแลแบบเข้มงวดกวดขัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศิริกุล อิศรานุรักษ์ (2550 : 114) กล่าวว่า บุตรคนเล็กส่วนมากจะมีนิสัยเอาแต่ใจตนเอง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้พ่อแม่ให้การเลี้ยงดูแบบให้ความรัก เอาใจใส่เอาอกเอาใจมากเป็นพิเศษ ในขณะที่บุตรคนกลางส่วนใหญ่จะมีลักษณะพึ่งพาตนเอง มักจะได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมากกว่า

จากการศึกษาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าลักษณะนิสัยของบุตรมีผลต่อการอบรมเลี้ยงดู คือ ถ้าบุตรมีคุณค่าต่อตนเองสูง มีอิสระในการตัดสินใจ บิดามารดาจะให้การเลี้ยงดูแบบอิสระประชาธิปไตย ส่วนบุตรที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง การเลี้ยงดูแบบให้ความรัก เอาใจใส่ เอาอกเอาใจมากขึ้น

3.3 ปัจจัยครอบครัว

3.3.1 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนบุตรหรือสมาชิกในครอบครัวมีอิทธิพลต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดา คือครอบครัวที่มีจำนวนลูกและสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างกัน ก็จะมีแนวทางหรือวิธีการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน การศึกษาของสุทธิดา ทิฐิธรรมเจริญ (2546 : 28) พบว่า ครอบครัวที่มีลูก 1 คน พ่อแม่มีแนวโน้มที่จะมีภาระที่จะจัดหากิจกรรมและจัดเวลาให้ลูกมากกว่าครอบครัวที่มีลูกหลายคน ทั้งนี้เพราะครอบครัวที่มีลูกหลายคนมักจะประสบปัญหาภาระในการเลี้ยงดูและจัดกิจกรรมมากกว่าครอบครัวที่มีลูกน้อย ในทางตรงข้ามการที่ครอบครัวมีสมาชิกหลายคนในบ้านเดียวกัน ส่งผลให้เด็กได้รับการดูแลเอาใจใส่จากสมาชิกคนอื่น ๆ ในบ้าน มีความอบอุ่นไม่เหงา เพราะมีสมาชิกของครอบครัวหลายคนผลัดเปลี่ยนมาเลี้ยงดูหรือเล่นกับเด็ก สอดคล้องกับการศึกษาของจงกล เกษคุ้ม (2541 : 88) พบว่าครอบครัวขยายเป็นครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ด้วยกันหลายรุ่น มีความสัมพันธ์กันในครอบครัวอย่างแน่นแฟ้น เอื้ออาทรพึ่งพาอาศัยกัน เด็กที่เกิดมาจากครอบครัวขนาดใหญ่จะมีที่พึ่งพาทางใจค่อนข้างมาก เพราะเด็กจะเป็นศูนย์กลางความสนใจของสมาชิกในครอบครัว (จงกล เกษคุ้ม 2541 : 88) นอกจากนี้ญาติผู้ใหญ่ โดยเฉพาะปู่ย่าตายายของเด็กมีส่วนช่วยลดผลเสียต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก ในกรณีที่มีการขัดแย้งระหว่างบิดามารดา สมาชิกในครอบครัวขยายอาจช่วยให้เด็กออกห่างจากบิดามารดาในขณะที่มีการขัดแย้ง และให้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนทดแทนบิดามารดาของเด็กได้ ส่วนครอบครัวเดี่ยวเป็นครอบครัวที่บิดามารดาแยกตัวออกมาอยู่เป็นอิสระจากญาติพี่น้อง แม้จะมีบทบาทในการเลี้ยงดูลูก หากมารดาเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็กจะทำให้เด็กได้รับสิ่งดี ๆ และเป็นครอบครัวที่อบอุ่น

3.3.2 สัมพันธภาพในครอบครัว

วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการมีอิสระในการคิด การกระทำด้วยตนเอง และเห็นคุณค่าของคำแนะนำของบิดามารดา ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างเด็กและครอบครัวเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาจิตลักษณะต่าง ๆ ของหรืออีกนัยหนึ่งปัญหาวัยรุ่นเกิดจากการขาดความรัก ความอบอุ่น และความเข้าใจของครอบครัว หรือสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว (สาวิตรี ทยานศิลป์ 2541 : 30-31) สัมพันธภาพภายในครอบครัวส่งผลต่อการให้การอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยครอบครัว

ที่บิดามารดามีความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว มีแนวโน้มที่จะมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน โดยผลการศึกษาของดวงเดือน พันธุนาวิน และคนอื่น ๆ (2536 : 144-149) ศึกษาลักษณะทางจิต และพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น อายุระหว่าง 10-17 ปี ผลการศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากและแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ของนักเรียนจากครอบครัวเครียด ครอบครัวแตกแยก และครอบครัวปกติ พบว่า นักเรียนจากครอบครัวที่มีภาวะเครียดเนื่องจากสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดีของครอบครัวรับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนครอบครัวแตกแยกและครอบครัวปกติ การศึกษาของลักษณะ หนูนาค (2546 : 97) พบว่า สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว จะทำให้ครอบครัวมีความรัก ความอบอุ่น มีความเข้าใจเกิดขึ้น ส่งผลให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองเองมีการส่งเสริมสนับสนุน ให้เวลา โอกาสกับลูกอย่างเหมาะสม ไม่ละเลยความรับผิดชอบที่จำเป็นต้องปลูกฝัง และต่อเติมความรักให้กับบุตรอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับการศึกษาของดวงเดือน พันธุนาวิน และคนอื่น ๆ (2537 : 118) ที่รายงานว่า ในครอบครัวที่วัยรุ่นเห็นว่าบิดามารดาของตนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันมาก วัยรุ่นจะรายงานว่าตนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และแบบใช้เหตุผลมากกว่าวัยรุ่นเห็นว่าบิดามารดาของตนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันน้อย

นอกจากนี้ การศึกษาของงามดาว นินทานนท์ (2545 : 84) พบว่าสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว เช่น การที่บิดามารดาไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน ช่วยส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก โดยในครอบครัวที่วัยรุ่นเห็นว่าบิดากับมารดาของตนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมาก วัยรุ่นจะรายงานว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากและใช้เหตุผลมากกว่าวัยรุ่นเห็นว่าบิดากับมารดาของตนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันน้อย

3.3.3 การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

การปฏิบัติตามแนวทางของศาสนานั้นจะช่วยให้บุคคลในครอบครัวมีคุณธรรม ผู้เคร่งครัดในศาสนานั้นจะเกรงกลัวบาป เกรงกลัวพระเจ้า ดังนั้นเขาจะปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงามเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง (มัชนา คุปตพันธ์ 2533 : 89) ในศาสนาอิสลามถือว่าลูก คือ ของฝากที่พระเจ้าเป็นเจ้าของ พระอัลเลาะห์ (ซุบฮาฯ) ประทานให้มุสลิมรับผิดชอบดูแลรักษา และวันหนึ่งพระองค์จะเรียกคืนพร้อมกับสอบสวนผู้รับฝากคือพ่อแม่ว่าดูแลสิ่งนั้นอย่างไร ซึ่งหากพ่อแม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างดียิ่ง ของฝากนั้นไม่เสียหาย เขาย่อมได้รับรางวัลเป็นการตอบแทน หากตรงกันข้ามสิ่งที่ได้รับก็คือโทษทัณฑ์ (เสาวนีย์ จิตต์หมวด 2535 : 316) ดังนั้น มุสลิมที่เคร่งครัดในศาสนา จะอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยความรัก เอาใจใส่ ส่วนในด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม ดร.มุฮัมมัดอาลี อัล-ฮาริมิ (2545 : 136) กล่าวว่า บิดามารดาที่เป็นมุสลิมที่แท้จริงต้องปฏิบัติต่อลูกทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่รักคนหนึ่งคนใดมากกว่าคนอื่น ๆ

โดยสรุป ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตร แบ่งเป็น ปัจจัยด้านบิดามารดา ประกอบด้วย อายุของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา ชั่วโมงการทำงานของบิดามารดา สุขภาพจิตของมารดา ปัจจัยทางด้านบุตร ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษา ลักษณะนิสัย และปัจจัยทางสังคมของครอบครัว ประกอบด้วย จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Prediction correlation study) ของปัจจัยส่วนบุคคลด้านบิดามารดา ด้านบุตรวัยรุ่น และด้านสังคมครอบครัวมุสลิม ต่อการทำนาย การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในจังหวัดนครนายก

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ มารดาที่มีบุตรวัยรุ่นอายุระหว่าง 13-19 ปี บริบูรณ์ จากครอบครัวมุสลิม ในจังหวัดนครนายก ซึ่งบิดามารดาอาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกับบุตร จำนวน 1,576 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นบิดามารดาที่มีคุณสมบัติตามคุณสมบัติที่กำหนด โดยสุ่มสถานที่เก็บข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โดยกำหนดให้มีระดับความเชื่อมั่น 95% และให้ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ขนาดของกลุ่มตัวอย่างอาจคำนวณได้จากสูตรความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ Yamane (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546) สูตรดังกล่าว คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

$$n = \text{จำนวนตัวอย่าง}$$
$$N = \text{จำนวนประชากร} = 1,576 \text{ คน}$$
$$e = \text{ค่าคลาดเคลื่อน} = 0.05$$
$$n = \frac{1,576}{1 + 1,576 (0.05)^2}$$
$$= 319 \text{ คน}$$

1.3 การสุ่มตัวอย่าง ทำโดยการสุ่มจากทุกตำบลทั้ง 9 ตำบลในจังหวัดนครนายก ที่มีครอบครัวมุสลิม โดยมีการคำนวณจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนของจำนวนประชากรแต่ละตำบล สุ่มครอบครัวมุสลิมที่มีบุตรวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13-19 ปี อย่างง่ายจนครบจำนวนตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและตัวอย่าง

ตำบล	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1. ตำบลบึงศาล	650	133
2. ตำบลชุมพล	362	74
3. ตำบลพระอาจารย์	303	62
4. ตำบลศิระกระเบื้อง	173	36
5. ตำบลทรายมูล	25	5
6. ตำบลคลองใหญ่	13	3
7. ตำบลคอนขย	12	3
8. ตำบลบ้านนา	5	1
9. ตำบลองครักษ์	3	1
รวม	1,576	319

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ โดยให้มารดา แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดา ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เวลาการทำงาน จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนบุตร การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา

ข้อคำถามเกี่ยวกับการรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา ผู้วิจัยคัดแปลงมาจากแบบประเมินสุขภาพจิต ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขของมี 12 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scales) 5 ระดับ จาก 1 ถึง 5 ดังนี้

- 1 หมายถึง มารดาแทบจะไม่เคย หรือไม่เคยปฏิบัติ
- 2 หมายถึง มารดาปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง (1 - 2 วัน / สัปดาห์)
- 3 หมายถึง มารดาปฏิบัติบางครั้ง (3 - 4 วัน / สัปดาห์)
- 4 หมายถึง มารดาปฏิบัติบ่อยครั้ง (5 - 6 วัน / สัปดาห์)
- 5 หมายถึง มารดาปฏิบัติเป็นประจำ (7 วัน / สัปดาห์)

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ คิดจากการนำผลรวมของค่าคะแนนรายข้อแต่ละข้อของผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนหารด้วยจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนคะแนนเฉลี่ยรวมคิดจากผลรวมของคะแนนเฉลี่ยทุกข้อหารด้วยจำนวนข้อคำถามทั้งหมด

ตอนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของบุตรวัยรุ่น ประกอบด้วย อายุของบุตร เพศ ระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะนิสัยของบุตร

ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของบุตร ดัดแปลงมาจากแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่น ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จำนวนข้อคำถามทั้งหมด 15 ข้อ ลักษณะข้อคำถามในข้อที่ 4, 6, 8, 10 เป็นคำถามในด้านบวก ส่วนข้อที่ 1, 2, 3, 5, 7, 9 เป็นคำถามในด้านลบ มีลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scales) 4 ระดับ จาก 1 ถึง 4 ดังนี้

	ด้านบวก	ด้านลบ
บุตรแทบจะไม่เคย หรือ ไม่เคยปฏิบัติ	1	4
บุตรปฏิบัตินานๆ ครั้ง (1 - 2 วัน / สัปดาห์)	2	3
บุตรปฏิบัติบ่อยครั้ง (3 - 5 วัน / สัปดาห์)	3	2
บุตรปฏิบัติเป็นประจำ (6 - 7 วัน / สัปดาห์)	4	1

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ คิดจากการนำผลรวมของค่าคะแนนซึ่งมีการกำหนดค่าคะแนนทั้งด้านบวกและด้านลบแล้วเป็นรายข้อแต่ละข้อของผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน หารด้วยจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนคะแนนเฉลี่ยรวมคิดจากผลรวมของคะแนนเฉลี่ยทุกข้อหารด้วยจำนวนข้อคำถามทั้งหมด

ตอนที่ 3 ปัจจัยครอบครัว ประกอบด้วย ลักษณะครอบครัว สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สถานภาพสมรส สัมพันธภาพในครอบครัว การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

จำนวนข้อคำถามเรื่องสัมพันธภาพในครอบครัวมีทั้งหมด 6 ข้อ และเรื่องการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามแนวคิดของหลักศรัทธา และหลักปฏิบัติของศาสนาอิสลาม มีทั้งหมด 8 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scales) 5 ระดับ จาก 1 ถึง 5 ดังนี้

- 1 หมายถึง แทบจะไม่เคยหรือไม่เคยปฏิบัติ
- 2 หมายถึง ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง (1 - 2 วัน / สัปดาห์)
- 3 หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง (3 - 4 วัน / สัปดาห์)
- 4 หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง (5 - 6 วัน / สัปดาห์)
- 5 หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ (7 วัน / สัปดาห์)

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ คัดจากการนำผลรวมของค่าคะแนนรายข้อแต่ละข้อของผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน หาค่าด้วยจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนคะแนนเฉลี่ยรวมคัดจากผลรวมของคะแนนเฉลี่ยทุกข้อหารด้วยจำนวนข้อคำถามทั้งหมด

ตอนที่ 4 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากกรอบแนวคิดของ โจทิพย์ พวงทอง (2540) มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการแสดงความรักเอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร ด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร ด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร ด้านการให้รางวัล และด้านการรับฟังความคิดเห็นและให้ความยุติธรรม จำนวนข้อคำถามทั้งหมด 47 ข้อ มีทั้งข้อคำถามที่เป็นด้านบวกและด้านลบ ซึ่งมีลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scales) 5 ระดับ จาก 1 ถึง 5 ดังนี้

	ด้านบวก	ด้านลบ
มารดาแทบจะไม่เคย หรือไม่เคยปฏิบัติ	1	5
มารดาปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง (1 - 2 วัน / สัปดาห์)	2	4
มารดาปฏิบัติบางครั้ง (3 - 4 วัน / สัปดาห์)	3	3
มารดาปฏิบัติบ่อยครั้ง (5 - 6 วัน / สัปดาห์)	4	2
มารดาปฏิบัติเป็นประจำ (7 วัน / สัปดาห์)	5	1

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ คัดจากการนำผลรวมของค่าคะแนนซึ่งมีการกำหนดค่าคะแนนทั้งด้านบวกและด้านลบแล้วเป็นรายข้อแต่ละข้อของผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน หาค่าด้วยจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนคะแนนเฉลี่ยรวมคัดจากผลรวมของคะแนนเฉลี่ยทุกข้อหารด้วยจำนวนข้อคำถามทั้งหมด

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม มีดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูบุตรและการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิม
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูบุตรและการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิม
3. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมทั้งด้านการใช้ภาษา ความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหา จากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิมาแก้ไขปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. หาคความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุง และผ่านการเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ผู้ควบคุมการศึกษาแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกัน คือ ครอบครัวมุสลิมที่มีบุตรวัยรุ่นใน ตำบลบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 30 คน เพื่อนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เพื่อตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวัดอีกครั้งหนึ่ง และได้ค่าจากการทดสอบดังนี้

- ลักษณะนิสัยของบุตร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.73
- การรับรู้คุณค่าของตัวเองของมารดา มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.87
- สัมพันธภาพในครอบครัว มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.75
- การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.72
- การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.81

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุง โดยเฉพาะข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์น้อย แล้วนำแบบสอบถามไปใช้จริง

3. วิธีการดำเนินการเก็บข้อมูล

วิธีการดำเนินการเก็บข้อมูล มีดังต่อไปนี้

3.1 ทำหนังสือขออนุญาตการเก็บข้อมูลต่อสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือไปยังสถานีอนามัย

3.2 นำหนังสือไปยังสถานีอนามัย และชี้แจงแนวทางการทำวิจัยแก่เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการเก็บข้อมูล และเพื่อติดตามประสานงานด้านข้อมูล

3.3 ทำการสุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

3.4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวันและเวลาที่กำหนดนัดหมายไว้ในระหว่างเดือน พฤษภาคม 2549 ถึงสิงหาคม พ.ศ. 2549 วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยหรือผู้ช่วยผู้วิจัยอ่านข้อคำถามให้กลุ่มตัวอย่างฟังแล้วกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบ โดยทำเครื่องหมายลงในแบบสอบถาม

3.5 หลังจากรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 319 ฉบับ ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว

4.1 นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามไปตรวจให้คะแนนตามลักษณะของแบบสอบถามแต่ละตอน จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดระเบียบลงรหัส และแจกแจงด้วยมือ

4.2 เสร็จแล้วบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรม ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Divition) ที่เหมาะสมกับลักษณะต่าง ๆ ของข้อมูลพื้นฐานของมารดาและบุตร และข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร

4.4 การทดสอบสมมติฐานในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ และการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น โดยใช้ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product moment Correlation) ส่วนการทดสอบการทำนายของปัจจัยต่างๆและการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิม ในจังหวัดนครนายก กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 319 คน ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวมุสลิมที่มีบุตรวัยรุ่น
 - 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดา
 - 1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของบุตรวัยรุ่น
 - 1.3 ข้อมูลของครอบครัวมุสลิม
2. การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น
4. การทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

1. ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวมุสลิมที่มีบุตรวัยรุ่น

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดา

1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของมารดา

มารดาของบุตรวัยรุ่น ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.3 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.9 มารดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 45.5 ปี มารดาส่วนมากจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 43.9 รองลงมาจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็น ร้อยละ 30.4 ส่วนอาชีพของมารดา พบว่า มารดาส่วนมากทำงานนอกบ้าน ได้แก่ อาชีพรับจ้าง และเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 28.5 และ 24.8 ตามลำดับ จำนวนชั่วโมงในการทำงานของมารดา ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6-10 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 78.7 รองลงมา มีจำนวนชั่วโมงการทำงานอยู่ระหว่าง 11-15 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 21.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของมารดา ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5,000-9,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.4 รองลงมาคือน้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.5 รายได้เฉลี่ยของมารดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ เท่ากับ 6,530 บาท รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

1.1.2 ข้อมูลทั่วไปของบิดา

บิดาของบุตรวัยรุ่น ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.2 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.3 บิดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 50.07 ปี บิดาส่วนมากจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมา คือ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็น ร้อยละ 31.8 ส่วนอาชีพของบิดา พบว่าบิดาส่วนมากทำงานนอกบ้าน ได้แก่ อาชีพรับจ้าง และเกษตรกร ร้อยละ 30.1 และ 25.4 ตามลำดับ จำนวนชั่วโมงในการทำงานของบิดา ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6-10 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 78.7 รองลงมามีจำนวนชั่วโมงในการทำงานระหว่าง 11-15 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 21.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดา ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5,000-9,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมาคือน้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.3 รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

1.1.3 สมาชิกในครอบครัว

สมาชิกในครอบครัวที่อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวเดี่ยวมากกว่าครอบครัวขยาย คิดเป็น ร้อยละ 44.8 และครอบครัวขยายมีปู่ย่า ตายายร่วมด้วย คิดเป็น ร้อยละ 37.3 จำนวนบุตรโดยเฉลี่ย 3.65 คนต่อครอบครัว ครอบครัวส่วนใหญ่ มีบุตรจำนวน 2 คน คิดเป็น ร้อยละ 42.3 รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดา

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อายุของมารดา		
30 - 40 ปี	76	23.8
41 - 50 ปี	157	49.3
51 - 60 ปี	86	26.9
2. ระดับการศึกษาของมารดา		
ไม่ได้เรียน	25	7.8
ประถมศึกษาปีที่ 6	140	43.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	97	30.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย	9	2.8
อนุปริญญา	23	7.2
ปริญญาตรี	23	7.2

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. อาชีพของมารดา		
รับจ้าง	91	28.5
เกษตรกร	78	24.8
แม่บ้าน	57	17.9
ค้าขาย	49	15.4
รับราชการ	41	12.9
4. รายได้ของมารดา		
ไม่มีรายได้	42	13.2
น้อยกว่า 5,000 บาท	94	29.5
5,000 - 9,999 บาท	113	35.4
10,000 - 29,999 บาท	41	12.9
5. จำนวนชั่วโมงในการทำงานของมารดา		
6 - 10 ชั่วโมง	251	78.7
11 - 15 ชั่วโมง	67	21.3
6. อายุของบิดา		
30 - 40 ปี	19	13.2
41 - 50 ปี	141	44.2
51 - 60 ปี	138	43.3
61 - 70 ปี	21	6.5
7. ระดับการศึกษาของบิดา		
ไม่ได้เรียน	25	7.8
ประถมศึกษาปีที่ 6	137	42.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	99	31.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	11	3.4
อนุปริญญา	21	6.6
ปริญญาตรี	24	7.5

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. อาชีพของบิดา		
รับจ้าง	96	30.1
เกษตรกรกรรม	81	25.4
ค้าขาย	57	17.9
รับราชการ	47	14.7
ทำงานอยู่กับบ้าน	36	11.3
9. รายได้ของบิดา		
ไม่มีรายได้	38	11.9
น้อยกว่า 5,000 บาท	84	26.3
5,000 - 9,999 บาท	116	36.4
10,000 - 29,999 บาท	50	15.7
10. จำนวนชั่วโมงในการทำงานของบิดา		
6 - 10 ชั่วโมง	252	78.7
11 - 15 ชั่วโมง	67	21.3
11. สมาชิกในครอบครัว		
อยู่กับ พ่อ แม่	143	44.8
มีปู่ ย่า ตา ยายด้วย	119	37.3
มีคนอื่นอาศัยอยู่ด้วย	29	9.1
12. จำนวนบุตร		
2 คน	135	42.3
3 คน	76	23.8
5 คน	50	15.7
6 คน	19	6.0
7 คน	28	8.8
8 คน	1	0.3
10 คน	2	0.6
11 คน	2	0.6
12 คน	4	1.3

1.1.4 การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา จำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่มารดามีการรับรู้คุณค่าในตนเองมีคะแนนสูงสุด ได้แก่ มารดา รู้สึกว่าตนเองเป็นคนตื่นตื้นง่าย โดยมารดา ร้อยละ 69 รายงานว่า มีการปฏิบัติบ่อยครั้ง รองลงมา ได้แก่ มารดา ไม่ค่อยชอบพูดเล่นเลย โดยมารดา ร้อยละ 54.5 รายงานว่า มีการปฏิบัติบางครั้ง ซึ่งมีคะแนนใกล้เคียงกับข้อที่มารดาไม่ค่อยกล้าทำความรู้จักกับคนที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน โดยมารดา ร้อยละ 53.6 รายงานว่า มีการปฏิบัติบางครั้งเช่นกัน ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ เวลาดีใจ/เสียใจ มารดา รู้สึกดีใจ/เสียใจมาก โดยมารดา ร้อยละ 0.9 รายงานว่า มีการปฏิบัติเป็นประจำ รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวน และ ร้อยละ ของการรับรู้คุณค่าของตนเองของมารดา

อาการ หรือ ความรู้สึก	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. ฉันรู้สึกว่าตนเองเป็นคนตื่นตื้นง่าย	25 (7.8)	220 (69)	46 (14.4)	28 (8.8)	-
2. ฉันรู้สึกว่าตนเองสนใจอะไรไม่ได้นาน	-	110 (34.5)	151 (47.3)	58 (18.2)	-
3. เวลาทำงานถ้าใครมาส่งเสียงดังข้าง ๆ ฉันจะทำต่อไปไม่ได้	14 (4.4)	124 (38.9)	72 (22.6)	82 (25.7)	27 (8.5)
4. ฉันมีเรื่องกุ่มใจอยู่เสมอ	-	148 (46.4)	95 (29.8)	60 (18.8)	16 (5)
5. ฉันรู้สึกลำบากใจถ้าต้องตัดสินใจ ทำอะไรด้วยตนเอง	-	147 (46.1)	114 (35.7)	58 (18.2)	-
6. ถ้ามีคนมาขัดใจหรือยั่วเพียงเล็กน้อย ฉันจะโกรธตัวเองง่าย ๆ	-	92 (28.8)	129 (40.4)	98 (30.7)	-
7. ฉันรู้สึกกลัวโดยไม่รู้ว่าจะกลัวอะไรอยู่บ่อย ๆ	-	88 (27.6)	113 (35.4)	102 (32)	16 (5)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

อาการ หรือ ความรู้สึก	เป็นประจำ (ร้อยละ)	บ่อยครั้ง (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	นาน ๆ ครั้ง (ร้อยละ)	ไม่เคย ปฏิบัติ (ร้อยละ)
8. ฉันบังคับตนเองไม่ค่อยได้	14 (4.4)	79 (24.8)	97 (30.4)	129 (40.4)	-
9. ฉันรู้สึกว่าตนเองเป็นคนตกใจง่าย	-	145 (45.5)	123 (38.6)	51 (16)	-
10. เวลาดีใจ/เสียใจ ฉันรู้สึกดีใจ/เสียใจมาก	3 (0.9)	124 (38.9)	127 (39.8)	65 (20.4)	-
11. ฉันไม่ค่อยกล้าทำความรู้จักกับคนที่ไม่เคยรู้จัก มาก่อน	-	64 (20.1)	171 (53.6)	67 (21)	17 (5.3)
12. ฉันไม่ชอบพูดเล่นเลย	-	66 (20.7)	174 (54.5)	79 (24.8)	-
13. บางครั้งฉันรู้สึกว่าตัวเองมักทำอะไรผิดอยู่เสมอ	-	80 (25.1)	158 (49.5)	48 (15)	33 (10.3)
14. เมื่อเข้านอนตอนกลางคืน ฉันมักนอนไม่ค่อย หลับเพราะคิดอะไรต่าง ๆ นานา	-	127 (39.8)	106 (33.2)	86 (27)	-
15. บางเวลาฉันรู้สึกอึดอัดอยากตะโกนออกไปดัง ๆ	17 (4.7)	109 (34.2)	105 (32.9)	74 (23.2)	16 (5)

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของบุตรวัยรุ่น

บุตรวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากอายุ 15 ปี รองลงมาอายุ 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.9 และ 16.1 ตามลำดับ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เพศหญิง จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 63.9 และเพศชายจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 บุตรของครอบครัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาเป็นชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 56.4 และ 43.6 ตามลำดับ นักเรียนมีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 รายละเอียดดัง ตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลส่วนบุคคลของบุตรวัยรุ่น

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุของบุตร		
13 ปี	51	16.1
14 ปี	40	12.6
15 ปี	57	17.9
16 ปี	40	12.6
17 ปี	38	12.1
18 ปี	49	15.4
19 ปี	41	12.9
2. เพศของบุตร		
หญิง	204	63.9
ชาย	115	36.1
3. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	180	56.4
มัธยมศึกษาปีที่ 4-6	139	43.6
4. เกรดเฉลี่ย		
0 – 1.0	15	4.7
1.1 – 2.0	26	8.2
2.1 – 3.0	176	55.2
3.1 – 4.0	100	31.3

ลักษณะนิสัยของบุตร จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่าลักษณะนิสัยของบุตรชื่อที่มีคะแนนสูงสุด คือ เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิดหวัง บุตรจะหาทางแก้ปัญหาจนได้ โดยมารดา ร้อยละ 88.1 รายงานว่าบุตรปฏิบัติบ่อยครั้ง รองลงมาได้แก่ เวลาโกรธหรือไม่สบายใจบุตรมักแสดงอาการออกมา โดยมารดา ร้อยละ 67.4 รายงานว่าบุตรปฏิบัติบ่อยครั้ง ส่วนข้อคำถามที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ บุตรสามารถรอคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ โดยมารดา ร้อยละ 6.9 รายงานว่าบุตรไม่เคยปฏิบัติ รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวน และ ร้อยละ ของลักษณะนิสัยของบุตรวัยรุ่น

ลักษณะนิสัย	เป็นประจำ (ร้อยละ)	บ่อยครั้ง (ร้อยละ)	นาน ๆ ครั้ง (ร้อยละ)	ไม่เคยปฏิบัติ (ร้อยละ)
1. เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ลูกมักแสดงอาการออกมา	-	215 (67.4)	66 (20.7)	38 (11.9)
2. ลูกมักโกรธโดยไม่มีเหตุผล	-	96 (30.1)	60 (18.8)	161 (50.5)
3. เมื่อถูกขัดใจ ลูกจะแสดงอาการหงุดหงิด ควบคุมอารมณ์ไม่ได้	-	98 (30.7)	79 (24.8)	141 (44.2)
4. ลูกสามารถรอคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ	22 (6.9)	181 (56.7)	116 (36.4)	-
5. เมื่อมีปัญหาเล็กน้อย ลูกมักจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรง	-	194 (60.8)	85 (26.6)	38 (11.9)
6. เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ลูกจะอธิบายเหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้	137 (42.9)	76 (23.8)	105 (32.9)	-
7. ลูกไม่รู้ตัวเองว่าเก่งเรื่องอะไร	97 (30.4)	81 (25.4)	76 (23.8)	78 (24.5)
8. แม้จะเป็นงานยาก ลูกก็จะพยายามจนสำเร็จ	37 (11.6)	99 (31)	63 (19.7)	120 (37.6)
9. เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ลูกจะแสดงอาการท้อแท้	-	136 (42.6)	105 (32.4)	78 (24.5)
10. ลูกจะแสดงอาการภูมิใจเมื่อได้ทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเต็มความสามารถ	37 (11.6)	117 (36.7)	127 (39.8)	38 (11.9)
11. เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรค และความผิดหวัง ลูกจะหาทางแก้ปัญหาจนได้	-	281 (88.1)	38 (11.9)	-
12. เมื่อเริ่มทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ลูกมักทำต่อไปไม่สำเร็จ	41 (12.9)	180 (56.4)	97 (30.4)	-

1.3 ข้อมูลครอบครัว

ลักษณะที่อยู่อาศัย กลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่บ้านเดี่ยว จำนวน 264 ครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 82.8 นอกจากนั้นชุมชนแนวบ้านที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ เป็นหมู่บ้านชนบททั่วไป ร้อยละ 67.4 รองลงมาที่มีที่อยู่อาศัยในชุมชนแออัด ร้อยละ 19.1 สถานภาพสมรสนั้นครอบครัวมุสลิมให้ความสำคัญมาก จะเห็นว่า มีครอบครัวที่อยู่ในสถานภาพสมรสถึง ร้อยละ 81.5 ส่วนสภาพการทำงานของพ่อแม่ที่ครอบครัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำงานทั้งสองคน ร้อยละ 67.4 มีบางครอบครัวที่พ่อ หรือแม่ทำงานนอกบ้านเพียงคนเดียว ร้อยละ 32.6 รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลปัจจัยครอบครัว

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. ลักษณะที่อยู่อาศัย		
บ้านเดี่ยว	264	82.8
ทาวเฮาส์	30	9.4
ห้องแถว	25	7.8
2. ชุมชนแนวบ้าน		
ชุมชนแออัด	61	19.1
เขตค้าขาย	21	6.7
หมู่บ้านชนบททั่วไป	215	67.4
หมู่บ้านจัดสรร	22	6.8
3. สภาพการทำงาน		
พ่อทำงานนอกบ้าน	61	19.1
แม่ทำงานนอกบ้าน	43	13.5
ทำงานทั้งสองคน	215	67.4

1.3.1 สัมพันธภาพในครอบครัว

ตารางที่ 4.6 จำนวน และ ร้อยละ ของความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ประเด็น	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. ครอบครัวของท่านอยู่กันอย่างมีความสุข	12 (3.8)	231 (72.4)	49 (15.4)	27 (8.5)	-
2. ครอบครัวของท่านไม่เคยทะเลาะกันเลย	-	159 (49.8)	160 (50.2)	-	-
3. ท่านพูดคุยซักถามบุตรอยู่เสมอ	3 (0.9)	198 (61.8)	89 (27.9)	30 (9.4)	-
4. บุตรของท่านมักขอคำปรึกษาจากท่านและครอบครัวเสมอ	27 (8.5)	143 (44.8)	119 (37.3)	30 (9.4)	-
5. เมื่อบุคคลในครอบครัวเกิดปัญหาทุกคนร่วมกันแก้ปัญหา	-	151 (47.3)	157 (49.2)	10 (3.1)	-
6. ครอบครัวของท่านทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ	44 (13.8)	103 (32.3)	172 (53.9)	-	-

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า มารดาประเมินสัมพันธภาพในครอบครัว พบว่า ข้อที่มีคะแนนสูงสุด คือ ครอบครัวอยู่กันอย่างมีความสุข โดยมารดาร้อยละ 72.4 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง รองลงมาได้แก่ ครอบครัวมักทำกิจกรรมร่วมกันอยู่เสมอ โดยมารดาร้อยละ 53.9 รายงานว่ามีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ บิดามารดาพูดคุยซักถามบุตรอยู่เสมอ โดยมารดาร้อยละ 0.9 รายงานว่ามีการปฏิบัติเป็นประจำ

1.3.2 การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

ตารางที่ 4.7 จำนวน และ ร้อยละของการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

ประเด็น	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. ท่านอบรมสั่งสอนบุตรตามแนวทางของอิสลาม มิกชน	11 (3.4)	170 (53.3)	138 (43.3)	-	-
2. ท่านได้มีโอกาสดังเสริมให้บุตรได้ศึกษาประเพณีของอิสลาม	30 (9.4)	198 (62.1)	78 (24.5)	13 (4.1)	-
3. ท่านสนับสนุนให้บุตรได้เรียนรู้คัมภีร์ กุรอาน	31 (9.7)	190 (59.6)	78 (24.5)	19 (6)	-
4. ท่านสนับสนุนให้บุตรได้ทำพิธีละหมาดให้ครบ 5 เวลา	-	111 (34.8)	114 (35.7)	94 (29.5)	-
5. ท่านและครอบครัวถือศีลอดทุกวันตลอดเดือนที่กำหนด	-	38 (11.9)	230 (72.1)	51 (16)	-
6. ครอบครัวท่านบริจาคทานตามความสามารถเป็นประจำทุกปี	-	112 (35.1)	141 (44.2)	66 (20.7)	-
7. ท่านคิดว่าถ้าท่านมีความสามารถไปทำพิธีฮัจญ์ได้ ท่านจะไป	34 (10.7)	215 (67.4)	54 (16.9)	16 (5)	-
8. ท่านได้ทำหน้าที่เป็นต้นแบบที่ดีสำหรับบุตรของท่าน	27 (8.5)	95 (29.8)	149 (46.7)	47 (14.7)	-

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า มารดาได้มีการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาอิสลาม พบว่า ในประเด็นที่ว่าถ้ามีความสามารถไปทำพิธีฮัจญ์ก็จะไป โดยมารดา ร้อยละ 67.4 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง รองลงมา ได้แก่ มารดามีโอกาสส่งเสริมให้บุตรได้ศึกษาประเพณีอิสลาม โดยมารดา ร้อยละ 62.1 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มารดาได้อบรมสั่งสอนบุตรตามแนวทางของอิสลามมิกชน โดยมารดา ร้อยละ 3.4 รายงานว่ามีการปฏิบัติเป็นประจำ

2. การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม

การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ ประเมินโดยมารดาของบุตรวัยรุ่นทั้ง 5 ด้าน พบว่า

2.1 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร

ตารางที่ 4.8 จำนวน และ ร้อยละ ของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร

วิธีที่ท่านปฏิบัติต่อบุตร	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. เวลาลูกเจ็บป่วยแม้ว่าจะเล็กน้อย ท่านจะคอยเป็นห่วง สอบถามอาการ และพาไปพบแพทย์	25 (7.8)	208 (65.2)	86 (27)	-	-
2. ท่านจะคอยระมัดระวังไม่ให้ลูกทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย	1 (0.3)	172 (53.9)	87 (27.3)	59 (18.5)	-
3. ท่านมักรู้ว่าลูกเข้าร่วมกิจกรรมใด	4 (1.3)	197 (61.8)	50 (15.7)	68 (21.3)	-
4. ท่านคอยซักถามถึงเพื่อนของลูก เช่น ลักษณะนิสัย	-	171 (53.6)	93 (29.2)	55 (17.2)	-
5. ท่านคอยซักถามครูหรือเพื่อนของลูกอยู่เสมอว่าผลการเรียนของลูกเป็นอย่างไร	25 (7.8)	157 (49.2)	84 (26.3)	53 (16.6)	-
6. ท่านจะคอยเตือนลูกให้ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความห่วงใยเสมอ เช่น การอ่านหนังสือ	40 (10.5)	225 (70.5)	50 (15.7)	1 (0.3)	-
7. เมื่อลูกกลับบ้านซักว่าปกติ ท่านจะซักถามด้วยความเป็นห่วง	14 (4.4)	221 (69.3)	48 (15)	36 (11.3)	-
8. ท่านมักไม่รู้ว่าลูกรู้สึกอย่างไร หรือต้องการอะไร	-	40 (12.5)	106 (33.2)	171 (53.6)	2 (0.6)
9. ท่านไม่ทราบว่าคุณมีปัญหาหรือต้องการคำปรึกษาจากท่าน	-	55 (17.2)	141 (44.2)	121 (37.9)	2 (0.6)
10. ท่านไม่ค่อยมีเวลาพูดคุยกับลูก	-	49 (15.4)	102 (32)	134 (42)	17 (5.3)

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า การจำแนกเป็นรายชื่อของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร พบว่า ข้อที่มีคะแนนสูงสุดคือ มารดาจะคอยเตือนลูกให้ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความหวังใยเสมอ เช่น การอ่านหนังสือโดยมารดาถึงร้อยละ 70.5 รายงานว่ามีการปฏิบัติในระดับบ่อยครั้ง รองลงมา ได้แก่ เมื่อบุตรกลับบ้านช้ากว่าปกติ ท่านจะซักถามด้วยความเป็นห่วง มารดาส่วนมากร้อยละ 69.3 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อย ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ มารดาจะคอยระมัดระวังไม่ให้ลูกทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย โดยมารดาร้อยละ 0.3 รายงานว่ามีการปฏิบัติเป็นประจำ

2.1 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร

ตารางที่ 4.9 จำนวน และ ร้อยละ ของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร

วิธีที่ท่านปฏิบัติต่อบุตร	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. ท่านจะร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับลูก ๆ อย่างเป็นทางการตนเองอยู่เสมอ	40 (12.5)	127 (39.8)	84 (26.3)	68 (21.3)	-
2. ท่านมักพูดคุยกับลูกถึงเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	29 (9.1)	141 (44.2)	95 (29.8)	54 (16.9)	-
3. ท่านพูดคุยกับลูกด้วยบรรยากาศที่สนุกสนานและเป็นกันเอง	16 (5)	161 (50.5)	120 (37.6)	12 (3.8)	-
4. ลูกสามารถเล่าเรื่องส่วนตัวของตนให้ท่านฟังได้	-	187 (58.6)	94 (29.5)	38 (11.0)	-
5. ลูกสามารถพูดคุยเรื่องกังวลใจกับท่านได้ เช่น เรื่องคะแนน เรื่องขัดแย้งกับเพื่อน ฯลฯ	31 (9.7)	122 (38.2)	142 (44.5)	24 (7.5)	-
6. เมื่อลูกไปทำกิจกรรมนอกบ้าน ท่านมักจะไปกับลูกเสมอ	15 (4.7)	34 (10.7)	107 (33.5)	148 (46.4)	14 (4.4)
7. ลูกทำอะไรไม่ค่อยเป็นเพราะท่านไม่ค่อยมีโอกาสนำคำแนะนำ	-	60 (18.8)	136 (42.6)	104 (32.6)	18 (5.6)
8. เมื่อลูกขอความช่วยเหลือ ท่านจะให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจ	29 (9.1)	177 (55.5)	113 (35.4)	-	-

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

วิธีที่ท่านปฏิบัติต่อบุตร	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
9. ท่านจะคอยจัดเตรียมสิ่งของให้ลูกเสมอ	-	91	87	139	-
		(28.5)	(27.3)	(43.6)	
10. ท่านไม่เคยให้ลูกช่วยเหลือทำงานบ้าน	-	108	27	165	19
		(33.9)	(8.5)	(51.7)	(6)
11. ท่านเห็นว่าลูกยังเด็กเกินไปที่จะทำอะไรได้ด้วยตนเอง	-	120	61	119	10
		(37.6)	(19.1)	(37.3)	(6)
12. ท่านไม่ค่อยมีเวลาที่จะจัดหาหรือซื้อของที่ลูกอยากได้	-	108	27	166	18
		(33.9)	(8.5)	(52)	(5.6)

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่า การจำแนกเป็นรายชื่อของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร พบว่า ข้อที่มีคะแนนสูงสุด คือ บุตรสามารถเล่าเรื่องส่วนตัวของตนเองให้มารดาฟังได้ โดยมารดาร้อยละ 58.6 รายงานว่ามีการปฏิบัติในระดับบ่อย รองลงมาได้แก่ เมื่อบุตรขอความช่วยเหลือ มารดาจะให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ โดยมารดาส่วนมากร้อยละ 55.5 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ มารดาพูดคุยกับบุตรด้วยบรรยากาศที่สนุกสนานเป็นกันเอง โดยมารดาร้อยละ 3.8 รายงานว่ามีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง

2.3 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร

ตารางที่ 4.10 จำนวน และ ร้อยละ ของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร

วิธีที่ท่านปฏิบัติต่อบุตร	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. ท่านให้อิสระแก่ลูกในการที่จะคิดหรือตัดสินใจในเรื่องส่วนตัว	10	170	128	11	-
	(3.1)	(53.3)	(40.1)	(3.4)	
2. ท่านให้อิสระแก่ลูกในการที่จะคิดหรือตัดสินใจในเรื่องครอบครัว	17	155	123	24	-
	(5.3)	(48.6)	(38.6)	(7.5)	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

วิธีที่ท่านปฏิบัติต่อบุตร	เป็นประจำ (ร้อยละ)	บ่อยครั้ง (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	นาน ๆ ครั้ง (ร้อยละ)	ไม่เคย ปฏิบัติ (ร้อยละ)
3. ท่านให้ลูกกลับบ้านตรงตามเวลาที่ท่านกำหนด	-	17 (5.3)	131 (41.1)	168 (52.7)	3 (0.9)
4. ท่านมักให้ลูกทำตามที่ท่านต้องการ เช่น การแต่งตัว	-	22 (6.9)	137 (42.9)	130 (40.8)	30 (9.4)
5. ท่านเปิด โอกาสให้ลูกเลือกเรียนในสิ่งที่ลูกชอบ	20 (6.3)	158 (49.5)	117 (36.7)	20 (6.3)	-
6. ท่านอนุญาตให้ลูกคบเพื่อนได้ทุกประเภท	-	61 (19.1)	135 (42.3)	110 (34.5)	13 (4.1)
7. ท่านจะพิจารณาลักษณะกิจกรรม ก่อนที่จะอนุญาตให้ลูกเข้าร่วม	17 (5.3)	157 (49.2)	104 (32.6)	41 (12.9)	-
8. ท่านไม่อนุญาตให้ลูกร่วมทำกิจกรรมในตอนกลางคืน	22 (6.9)	158 (49.5)	136 (42.6)	2 (0.6)	-
9. ท่านอนุญาตให้ลูกไปสถานที่ทุกแห่งได้ตามที่ลูกต้องการ	-	17 (5.3)	130 (40.8)	168 (52.7)	4 (1.3)
10. เวลาลูกจะออกไปทำกิจกรรมนอกบ้าน จะต้องขออนุญาตและชี้แจงรายละเอียดให้ท่านทราบ	17 (5.3)	155 (48.6)	122 (38.2)	24 (7.5)	-
11. ท่านให้ลูกชี้แจงรายละเอียดในการใช้จ่ายเงินที่ท่านให้แต่ละครั้ง	14 (4.4)	147 (46.1)	142 (44.5)	16 (5)	-

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่า การจำแนกเป็นรายข้อด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารรถ และให้อิสระแก่บุตร พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มารดาให้อิสระแก่บุตรในการที่จะคิดและตัดสินใจในเรื่องส่วนตัว โดยมีมารดาร้อยละ 53.3 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อยรองลงมา ได้แก่ มารดาให้บุตรกลับบ้านตรงตามเวลาที่กำหนด และมารดาอนุญาตให้บุตรไปสถานที่ทุกแห่งได้ตามที่บุตรต้องการ โดยทั้งสองข้อนี้ มารดาร้อยละ 52.7 รายงานว่ามีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ มารดาไม่อนุญาตให้บุตรร่วมทำกิจกรรมในตอนกลางคืน โดยมีมารดาร้อยละ 0.6 มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง

2.4 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการให้รางวัลแก่บุตร

ตารางที่ 4.11 จำนวน และ ร้อยละ ของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้รางวัลแก่บุตร

วิธีที่ท่านปฏิบัติต่อบุตร	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. เมื่อลูกทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ ท่านมักจะกล่าวคำชมเชยหรือให้รางวัลแก่ลูก	40 (12.5)	127 (39.8)	84 (26.3)	68 (21.3)	-
2. ท่านชมเชย เมื่อลูกทำบางสิ่งบางอย่างสำเร็จ	29 (9.1)	141 (44.2)	95 (29.8)	54 (16.9)	-
3. ถ้าท่านจะให้รางวัลแก่ลูก ท่านจะถามลูกก่อนว่าต้องการอะไร	16 (5)	161 (50.5)	120 (37.6)	12 (3.8)	-
4. ถ้าลูกทำผิด ท่านจะลงโทษตามสมควร โดยพิจารณาจากความผิดที่กระทำ	-	187 (58.6)	94 (29.5)	38 (11.9)	-
5. ถ้าลูกทำความผิด ก่อนลงโทษลูก ท่านจะซักถามถึงสาเหตุพร้อมบอกเหตุผลในการลงโทษให้ลูกทราบ	31 (9.7)	122 (38.2)	142 (44.5)	24 (7.5)	-
6. เมื่อลูกทำผิดหรือไม่ทำตามที่ท่านต้องการ ท่านก็ไม่ได้ว่ากล่าวตักเตือนลูก	15 (4.7)	34 (10.7)	107 (33.5)	148 (46.4)	14 (4.4)
7. ถ้าลูกไม่เชื่อฟังคำแนะนำของท่านจะถูกลงโทษ	-	60 (18.8)	136 (42.6)	104 (32.6)	18 (5.6)

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่า การจำแนกเป็นรายชื่อของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้รางวัลแก่บุตร พบว่า ข้อที่มีคะแนนสูงสุด คือ ถ้าบุตรทำผิด ท่านจะลงโทษตามสมควร โดยพิจารณาจากความผิดที่กระทำ โดยมีมารดาร้อยละ 58.6 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อยรองลงมา ได้แก่ ถ้ามารดาจะให้รางวัลแก่บุตร มารดาจะถามบุตรก่อนว่าต้องการอะไร มารดาส่วนมากร้อยละ 50.5 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง และข้อนี้มีคะแนนต่ำสุด โดยมีมารดาร้อยละ 3.8 รายงานว่ามีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง

2.5 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร

ตารางที่ 4.12 จำนวน และ ร้อยละ ของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร

วิธีที่ท่านปฏิบัติต่อบุตร	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. ท่านเปิดโอกาสให้ลูกพูดคุยกับท่านได้ ถ้าเขารู้สึกว่าไม่ได้รับความยุติธรรมจากท่านในเรื่องต่าง ๆ	-	176 (55.2)	112 (35.1)	15 (4.7)	-
2. ท่านแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานในบ้านให้ลูก และทุก ๆ คนในบ้านอย่างเท่าเทียมกัน	-	183 (57.4)	120 (37.6)	16 (5)	-
3. เมื่อลูกมีเรื่องทะเลาะกับพี่ ๆ น้อง ๆ ท่านจะพิจารณาเรื่องอย่างยุติธรรม	17 (5.3)	163 (51.1)	128 (40.1)	11 (3.4)	-
4. เมื่อลูกมีเรื่องโต้แย้งกับท่าน ท่านจะรับฟังเหตุผลของเขาเสมอ	16 (5)	128 (40.1)	162 (50.8)	13 (4.1)	-
5. ถ้าท่านต้องการให้ลูกกระทำสิ่งใดลูกจะต้องเชื่อฟัง โดยปราศจากข้อโต้แย้ง	-	57 (17.9)	118 (37)	142 (44.5)	2 (0.6)
6. ท่านให้ลูกอธิบายเหตุผล เมื่อลูกไม่ทำตามที่ท่านต้องการ	3 (0.9)	131 (41.1)	134 (42)	51 (16)	-
7. ท่านมักให้สิ่งต่างแก่ลูกไม่เท่ากัน ขึ้นกับความจำเป็นหรือความต้องการของแต่ละบุคคล	17 (5.3)	161 (50.5)	130 (40.8)	11 (3.4)	-

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่า การจำแนกเป็นรายชื่อของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร พบว่า ข้อที่มีคะแนนสูงสุด คือ มารดาแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในบ้านให้บุตรและทุก ๆ คนในบ้านอย่างเท่าเทียมกัน โดยมารดาร้อยละ 57.4 รองลงมาได้แก่ มารดาเปิดโอกาสให้บุตรพูดคุยกับท่านได้ ถ้าเขารู้สึกว่าไม่ได้รับความยุติธรรมจากท่านในเรื่องต่าง ๆ มารดาส่วนมากร้อยละ 55.2 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือมารดาให้บุตรอธิบายเหตุผล เมื่อบุตรไม่ทำตามที่ท่านต้องการ โดยมารดาร้อยละ 0.9 รายงานว่ามีการปฏิบัติเป็นประจำ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

จากสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบิดามารดา ด้านบุตร และด้านสังคมของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม
2. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบุตร ด้านบิดามารดา และทางสังคมของครอบครัว ไม่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม

การทดสอบสมมติฐานด้านความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ใช้สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product moment Correlation) ส่วนการทดสอบการทำนายของปัจจัยต่าง ๆ และการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เป็นวิธีทดสอบสมมติฐาน

ในการดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของปัจจัยส่วนบุคคลด้านบิดามารดา ด้านบุตร และด้านสังคมของครอบครัว กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมมี 4 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก

- 1) การพิจารณาคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่การวิเคราะห์ โดยศึกษาจากข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการทบทวนเอกสารและแนวคิดต่างๆ
- 2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน เพื่อให้ได้ตัวแปรอิสระที่ดีที่สุดเข้าสู่การวิเคราะห์หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
- 3) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
- 4) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องของปัจจัยส่วนบุคคลด้านบิดามารดา ด้านบุตร และทางสังคมของครอบครัว กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม

3.1 การคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่การวิเคราะห์เพื่อหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระจากปัจจัย 3 ประเภท ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบุตร ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบิดามารดา และปัจจัยทางสังคมของครอบครัว กับตัวแปรตาม คือ อบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม เฉพาะตัวแปรอิสระที่มีระดับการวัดเป็น Interval scale ซึ่งตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของบิดามารดา ประกอบด้วย อายุของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา ชั่วโมงการทำงานของบิดามารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา

3.1.2 ปัจจัยส่วนบุคคลของบุตร ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษา ลักษณะนิสัยของบุตร

3.1.3 ปัจจัยครอบครัว ประกอบด้วย จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน

หลังจากการคัดเลือกตัวแปรอิสระ 15 ตัวแปร เข้าสู่การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระอยู่ระหว่าง -0.530 ถึง 0.610 ตัวแปรอิสระที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพของครอบครัวกับอายุของมารดา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.610 จากการศึกษาพบว่าไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่า 0.80 ซึ่งจะเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้นผู้วิจัยยังคงใช้ตัวแปรอิสระทั้ง 15 ตัวแปรเพื่อศึกษาในขั้นต่อไป

3.3 ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

หลังจากได้ตัวแปรอิสระทั้ง 15 ตัวแปร เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 15 ตัวแปร และตัวแปรตาม 5 ตัวแปร ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ตัวแปรที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

สัญลักษณ์ของตัวแปร	ชื่อตัวแปรที่ศึกษา
ตัวแปรอิสระ	
X_1	อายุของมารดา
X_2	จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา
X_3	รายได้ของมารดา
X_4	จำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดา
X_5	อายุของบิดา
X_6	จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของบิดา
X_7	รายได้ของบิดา
X_8	จำนวนชั่วโมงการทำงานของบิดา
X_9	การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา
X_{10}	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตร
X_{11}	ระดับการศึกษาของบุตร
X_{12}	ลักษณะนิสัยของบุตร
X_{13}	จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

สัญลักษณ์ของตัวแปร	ชื่อตัวแปรที่ศึกษา
X_{14}	สัมพันธภาพในครอบครัว
X_{15}	การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา
ตัวแปรตาม	
Y_1	การอบรมเลี้ยงดูด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร
Y_2	การอบรมเลี้ยงดูด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร
Y_3	การอบรมเลี้ยงดูด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร
Y_4	การอบรมเลี้ยงดูด้านการให้รางวัลแก่บุตร
Y_5	การอบรมเลี้ยงดูด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร
Y_5	การอบรมเลี้ยงดูในภาพรวมทุกด้าน

ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านบิดามารดา ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบุคลิกภาพ และปัจจัยทางสังคมของครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ต่อการอบรมเลี้ยงดู

บุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม		X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆
ปัจจัย	X ₁	1.000																				
	X ₂	-.416**	1.000																			
	X ₃	-.072	.439**	1.000																		
	X ₄	-.282**	-.114	.038	1.000																	
	X ₅	-.530**	-.211**	.024	-.146**	1.000																
	X ₆	.157*	-.230**	-.028	.067	-.160*	1.000															
	X ₇	.045	-.056	.015	.049	-.017	.541**	1.000														
	X ₈	-.107	.062	.086	-.040	-.142*	-.120	.023	1.000													
	X ₉	-.057	.051	-.046	-.194**	-.040	-.023	-.101	-.011	1.000												
	X ₁₀	.510**	-.276**	-.011	-.361**	.346**	.128	.076	-.101	.262**	1.000											
	X ₁₁	.433**	-.522**	-.208**	-.266**	.253**	.099	.156**	-.034	.242**	.553**	1.000										
	X ₁₂	-.345**	.213**	-.025	.339**	-.148**	-.050	-.037	-.073	-.026	-.335**	-.121*	1.000									
	X ₁₃	-.229**	.515**	.234**	.143	-.107	-.061	-.078	-.066	.109	-.360**	-.435**	.234**	1.000								
	X ₁₄	-.359**	.658**	.092	-.142*	-.222**	-.061	-.109	.023	.205**	-.172**	-.169**	.070	.292**	1.000							
	X ₁₅	-.264**	.251**	-.273**	.205**	-.184**	.006	-.078	-.057	.162**	-.026	-.001	.408**	.171**	.553**	1.000						
	Y ₁	-.343**	.372**	-.171**	-.158**	-.242**	-.001	-.009	.021	.263**	-.064	.023	.097	.262**	.679**	.588**	1.000					
	Y ₂	-.228**	.313**	.208**	.249**	-.141*	.025	.042	.011	.163**	-.013	.057	.010	.335**	.484**	.439**	.720**	1.000				
	Y ₃	.123**	.436**	-.116*	-.263**	.098	-.040	.031	-.049	.532**	.101	.064	.009	-.148**	.219**	.082	.010**	-.149**	1.000			
	Y ₄	-.478**	.470**	.096	.046	-.296**	-.035	-.022	.043	.209**	-.170**	-.005	.160**	.182**	.790**	.641**	.716**	.739**	.101	1.000		
	Y ₅	-.146**	.196**	-.097	-.034	-.060	.112	-.039	-.026	.001	-.137**	-.192**	-.002	.169**	.516**	.162**	.211**	.129**	.140**	.254**	1.000	
	Y ₆	-.343**	.513**	-.078	-.050	-.198**	.018	.004	.003	.277**	-.091	-.018	.044	.280**	.797**	.570**	.707**	.784**	.299**	.897**	.509**	1.000

*P<.05

**P<.01

จากตารางที่ 4.14 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในแต่ละด้าน พบว่า

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร จากการวิเคราะห์ พบว่า มี 9 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และร้อยละ 99 ได้แก่ จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ส่วนอายุของมารดา รายได้ของมารดา จำนวนชั่วโมงของการทำงานของมารดาและอายุของบิดามีความสัมพันธ์เชิงลบกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง -0.158 ถึง 0.679 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในระดับที่มีความสัมพันธ์กันต่ำมากถึงมีระดับความสัมพันธ์กันสูง โดยตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตรสูงที่สุด คือ สัมพันธภาพในครอบครัว (r เท่ากับ 0.679) รองลงมาคือการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา (r เท่ากับ 0.588) ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตรต่ำที่สุด คือ จำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดา (r เท่ากับ -0.158)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร จากการวิเคราะห์พบว่ามี 9 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และร้อยละ 99 ได้แก่ จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา รายได้ของมารดา จำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวและการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ส่วนอายุของมารดา และอายุของบิดามีความสัมพันธ์เชิงลบกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และร้อยละ 99 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง -0.141 ถึง 0.484 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในระดับที่มีความสัมพันธ์ต่ำมากถึงปานกลาง โดยตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตรสูงที่สุด คือ สัมพันธภาพในครอบครัว (r เท่ากับ 0.484)

รองลงมาคือ การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา (r เท่ากับ 0.439) ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตรต่ำที่สุด คือ อายุของบิดา (r เท่ากับ -0.141)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร จากการวิเคราะห์ พบว่า มี 7 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และร้อยละ 99 ได้แก่ อายุของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดาและสัมพันธภาพในครอบครัว ส่วนรายได้ของมารดา จำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดาและจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และร้อยละ 99 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง -0.116 ถึง 0.532 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในระดับที่มีความสัมพันธ์ต่ำมากถึงปานกลางโดยตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร สูงที่สุด คือการรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา (r เท่ากับ 0.532) รองลงมา คือ จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา (r เท่ากับ 0.436) ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร ต่ำที่สุด คือ รายได้ของมารดา (r เท่ากับ -0.116)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัลแก่บุตร จากการวิเคราะห์พบว่า มี 9 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัล โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และร้อยละ 99 ได้แก่ จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา ลักษณะนิสัยของบุตร จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวและการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ส่วนอายุของมารดา อายุของบิดาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.160 ถึง 0.790 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในระดับที่มีความสัมพันธ์กันต่ำมากถึงมีระดับความสัมพันธ์กันสูง โดยตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัลแก่บุตรสูงที่สุด คือ สัมพันธภาพในครอบครัว (r เท่ากับ 0.790) รองลงมา คือ การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา (r เท่ากับ 0.641)

ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัลแก่บุตรต่ำที่สุดคือลักษณะนิสัยของบุตร (r เท่ากับ 0.160)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร จากการวิเคราะห์พบว่ามี 7 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และร้อยละ 99 ได้แก่ จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวและการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ส่วนอายุของมารดา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรและระดับการศึกษาของบุตรมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และร้อยละ 99 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง -0.137 ถึง 0.516 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในระดับที่มีความสัมพันธ์กันต่ำมากถึงมีระดับความสัมพันธ์กันสูง โดยตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตรสูงที่สุด คือ การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา (r เท่ากับ 0.516) รองลงมา คือ จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา (r เท่ากับ 0.196) ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตรต่ำที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตร (r เท่ากับ -0.137)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวม จากการวิเคราะห์พบว่ามี 7 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวม โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และร้อยละ 99 ได้แก่ จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวและการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ส่วนอายุของมารดา และอายุของบิดามีความสัมพันธ์เชิงลบกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และร้อยละ 99 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง -0.198 ถึง 0.797 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในระดับที่มีความสัมพันธ์กันต่ำมากถึงมีระดับความสัมพันธ์กันสูง โดยตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวมสูงที่สุดคือ สัมพันธภาพในครอบครัว (r เท่ากับ 0.797) รองลงมา คือ การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา (r เท่ากับ 0.570) ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวมต่ำที่สุด คือ อายุของบิดา (r เท่ากับ -0.198)

ตารางที่ 4.15 สรุปความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างปัจจัยต่างๆกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร
วัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม

ปัจจัย	การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม					
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆
สัมพันธภาพในครอบครัว	0.679**	0.484**	0.219**	0.790**	0.516**	0.797**
จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา	0.372**	0.313**	0.436**	0.470**	0.196**	0.513**
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	0.262**	0.335**	-0.148**	0.182**	0.169**	0.280**
การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา	0.263**	0.163**	-	0.209**	-	0.277**
การปฏิบัติตามคำสอนศาสนา	0.588**	0.439**	-	0.641**	0.162**	0.570**
อายุของมารดา	-0.343**	-0.228**	0.123**	-0.478**	-0.146**	-0.343**
รายได้ของมารดา	-0.171**	0.208**	-0.116*	-	-	-
จำนวนชั่วโมงการทำงาน	-0.158**	0.249**	-0.263**	-	-	-
อายุของบิดา	-0.242**	-0.141**	-	-0.296**	-	-0.198**
ลักษณะนิสัยของบุตร	-	-	-	0.160**	-	-
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตร	-	-	-	-0.170**	-0.137*	-
ระดับการศึกษาของบุตร	-	-	-	-	-0.192**	-

Y₁ = การอบรมเลี้ยงดูด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร ; Y₂ = การอบรมเลี้ยงดูด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร ; Y₃ = การอบรมเลี้ยงดูด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร ; Y₄ = การอบรมเลี้ยงดูด้านการให้รางวัลแก่บุตร ; Y₅ = การอบรมเลี้ยงดูด้านการรับฟังความคิดเห็นและให้ความยุติธรรมแก่บุตร ; Y₆ = การอบรมเลี้ยงดูในภาพรวมทุกด้าน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทุกด้านของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา ส่วนจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทุกด้าน ยกเว้นด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ ในทางตรงข้ามอายุเฉลี่ยของมารดามีความสัมพันธ์เชิงลบในทุกด้าน ยกเว้นด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก

4. การทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

การวิเคราะห์ความสามารถในการทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม ผู้วิจัยได้นำเอาตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมมาวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยที่ใช้ในการทำนาย การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น โดยแยกตามรายด้าน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

4.1 การทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร

ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	Standardized Beta	Std. Error	t
สัมพันธภาพของครอบครัว	0.303**	0.048	4.978
จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา	0.296**	0.002	6.057
รายได้ของมารดา	-0.429**	0.018	-7.772
การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา	0.309**	0.052	-3.480
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	-0.662*	0.026	-3.480
ค่าคงที่		0.284	3.785

R = 0.768 ; R² = 0.590 ; R² adjust = 0.580 ; SSE = 0.211 ; F = 61.013

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่นำมาเข้าสมการ พบว่า จากตัวแปรอิสระทั้งหมด 9 ตัวแปร ได้แก่ อายุของมารดา รายได้ของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา จำนวนชั่วโมงของการทำงานของมารดา อายุของบิดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา มีเพียง 5 ตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว จำนวนปีเฉลี่ย

การศึกษาของมารดา รายได้ของมารดา การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาและจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยที่ตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปรสามารถอธิบายความแปรปรวนของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตรได้ร้อยละ 58.0 (R^2 adjust = 0.580) ซึ่งตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตรมากที่สุด คือ จำนวนสมาชิกในครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ 0.662) รองลงมา คือ รายได้ของมารดา (Standardized beta เท่ากับ 0.429) ส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตรน้อยที่สุด คือ จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา (Standardized beta เท่ากับ -0.662)

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา โดยการที่สัมพันธภาพในครอบครัวดี มารดามีการศึกษาสูง และ ครอบครัวมีการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาเป็นอย่างดี ส่งผลให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตรมากขึ้นด้วย ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร ได้แก่ รายได้ของมารดา และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ซึ่งถ้ามารดามีรายได้สูง และจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีมาก ส่งผลให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตรน้อยลง

4.2 การทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร

ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	Standardized Beta	Std. Error	t
รายได้ของมารดา	0.446**	0.021	7.167
สัมพันธภาพของครอบครัว	0.233*	0.56	3.274
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	-0.267**	0.31	-4.847
ค่าคงที่		0.220	8.686

$R = 0.597$; $R^2 = 0.356$; R^2 adjust = 0.347 ; $SSE = 0.264$; $F = 26.823$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่นำมาเข้าสมการ พบว่า จากตัวแปรอิสระทั้งหมด 9 ตัวแปร ได้แก่ อายุของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา รายได้ของมารดา จำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา อายุของบิดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวและการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา มีเพียง 3 ตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้แก่ รายได้ของมารดา สัมพันธภาพในครอบครัว และจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยที่ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรสามารถอธิบายความแปรปรวนของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการอบรมเลี้ยงดูด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตรได้ร้อยละ 34.7 (R^2 adjust = 0.347) ซึ่งตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการอบรมเลี้ยงดูด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตรมากที่สุด คือ รายได้ของมารดา (Standardized beta เท่ากับ 0.446) รองลงมา คือ จำนวนสมาชิกในครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ -0.267) ส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการอบรมเลี้ยงดูด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตรน้อยที่สุด คือ สัมพันธภาพในครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ 0.233)

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร ได้แก่ รายได้ของมารดา และ สัมพันธภาพในครอบครัว โดยที่มารดาที่มีรายได้มาก และสัมพันธภาพในครอบครัวดี จะส่งผลให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตรมีมากขึ้นด้วย ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว คือ ถ้าจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีมาก จะส่งผลให้ การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตรมีน้อยลง

4.3 การทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร

ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	Standardized Beta	Std. Error	t
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	0.304**	0.037	5.333
สัมพันธภาพของครอบครัว	0.280**	0.067	3.736
รายได้ของมารดา	-0.435**	0.025	-6.729
จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา	0.475**	0.006	5.953
อายุของมารดา	0.427**	0.004	5.780
จำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดา	0.352**	0.079	5.293
ค่าคงที่		0.401	2.176

R = 0.605 ; R² = 0.366 ; R² adjust = 0.348 ; SSE = 0.301 ; F = 20.207

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่นำมาเข้าสมการ พบว่า จากตัวแปรอิสระทั้งหมด 7 ตัวแปร ได้แก่ อายุของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา รายได้ของมารดา จำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวมีเพียง 6 ตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา อายุของมารดาและจำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดา โดยที่ตัวแปรทั้ง 6 ตัวแปรสามารถอธิบายความแปรปรวนของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรได้ร้อยละ 34.8 (R² adjust = 0.348) ซึ่งตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรมากที่สุด คือจำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา (Standardized

beta เท่ากับ 0.475) รองลงมา คือ รายได้ของมารดา (Standardized beta เท่ากับ -0.435) ส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรน้อยที่สุด คือ สัมพันธภาพของครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ 0.280)

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรได้แก่ ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา อายุของมารดาและจำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดา คือ ถ้าจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากขึ้น สัมพันธภาพในครอบครัวดีขึ้น มารดามีการศึกษาสูงขึ้น มารดามีอายุมากขึ้นและจำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดามีมากขึ้น จะส่งผลให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรมากขึ้นด้วย ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรได้แก่ รายได้ของมารดา โดยที่ถ้ามารดามีรายได้มากขึ้น จะส่งผลให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรน้อยลง

4.4 การทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้รางวัลแก่บุตร

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้รางวัลแก่บุตร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	Standardized Beta	Std. Error	t
สัมพันธภาพของครอบครัว	0.518**	0.047	12.131
การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา	0.319**	0.045	8.028
อายุของมารดา	-0.014**	0.003	-6.185
การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา	-0.099*	0.029	-2.913
ค่าคงที่		0.232	5.270

R = 0.817 ; R² = 0.667 ; R² adjust = 0.659 ; SSE = 0.254 ; F = 198.986

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้รางวัลแก่บุตร ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่นำมาเข้าสมการ พบว่า จากตัวแปรอิสระทั้งหมด 9 ตัวแปร ได้แก่ อายุของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา อายุของบิดาลักษณะนิสัยของบุตร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตร จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวและการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

มีเพียง 4 ตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา อายุของมารดาและการรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา โดยที่ตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปรสามารถอธิบายความแปรปรวนของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัลแก่บุตรได้ร้อยละ 65.9 (R^2 adjust = 0.659) ซึ่งตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัลแก่บุตรมากที่สุดคือสัมพันธภาพในครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ 0.518) รองลงมา คือ การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา (Standardized beta เท่ากับ 0.319) ส่วนตัวแปร ที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัลแก่บุตรน้อยที่สุด คือ อายุของมารดา (Standardized beta เท่ากับ -0.014)

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัลแก่บุตร ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา คือ ถ้าสัมพันธภาพในครอบครัวดีขึ้น และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนามากขึ้น จะส่งผลให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้รางวัลแก่บุตรมีมากขึ้นด้วย ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัลแก่บุตร ได้แก่ อายุของมารดา และการรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา คือ ถ้ามารดามีอายุมากขึ้น และรับรู้คุณค่าในตนเองมากขึ้น จะส่งผลให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้รางวัลแก่บุตรน้อยลง

4.5 การทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร

ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	Standardized Beta	Std. Error	t
สัมพันธภาพของครอบครัว	0.608**	0.068	8.473
ระดับการศึกษาของบุตร	0.341**	0.051	5.375
จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา	-0.388**	0.006	-6.103
การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา	-0.194*	0.061	-3.388
การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา	0.205*	0.048	3.266
ค่าคงที่		0.301	8.572

$R = 0.72$; $R^2 = 0.518$; R^2 adjust = 0.507 ; SSE = 0.279 ; F = 64.092

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่นำมาเข้าสมการ พบว่าจากตัวแปรอิสระทั้งหมด 7 ตัวแปร ได้แก่ อายุของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา ระดับการศึกษาของบุตร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตร สัมพันธภาพในครอบครัว และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา มีเพียง 5 ตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว ระดับการศึกษาของบุตร จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาและการรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา โดยที่ตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปรสามารถอธิบายความแปรปรวนของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร ได้ร้อยละ 50.7 (R^2 adjust = 0.507) ซึ่งตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตรมากที่สุด คือ สัมพันธภาพในครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ 0.608) รองลงมา คือ ระดับการศึกษาของบุตร (Standardized beta เท่ากับ 0.341) ส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร น้อยที่สุด คือ การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา (Standardized beta เท่ากับ -0.194) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว ระดับการศึกษาของบุตร และการรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา คือ ถ้าสัมพันธภาพในครอบครัวมีมากขึ้น ระดับการศึกษาของบุตรมากขึ้น และการรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดามีมากขึ้น จะส่งผลให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตรมีมากขึ้นด้วย ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร ได้แก่ จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา คือ ถ้ามารดามีการศึกษามากขึ้น และมีการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา มากขึ้น จะส่งผลให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมแก่บุตร น้อยลง

4.6 การทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวม

ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม
ในภาพรวม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	Standardized Beta	Std. Error	t
สัมพันธภาพของครอบครัว	0.751**	0.027	16.696
จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา	-0.092**	0.017	-2.371
การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา	0.103*	0.031	2.289
ค่าคงที่		0.106	15.297

R = 0.83 ; R² = 0.69 ; R² adjust = 0.685 ; SSE = 0.143 ; F = 109.800

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวม ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่นำมาเข้าสมการ พบว่าจากตัวแปรอิสระทั้งหมด 7 ตัวแปร ได้แก่ อายุของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา อายุของบิดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวและการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา มีเพียง 3 ตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา โดยที่ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรสามารถอธิบายความแปรปรวนของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวมทุกด้าน โดยที่ตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปรสามารถอธิบายได้ร้อยละ 68.5 (R² adjust = 0.685) ซึ่งตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวมมากที่สุดคือสัมพันธภาพในครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ 0.751) รองลงมาคือ การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา (Standardized beta เท่ากับ 0.103) ส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม น้อยที่สุดคือจำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา (Standardized beta เท่ากับ -0.092)

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวม ได้แก่ ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว และ การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา คือ ถ้าสัมพันธภาพในครอบครัวมากขึ้น และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนามีมากขึ้น จะส่งผล

ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวมทุกด้านมากขึ้นด้วย ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวม ได้แก่ จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา คือ ถ้ามารดามีการศึกษามากขึ้น จะส่งผลให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวมทุกด้านน้อยลง

ตารางที่ 4.22 สรุปการวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ปัจจัย	Standardized Beta					
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆
R ² adjust	0.580	0.347	0.348	0.659	0.507	0.685
สัมพันธภาพในครอบครัว	0.303**	0.233*	0.280**	0.518**	0.608**	0.751**
จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา	0.296**	-	0.475**	-	-0.388**	-0.092**
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	-0.662*	-0.267**	0.304**	-	-	-
การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา	-	-	-	-0.099*	0.205*	-
การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา	0.309**	-	-	0.319**	-0.194*	0.103*
อายุเฉลี่ยของมารดา	-	-	0.427**	-0.014**	-	-
รายได้ของมารดา	-0.429**	0.446**	-0.435**	-	-	-
จำนวนชั่วโมงการทำงาน	-	-	0.352**	-	-	-
ระดับการศึกษาของบุตร	-	-	-	-	0.341**	-

Y₁ = การอบรมเลี้ยงดูด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร ; Y₂ = การอบรมเลี้ยงดูด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร ; Y₃ = การอบรมเลี้ยงดูด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร ; Y₄ = การอบรมเลี้ยงดูด้านการให้รางวัลแก่บุตร ; Y₅ = การอบรมเลี้ยงดูด้านการรับฟังความคิดเห็นและให้ความยุติธรรมแก่บุตร ; Y₆ = การอบรมเลี้ยงดูในภาพรวมทุกด้าน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.22 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในทุกด้าน ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว โดยมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก รองลงมา ได้แก่ จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา สามารถทำนายได้ 4 ด้าน โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร กับด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์เชิงลบกับด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม รวมทั้งในภาพรวม

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม ในจังหวัดนครนายก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การอบรมเลี้ยงดู และการทำนายปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมที่มีบุตรวัยรุ่นในจังหวัดนครนายก

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.1.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวมุสลิมที่มีบุตรวัยรุ่นในจังหวัดนครนายก
- 1.1.2 เพื่อศึกษาถึงการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม
- 1.1.3 เพื่อศึกษาการทำนายของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ มารดาที่มีบุตรวัยรุ่นอายุระหว่าง 13-19 ปี บริบูรณ์ จากครอบครัวมุสลิม ในจังหวัดนครนายก ซึ่งบิดามารดาอาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกับบุตร สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจาก 9 ตำบลในจังหวัดนครนายก ที่มีครอบครัวมุสลิม ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 319 ครอบครัว

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดา ข้อมูลส่วนบุคคลของบุตรวัยรุ่น ปัจจัยครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และทดสอบความเที่ยงตรงโดยการทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยหรือผู้ช่วยผู้วิจัยอ่านข้อคำถามให้กลุ่มตัวอย่างฟังแล้วกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบ โดยทำเครื่องหมายลงในแบบสอบถาม

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ และการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน และการทดสอบการทำนายของปัจจัยต่าง ๆ และ การอบรมเลี้ยงดู บุตรวัยรุ่น ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวมุสลิมที่มีบุตรวัยรุ่น

1) ข้อมูลทั่วไปของบิดามารดา

(1) ข้อมูลทั่วไปของมารดา

มารดาของบุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.3 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.9 มารดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 45.5 ปี มารดาส่วนมากจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 43.9 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 30.4 ส่วนอาชีพของมารดา พบว่า มารดาส่วนมากทำงานนอกบ้าน ได้แก่ อาชีพรับจ้าง และเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 28.5 และ 24.8 ตามลำดับ จำนวนชั่วโมงในการทำงานของมารดา ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6-10 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 78.7 รองลงมา มีจำนวนชั่วโมงการทำงานอยู่ระหว่าง 11-15 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 21.3 รายได้เฉลี่ย ต่อเดือนของมารดา ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5,000-9,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.4 รองลงมาคือน้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.5 การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา พบว่า ข้อที่มารดามีการรับรู้ คุณค่าในตนเองมีคะแนนสูงสุด ได้แก่ มารดา รู้สึกว่าตนเองเป็นคนตื่นเต้นง่าย โดยมารดาร้อยละ 69 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง รองลงมาได้แก่ มารดาไม่ค่อยชอบพูดเล่นเลย โดยมารดาร้อยละ 54.5 รายงานว่ามีการปฏิบัติบางครั้ง ซึ่งมีคะแนนใกล้เคียงกับข้อที่มารดาไม่ค่อยกล้าทำความรู้จักกับ คนที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน โดยมารดาร้อยละ 53.6 รายงานว่ามีการปฏิบัติบางครั้งเช่นกัน ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ เวลาดีใจ/เสียใจ มารดา รู้สึกดีใจ/เสียใจมาก โดยมารดาร้อยละ 0.9 รายงานว่า มีการปฏิบัติเป็นประจำ

(2) ข้อมูลทั่วไปของบิดา

บิดาของบุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.2 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.3 บิดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 50.07 ปี บิดาส่วนมากจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมา คือ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 31.8 ส่วนอาชีพของบิดา พบว่า บิดาส่วนมากทำงานนอกบ้าน ได้แก่ อาชีพรับจ้าง และเกษตรกร ร้อยละ 30.1 และ 25.4 ตามลำดับ จำนวนชั่วโมงในการทำงานของบิดา ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6-10 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 78.9

รองลงมา มีจำนวนชั่วโมงในการทำงานระหว่าง 11-15 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 21.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดา ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5,000-9,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมาคือน้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.3

2) ข้อมูลทั่วไปของบุตรวัยรุ่น

บุตรวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากอายุ 15 ปี รองลงมาอายุ 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.9 และ 16.1 ตามลำดับ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเพศหญิง จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 63.9 และเพศชายจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 บุตรของครอบครัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาเป็นชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 56.4 และ 43.6 ตามลำดับ นักเรียนมีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.14

ลักษณะนิสัยของบุตร จำแนกเป็นรายข้อ พบว่าลักษณะนิสัยของบุตรข้อที่มีคะแนนสูงสุด คือ เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิดหวัง บุตรจะหาทางแก้ปัญหาจนได้ โดยมารดา ร้อยละ 88.1 รายงานว่าบุตรปฏิบัติบ่อยครั้ง รองลงมาได้แก่ เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ บุตรมักแสดงอาการออกมา โดยมารดา ร้อยละ 67.4 รายงานว่าบุตรปฏิบัติบ่อยครั้ง ส่วนข้อคำถามที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ บุตรสามารถรอคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ โดยมารดา ร้อยละ 6.9 รายงานว่าบุตรไม่เคยปฏิบัติ

3) ข้อมูลปัจจัยครอบครัว

ลักษณะที่อยู่อาศัย กลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่บ้านเดี่ยว จำนวน 264 ครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 82.8 นอกจากนั้นชุมชนละแวกบ้านที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่เป็นหมู่บ้านชนบททั่วไป ร้อยละ 67.4 รองลงมาที่มีที่อยู่อาศัยในชุมชนแออัด ร้อยละ 19.1 ส่วนสภาพการทำงานของพ่อแม่ในครอบครัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำงานทั้งสองคน ร้อยละ 67.4 มีบางครอบครัวที่พ่อ หรือแม่ทำงานนอกบ้านเพียงคนเดียว ร้อยละ 32.6

สัมพันธภาพในครอบครัว มารดาประเมินสัมพันธภาพในครอบครัว พบว่าข้อที่มีคะแนนสูงสุด คือ ครอบครัวอยู่กันอย่างมีความสุข โดยมารดา ร้อยละ 72.4 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง รองลงมาได้แก่ ครอบครัวมักทำกิจกรรมร่วมกันอยู่เสมอ โดยมารดา ร้อยละ 53.9 รายงานว่ามีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ บิดามารดาพูดคุยซักถามบุตรอยู่เสมอ โดยมารดา ร้อยละ 0.9 รายงานว่ามีการปฏิบัติเป็นประจำ

การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา พบว่า ในประเด็นที่ว่าถ้ามีความสามารถไปทำพิธีฮัจญ์ก็จะไป โดยมารดา ร้อยละ 67.4 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง รองลงมาได้แก่ มารดามีโอกาสส่งเสริมให้บุตรได้ศึกษาประเพณีอิสลาม โดยมารดา ร้อยละ 62.1 รายงานว่ามีการปฏิบัติ

บ้อยครั้ง ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มารดาได้อบรมสั่งสอนบุตรตามแนวทางของอิสลามมิกชน โดยมารดาร้อยละ 3.4 รายงานว่ามีการปฏิบัติเป็นประจำ

1.3.2 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม

การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ ประเมินโดยมารดาของบุตรวัยรุ่น ทั้ง 5 ด้าน พบว่า

1) การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์ สุขของบุตร

ข้อที่มีคะแนนสูงสุด คือ มารดาจะคอยเตือนลูกให้ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความห่วงใยเสมอ เช่น การอ่านหนังสือ โดยมารดาถึงร้อยละ 70.5 รายงานว่ามีการปฏิบัติในระดับบ้อยครั้ง รองลงมา ได้แก่ เมื่อบุตรกลับบ้านช้ากว่าปกติ ท่านจะซักถามด้วยความเป็นห่วง มารดาส่วนมาก ร้อยละ 69.3 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ้อย ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ มารดาจะคอยระมัดระวังไม่ให้ลูกทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย โดยมารดาร้อยละ 0.3 รายงานว่ามีการปฏิบัติเป็นประจำ

2) การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร

ข้อที่มีคะแนนสูงสุด คือ บุตรสามารถเล่าเรื่องส่วนตัวของตนให้มารดา ฟังได้ โดยมารดาร้อยละ 58.6 รายงานว่ามีการปฏิบัติในระดับบ้อย รองลงมา ได้แก่ เมื่อบุตรขอความช่วยเหลือ มารดาจะให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ โดยมารดาส่วนมากร้อยละ 55.5 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ้อยครั้ง ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ มารดาพูดคุยกับบุตรด้วยบรรยากาศที่สนุกสนาน เป็นกันเอง โดยมารดาร้อยละ 3.8 รายงานว่ามีการปฏิบัตินานๆ ครั้ง

3) การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร

ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มารดาให้อิสระแก่บุตรในการที่จะคิดและตัดสินใจในเรื่องส่วนตัว โดยมารดาร้อยละ 53.3 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ้อย รองลงมา ได้แก่ มารดาให้บุตรกลับบ้านตรงเวลาตามที่กำหนด และมารดาอนุญาตให้บุตรไปสถานที่ทุกแห่งได้ตามที่บุตรต้องการ โดยทั้งสองข้อนี้ มารดาร้อยละ 52.7 รายงานว่ามีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ มารดาไม่อนุญาตให้บุตรร่วมทำกิจกรรมในตอนกลางคืน โดยมารดาร้อยละ 0.6 มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง

4) การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการให้รางวัล

ข้อที่มีคะแนนสูงสุด คือ ถ้าบุตรทำผิด ท่านจะลงโทษตามสมควร โดยพิจารณาจากความผิดที่กระทำ โดยมารดาร้อยละ 58.6 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อย รองลงมา ได้แก่ ถ้ามารดาจะให้รางวัลแก่บุตร มารดาจะถามบุตรก่อนว่าต้องการอะไร มารดาส่วนมากร้อยละ 50.5 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง และข้อนี้มีคะแนนต่ำสุด โดยมารดาร้อยละ 3.8 รายงานว่า มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง

5) การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม

ข้อที่มีคะแนนสูงสุด คือ มารดาแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในบ้านให้บุตรและทุกคนในบ้านอย่างเท่าเทียมกัน โดยมารดาร้อยละ 57.4 รองลงมาได้แก่ มารดาเปิดโอกาสให้บุตรพูดคุยกับท่านได้ ถ้าเขารู้สึกว่าไม่ได้รับความยุติธรรมจากท่านในเรื่องต่าง ๆ มารดาส่วนมากร้อยละ 55.2 รายงานว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือมารดาให้บุตรอธิบายเหตุผลเมื่อบุตรไม่ทำตามที่ท่านต้องการ โดยมารดาร้อยละ 0.9 รายงานว่ามีการปฏิบัติเป็นประจำ

1.3.3 การทำนายของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม

1) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม ด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร ทั้งหมด 9 ตัวแปร ได้แก่ อายุของมารดา รายได้ของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา จำนวนชั่วโมงของการทำงานของมารดา อายุของบิดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร มี 5 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา รายได้ของมารดา การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาและจำนวนสมาชิกในครอบครัว ความแปรปรวนของการทำนาย เท่ากับ 58.0 (R^2 adjust = 0.580) ซึ่งตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตรมากที่สุด คือ จำนวนสมาชิกในครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ 0.662) รองลงมา คือ รายได้ของมารดา (Standardized beta เท่ากับ 0.429) ส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตรน้อยที่สุด คือ จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา (Standardized beta เท่ากับ 0.296)

2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการอบรมเลี้ยงดูด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร ทั้งหมด 9 ตัวแปร ได้แก่ อายุของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา รายได้ของมารดา จำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา อายุของบิดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวและการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการอบรมเลี้ยงดูด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร มี 3 ตัวแปร ได้แก่ รายได้ของมารดา สัมพันธภาพในครอบครัว และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ความแปรปรวนของการทำนาย เท่ากับ 34.7 (R^2 adjust = 0.347) ซึ่งตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการอบรมเลี้ยงดูด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตรมากที่สุด คือ รายได้ของมารดา (Standardized beta เท่ากับ 0.446) รองลงมา คือ จำนวนสมาชิกในครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ -0.267) ส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการอบรมเลี้ยงดูด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตรน้อยที่สุด คือ สัมพันธภาพในครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ 0.233)

3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร ทั้งหมด 7 ตัวแปร ได้แก่ อายุของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา รายได้ของมารดา จำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร มี 6 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา อายุของมารดาและจำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดา ความแปรปรวนของการทำนาย เท่ากับร้อยละ 34.8 (R^2 adjust = 0.348) ซึ่งตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรมากที่สุด คือจำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา (Standardized beta เท่ากับ 0.475) รองลงมา คือ รายได้ของมารดา (Standardized beta เท่ากับ -0.435) ส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรน้อยที่สุด คือ สัมพันธภาพของครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ 0.280)

4) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัล ทั้งหมด 9 ตัวแปร ได้แก่ อายุของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา อายุของบิดา ลักษณะนิสัยของบุตร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของบุตร จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวและการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัลมี 4 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา อายุของมารดาและการรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา ความแปรปรวนของการทำนาย เท่ากับ 65.9 (R^2 adjust = 0.659) ซึ่งตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัลมากที่สุดคือสัมพันธภาพในครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ 0.518) รองลงมา คือ การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา (Standardized beta เท่ากับ 0.319) ส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการให้รางวัลน้อยที่สุด คือ อายุของมารดา (Standardized beta เท่ากับ -0.014)

5) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม ทั้งหมด 7 ตัวแปร ได้แก่ อายุของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา ระดับการศึกษาของบุตร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตร สัมพันธภาพในครอบครัว และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมมี 5 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว ระดับการศึกษาของบุตร จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาและสุขภาพจิตของมารดา ความแปรปรวนของการทำนาย เท่ากับ 50.7 (R^2 adjust = 0.507) ซึ่งตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมมากที่สุดคือ สัมพันธภาพในครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ 0.608) รองลงมา คือ ระดับการศึกษาของบุตร (Standardized beta เท่ากับ 0.341) ส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม น้อยที่สุด คือ การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา (Standardized beta เท่ากับ -0.194)

6) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวม ทั้งหมด 7 ตัวแปร ได้แก่ อายุของมารดา จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา อายุของบิดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวและการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวม มี 3 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ความแปรปรวนของการทำนาย เท่ากับ 68.5 (R^2 adjust = 0.685) ซึ่งตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในภาพรวมมากที่สุดคือสัมพันธภาพในครอบครัว (Standardized beta เท่ากับ 0.751) รองลงมาคือ การปฏิบัติตาม

ค่าสอนของศาสนา (Standardized beta เท่ากับ 0.103) ส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม น้อยที่สุดคือจำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา (Standardized beta เท่ากับ -0.092)

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของบิดามารดา ที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม ประกอบด้วย อายุของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา จำนวนชั่วโมงการทำงานของบิดามารดา การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา

2.1.1 อายุของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในเชิงบวกกับด้าน การส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ มารดาที่มีอายุมาก มีแนวโน้มที่จะส่งเสริมการแสดงความสามารถของบุตร รวมทั้งให้อิสระแก่บุตรมากกว่ามารดาที่มีอายุน้อย หรืออีกนัยหนึ่ง คือมารดาที่มีอายุน้อย มีแนวโน้มที่จะส่งเสริมบุตรน้อย ทั้งนี้เพราะมารดาที่มีอายุน้อย ส่งผลให้ขาดวุฒิภาวะทางด้านต่าง ๆ เช่น ขาดการตัดสินใจที่ดี รวมทั้งขาดทักษะ ประสบการณ์ในการเลี้ยงดูที่เหมาะสม บุตรอาจได้รับการเลี้ยงดูที่ปล่อยปละละเลยได้ จากการศึกษาของศรีรัตน์ ชฎอนันต์ (2546 : 105) พบว่า จิตลักษณะของมารดา คือทัศนคติต่อบุตร สุขภาพจิต ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็ก แปรปรวนด้วยอายุมารดา โดยมารดาที่มีอายุน้อยมักจะมีลักษณะหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างไม่เหมาะสม เช่น ไม่ทราบว่า จะปฏิบัติตนในการเลี้ยงดูบุตรเช่นไร เป็นต้น

ในขณะที่อายุของบิดามารดา มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการอบรมเลี้ยงดูด้านการให้รางวัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ บิดามารดาที่มีอายุมาก จะมีการให้รางวัลแก่บุตรน้อยกว่าบิดามารดาที่มีอายุน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อบิดามารดาที่มีอายุมากขึ้น มีตำแหน่งหน้าที่การงานมากขึ้น ต้องมีความรับผิดชอบด้านอื่น ๆ เพิ่มขึ้นตามไปด้วย อาจทำให้ละเลยต่อบุตร นำไปสู่การมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเลี้ยงดูบุตร โดยเฉพาะวัยรุ่นจะมีความต้องการที่เด่นชัดมากกว่าวัยอื่น ๆ (อัจฉรา ฐะธีระ 2546 : 78) ในทางกลับกัน บิดามารดาที่มีอายุมาก อาจจะมีการให้รางวัลแก่บุตรน้อยกว่าบิดามารดาที่มีอายุน้อย อันเนื่องมาจากบิดามารดาที่มีอายุมาก มีวุฒิภาวะมากกว่า ทำให้มีเหตุและผลในการให้รางวัลแก่บุตรมากกว่าบิดามารดาที่มีอายุน้อย ที่อาจตามใจ โดยไร้เหตุผลจึงมีการให้รางวัลต่าง ๆ ได้บ่อยมากกว่า

2.1.2 รายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในเชิงลบกับด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตรและด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ บิดามารดาที่มีรายได้น้อย จะแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร การส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรมากกว่าบิดามารดาที่มีรายได้มาก จากการศึกษาของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ (2528 : 112-119) พบว่าลักษณะของบิดามารดาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบแสดงความรัก สนใจทุกข์สุขของบุตร คือบิดามารดาของนักเรียนมัธยมศึกษาในครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เนื่องจากบิดามารดาที่มีรายได้ต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีตำแหน่งหน้าที่การงานน้อย ไม่มีความรับผิดชอบมากนัก จึงมีเวลาที่จะดูแลบุตรได้มากกว่าบิดามารดาที่มีรายได้สูง ซึ่งส่วนใหญ่จะมีตำแหน่งหน้าที่การทำงานต้องมีความรับผิดชอบด้านอื่น ๆ เพิ่มขึ้นตามไปด้วย อาจทำให้ละเลยต่อบุตรขาดความเอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร

รายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ บิดามารดาที่มีรายได้มากจะให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือแก่บุตรมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ มัชฌานา ศิลปะพันธ์ (2542 : 93) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางอารมณ์ของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นที่ครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีนั้น จะส่งผลให้ครอบครัวไม่สามารถตอบสนองถึงความต้องการด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่นได้ อีกทั้งบิดามารดาต้องออกไปประกอบอาชีพทำให้ไม่มีเวลาในการที่จะอบรมสั่งสอนบุตรมากนัก โดยเฉพาะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการปรับตัวในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ต้องการการอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ และให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิต ถ้าหากบิดามารดาต้องออกไปประกอบอาชีพเพื่อพุงฐานะทางเศรษฐกิจแล้ว อาจทำให้วัยรุ่นมีการปรับตัวด้านต่าง ๆ รวมทั้งการปรับตัวทางอารมณ์เป็นไปอย่างไม่เหมาะสม ซึ่งต่างจากครอบครัวที่ฐานะทางเศรษฐกิจดี บิดามารดาสามารถตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือ สามารถควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กได้เป็นอย่างดี

2.1.3 จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร และด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ มารดาที่ได้รับการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร การส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรมากกว่ามารดาที่ได้รับการศึกษาน้อย สอดคล้องกับ อัญชลี สุวรรณะ (2541) อ่างในมัชฌานา ศิลปะพันธ์ (2541: 94) กล่าวถึงการศึกษานี้ดี

มีโอกาสประกอบอาชีพที่มั่นคง มีส่วนในการสร้าง และเลือกสิ่งแวดล้อมที่ดีแก่สมาชิก เลือกวิธีการอบรมเลี้ยงดู หรือการสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว ซึ่งบิดามารดาจะให้การเอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร นอกจากนี้ส่วนใหญ่ยังช่วยเหลือสนับสนุนให้แสดงความสามารถได้อย่างอิสระ สอดคล้องกับการศึกษาของ วารุณี ศรีลาปิง (2546 : 86) พบว่า ระดับจำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติพัฒนกิจต่อบุตรวัยรุ่นรายด้านทั้ง 4 ด้าน ซึ่งรวมถึงด้านการแสดงความรักและเอาใจใส่ต่อบุตร

จำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของมารดา มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตร วัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในเชิงลบกับการอบรมเลี้ยงดูด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้ อาจเกิดจากการที่บิดามารดาที่มีการศึกษาสูง ประกอบอาชีพที่มีความรับผิดชอบสูงขึ้น ทำให้เวลาที่มิให้กับบุคคลในครอบครัวลดน้อยลง การอยู่ใกล้ชิดบุตรและรับฟังความคิดเห็นจึงลดน้อยลงตามไปด้วย หรือเมื่อบิดามารดาที่มีการศึกษาสูงมากขึ้น มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น อาจไม่สนใจความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งบุตรของตน แต่การศึกษานี้ก็ขัดแย้งกับ สมาน กำเนิด (2520 : บทคัดย่อ) อ่างใน มัจฉานา ศิลปะพันธ์ (2541: 94) ที่พบว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาสูง มักจะมีพฤติกรรมในลักษณะยอมรับฟังเหตุผลของลูก ๆ และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงถึงความต้องการ

2.1.4 จำนวนชั่วโมงการทำงานของมารดา มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตร วัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในเชิงบวกกับด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือมารดาที่มีการทำงานนอกบ้านมาก (มีจำนวนชั่วโมงในการทำงานนอกบ้านมาก) จะมีการเลี้ยงดูบุตรโดยส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรมากขึ้นด้วย ทั้งนี้เนื่องจากมารดาที่มีการทำงานนอกบ้านมาก จะทำให้มีการพัฒนาตนเองให้ทันยุคทันเหตุการณ์ ส่งผลให้ส่งเสริมให้บุตรของตนแสดงความสามารถด้านต่าง ๆ และให้อิสระ สอดคล้องกับการศึกษาของ จงกล เกษคุ้ม (2541 : 50) ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้ครอบครัวไทยส่วนใหญ่พ่อแม่ต้องออกไปหางานทำ แต่การออกทำงานนอกบ้านก็ยังมีข้อดีในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจส่งผลให้พ่อแม่มีความรู้และปฏิบัติในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลให้มีการส่งเสริมให้มีการให้อิสระ และการแสดงความสามารถของบุตรมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการการศึกษาของ ลักษณ์า หนูนาค (2546 : 95) ที่พบว่าสภาพปัจจุบันพ่อแม่ต้องทำงานนอกบ้าน สัมพันธภาพในครอบครัวลดลง จึงให้อิสระภาพแก่บุตรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น สอดคล้องกับ รติวรรณ ทับธง อ้างถึงใน ลักษณ์า หนูนาค (2546 : 95) ที่กล่าวว่า สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปทำให้ครอบครัวเกิดการเปลี่ยนแปลง สภาวะเศรษฐกิจทำให้บทบาทของพ่อแม่เปลี่ยนแปลง การอบรมเลี้ยงดูลูก

จึงให้อิสระมากขึ้น จะเห็นได้ว่ามารดาที่มีการทำงานนอกบ้านมาก (มีจำนวนชั่วโมงในการทำงานนอกบ้านมาก) จะมีการเลี้ยงดูบุตร โดยส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตรมากขึ้นด้วย

2.1.5 การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา มีความสัมพันธ์ เชิงบวกกับการอบรมเลี้ยงดูด้านการฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือมารดาที่มีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองดี มีแนวโน้มที่จะอบรมเลี้ยงดูด้านการฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมมากขึ้นด้วย จากการศึกษาของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2528 : 112-119) ซึ่งศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและลักษณะทางจิตของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรพบว่า บิดามารดาที่มีสุขภาพจิตดีมากเท่าใด ก็เป็นผู้ที่เลี้ยงดูบุตรแบบใช้เหตุผลมากเท่านั้น เนื่องจากคนเราเมื่อมีสุขภาพจิตดี มองเห็นคุณค่าในตนเอง ก็จะมีเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น

แต่การศึกษานี้พบว่า การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในเชิงลบกับด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มารดาที่เห็นคุณค่าในตนเองน้อย มีแนวโน้มที่จะส่งเสริมให้บุตรได้แสดงความสามารถหรือให้อิสระแก่บุตรมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นการชดเชยการขาดความสามารถของตนเอง ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ วราภรณ์ รักวิชัย (2535 : 30-34) ที่กล่าวว่าลักษณะจิตใจที่ไม่เหมาะสมของมารดาเองที่ทำให้มารดาอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างไม่เหมาะสม เช่น รักสนับสนุนน้อย โดยการที่มารดาจะมีจิตใจอ่อนไหวต่อการเลี้ยงดูมารดาที่ใจอ่อนมาก ๆ ขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นเหตุให้ลูกไม่สามารถช่วยตนเองได้ ขาดความเชื่อมั่นตนเอง และมักต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นเสมอ อาจส่งผลให้บุตรมีการแสดงความสามารถ และมีอิสระในด้านต่าง ๆ น้อยกว่ามารดาที่มีสุขภาพจิตที่ดี มีจิตใจที่เข้มแข็ง มั่นคง

2.2 ปัจจัยส่วนบุคคลของบุตร ที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมด้านการฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ระดับการศึกษาของบุตร จากการศึกษาพบว่าเมื่อบุตรมีระดับการศึกษามากขึ้น บุตรจะเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีอิสระในความคิด การกระทำด้วยตนเอง จะมีอุดมคติโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีเหตุผลในการกระทำของตน บุญกร คำคง (2542 : 72) ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวคิดของเพียเจท์ (Piaget 1952 อ้างถึงใน บุญกร คำคง 2542 : 72) ศึกษาวิจัยด้านทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา พบว่า เด็กจะมีพัฒนาการการคิดอย่างมีเหตุผลตามวัย และประสบการณ์ที่ได้รับ สอดคล้องกับการศึกษาของ นฤมล สิริพันธ์ (2541 : 77-79) ที่กล่าวว่า

เมื่อบุตรมีระดับการศึกษามากขึ้น มีการพัฒนาการด้านความคิดอย่างมีเหตุผลมาก ส่งผลให้บิดามารดา มีการรับฟังความคิดเห็นของบุตรที่มีอายุมากขึ้นด้วย

2.3 ปัจจัยครอบครัว ที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม ประกอบด้วย สัมพันธภาพในครอบครัว การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ส่วนลักษณะครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม

2.3.1 สัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ซึ่งมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ บิดามารดาที่มีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว มีแนวโน้มที่จะเลี้ยงดูบุตรด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร การส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร ด้านการให้รางวัล ด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการมีอิสระในการคิด การกระทำด้วยตนเอง และเห็นคุณค่าของคำแนะนำของบิดามารดา ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างเด็กและครอบครัว เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาจิตลักษณะต่าง ๆ ของ หรืออีกนัยหนึ่ง ปัญหาวัยรุ่นเกิดจากการขาดความรัก ความอบอุ่น และความเข้าใจของครอบครัว หรือสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว (สาวิตรี ทยานศิลป์ 2541 : 30-31) การศึกษาของ ลักษณ์า หนูนาค (2546 : 97) พบว่า สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว จะทำให้ครอบครัวมีความรัก ความอบอุ่น มีความเข้าใจเกิดขึ้น ด้านบิดามารดา หรือผู้ปกครองเองก็จะมีส่งเสริม สนับสนุน ให้เวลา โอกาสกับลูกอย่างเหมาะสม ไม่ละเลยความรับผิดชอบที่จำเป็นต้องปลูกฝัง และต่อเติมความรักให้กับบุตรอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ (2537 : 118) ที่รายงานว่าในครอบครัวที่วัยรุ่นเห็นว่าบิดามารดาของตนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันมาก วัยรุ่นจะรายงานว่าตนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และแบบใช้เหตุผลมากกว่าวัยรุ่นเห็นว่าบิดามารดาของตนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันน้อย

จะเห็นว่าหากครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีจะมีแนวโน้มที่จะมีการอบรมเลี้ยงดูบุตรด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร การส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร ด้านการให้รางวัล ด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรมได้ดี

2.3.2 การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมในเชิงบวกกับด้านการให้รางวัล และด้านการรับฟังความคิดเห็นและให้ความยุติธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ บิดามารดาที่มีการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา มาก จะทำให้บิดามารดาที่มีการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในด้านการให้รางวัล และด้านการรับฟังความคิดเห็นและให้ความยุติธรรมมากกว่าครอบครัวที่มีการปฏิบัติตามคำสอนของ

ศาสนาน้อย ทั้งนี้เนื่องจากครอบครัวมุสลิมให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเลี้ยงดูของพ่อแม่ เพราะศาสนาอิสลามถือว่าพ่อแม่ผู้มีส่วนสำคัญยิ่งต่อการอบรมบ่มนิสัย หรือหล่อหลอมบุคลิกภาพ ของลูก ๆ ตัวเอง ท่านศาสดาได้กล่าวยืนยันถึงเรื่องนี้ไว้ว่า บทบาทหน้าที่สำคัญของพ่อแม่ที่มีต่อลูก คือการอบรมสั่งสอนบุตรให้เป็นคนดี ให้ความรัก ความมั่นคงปลอดภัย ให้ความยุติธรรมในการ ดูแลบุตรทุกคน และในคัมภีร์กุรอานซึ่งอิสลามทุกคนต้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ระบุเกี่ยวกับ ด้านการให้รางวัลแก่บุตร ไว้ว่า

“โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย จงปกป้องตัวของสุเจ้า และครอบครัวสุเจ้าให้พ้นจาก ไฟนรก” “และจงอย่าลืมการทำคุณในระหว่างสุเจ้า (ด้วยการให้ของขวัญแก่กัน) (เสาวนีย์ จิตต์หมวด 2535 : 134-136)

นอกจากนี้ ดร.มุฮัมมัดอาลี อัล-ฮาริมิ (2545 : 142) กล่าวว่า อิสลามถือว่าการใช้จ่ายเพื่อครอบครัว โดยเฉพาะบุตร เป็นการใช้จ่ายที่ดีที่สุด และยกตัวอย่างหะดิษที่กล่าวว่า “ท่านศาสดามุฮัมมัดกล่าวว่า ในบรรดาเงินทองที่ท่านใช้จ่ายนั้น สิ่งที่จะได้ผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ก็คือการใช้จ่ายเพื่อครอบครัว” และอีกรายงานหนึ่งกล่าวว่า “เงินที่ดีที่สุดที่คนเราอาจใช้จ่ายได้ ก็คือ เงินที่เขาใช้จ่ายไป เพื่อลูก ๆ ของเขา”

ส่วนในด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม ดร.มุฮัมมัดอาลี อัล-ฮาริมิ (2545 : 136) กล่าวว่า บิดามารดาที่เป็นมุสลิมที่แท้จริงต้องปฏิบัติต่อลูกทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่รักคนหนึ่งคนใดมากกว่าคนอื่น ๆ

ดังนั้น จะเห็นว่าผู้ที่ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาหรือมีความเกรงกลัว ต่อพระผู้เป็นเจ้ามาก จะทำให้มีการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในด้านการให้รางวัล และด้านการรับฟังความคิดเห็นและให้ความยุติธรรมตามหลักคำสอนมากขึ้นด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินลักษณะการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิม และเป็นแนวทางในการส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดูบุตรความของครอบครัวมุสลิมในจังหวัดนครนายกและชุมชนอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.1.2 จากผลการศึกษา พบว่า มีปัจจัยหลายๆอย่างทั้งปัจจัยทางด้านมารดา ด้านบุตร และด้านสังคมครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูบุตรในด้านต่าง ๆ ดังนั้นจึงควรนำไปใช้ในการสนับสนุนให้บิดามารดาพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อให้มีการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นได้ดีขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการในทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม อาจได้ข้อมูลไม่ลึก จึงควรทำในเชิงคุณภาพ หรือสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด สามารถนำผลการวิจัยไปใช้อย่างกว้างขวาง

3.2.2 ควรมีการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมุสลิมในชุมชนอื่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2549) ทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดูบุตร สาระสังเขปออนไลน์
 ค้นคืนวันที่ 15 สิงหาคม 2549 จาก <http://www.dmh.moph.go.th/news/view.asp?id=969>.
- กิติมา อมรทัต (2541) *รวมบทความเกี่ยวกับสตรีและเด็กในอิสลามจากนิตยสาร มะฮัฎบะฮ์*
 กรุงเทพมหานคร อิสลามิก อะเคเดมี
- _____ (2545) *มุสลิมในอุดมคติ* กรุงเทพมหานคร มีเดียเทค
- คณะกรรมการเฉพาะกิจเรื่องการเลี้ยงดูและอบรม (2545) *ประมวลผลงานและวิจัยในประเทศไทย*
เกี่ยวกับการ อบรมเลี้ยงดูเด็กไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 สำนักนายกรัฐมนตรี
- งามตา วนินทานนท์ (2545) *ประมวลสาระชุดจิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา* หน่วยที่ 6
 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- งานยาเสพติดอำเภอองครักษ์ (2545) *สรุปผลการดำเนินงานยาเสพติด อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก*
- จงกล เกษคุ้ม (2541) “การศึกษาเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองรุ่นปู่ตาชายกับ
 ผู้ปกครองรุ่นปัจจุบัน ในตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- จรรยา เศรษฐบุตรและคณะ (2541) *รายงานการสำรวจสภาวะเยาวชนไทย พ.ศ. 2541* สถาบันวิจัย
 ประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
- ใจทิพย์ พวงทอง (2540) “การศึกษาความสอดคล้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับ
 การอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของบุตรวัยรุ่น” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพันธ์ ชูชม และ งามตา วนินทานนท์ (2528) “ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศ
 ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูของมารดาไทย” กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ตรีสุคนธ์ มาลีแก้ว (2546) “การศึกษาทัศนคติต่อการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของวัยรุ่นตอนต้น
 ในสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ คหกรรมศาสตร
 มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ทัศนาก ทองภักดี (2539) “ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกับเชื่ออำนาจในตน
 ของเด็กวัยรุ่นไทย” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร

- นำทิพย์ ชูเวช (2538) “บทบาทของบิดาในการใช้เวลาอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน” วิทยานิพนธ์
คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นงนุช โรจนเลิศ (2533) “การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น”
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- นฤมล สิริพันธ์ (2541) “ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ตนเอง ลำดับการเกิด เพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของ
นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- นันทา แทนธานี (2534) “การศึกษาตัวแปรบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูและ พัฒนาการ
เด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- บุษกร คำคง (2542) “ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ปราณี แสดคง (2538) “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ กับการปฏิบัติพัฒนกิจของบิดา
มารดาระยะครอบครัวมีบุตรวัยรุ่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- พงษ์สุดา รัตนมาสมงคล (2534) “ทัศนคติของบิดาต่อบทบาทการเป็นบิดา และความสัมพันธ์กับ
บุคลิกภาพด้านการปรับตัวของบุตรวัยรุ่น” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539) พัฒนาการวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร : ดันอ้อ แกรมมี
- พรสุดา ดิษยวรรณนะ (2534) “พฤติกรรมการแสดงออกตามทฤษฎีจิตใจโอวานนิกกับการอบรมเลี้ยงดู
และลักษณะทางชีวสังคมบางประการของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร”
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พิน ดอกบัว (2539) ศาสนาเปรียบเทียบ กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- มานี ชูไทย (2544) อิสลาม : วิธีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- มณฑนา คุปตพันธ์ (2533) หนังสือคู่มือประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษา เรื่องศาสนาอิสลาม
กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช

- มัทนา ศิลปะพันธ์ (2541) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางอารมณ์ของวัยรุ่น” ปรินญาณีพันธ์
คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- มุนีเราะฮ์ บินตุ อับดุลเมาะฟูร์ (2525) *อิสลามธรรมนุญแห่งชีวิต* กรุงเทพมหานคร ชมรมมุสลิมสวนพลู
- มุฮัมมัดอาลี อัล-ฮาริมิ (2545) *มุสลิมในอุดมคติ* กรุงเทพมหานคร มีเดียเทค
- รัคใจ เปี้ยแก้ว (2545) “ปัจจัยทางครอบครัวที่มีผลต่อความสามารถทางอารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้น”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาคหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- รอยพิมพ์ อิศระพงษ์พันธ์ (2535) “ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” ปรินญาณีพันธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- รุจา ภูไพบูลย์ และคณะ (2540) *รายงานการวิจัย เรื่องพัฒนาการและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้
พัฒนาการของครอบครัวในการดูแลบุตรตั้งแต่วัยทารกถึงวัยรุ่น* กรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- ลักษณา หนูนาค (2546) “ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับความฉลาดทางอารมณ์
ของวัยรุ่น ในวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี” ปรินญาณีพันธ์คหกรรมศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วารุณี ศรีลาปิง (2546) “ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติพัฒนาการของบิดามารดากับสัมพันธภาพ
ระหว่างบุตรวัยรุ่นกับบิดามารดา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียน
สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”
ปรินญาณีพันธ์คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วารภรณ์ รักวิจัย (2535) *การอบรมเลี้ยงดูปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร แสงศิลป์การพิมพ์
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์ (2550) “การอบรมเลี้ยงดูเด็ก” *วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา* 5 ,1 (พฤษภาคม-
สิงหาคม) :113- 115
- ศรีรัตน์ ชัญจนันต์ (2546) “ความฉลาดทางอารมณ์ของพ่อแม่ ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูกับความฉลาด
ทางอารมณ์ของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร” ปรินญาณีพันธ์ศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น กรมสุขภาพจิต (2545) *คู่มือการช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและป้องกัน
สารเสพติดในวัยรุ่น สำหรับบุคลากรสาธารณสุข* กรุงเทพมหานคร วงศ์มัล โปรคักชัน
- สมคิด อิศระวัฒน์ (2542) “รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะการอบรมและเลี้ยงดูหลักเด็กของคนไทย
ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง” นครปฐม มหาวิทยาลัยมหิดล

- สาวิตรี ทะยานศิลป์ (2541) “อิทธิพลของครอบครัวต่อความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น”
วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2546) *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์* กรุงเทพมหานคร เฟื่องฟ้า พรินต์ติ้ง
สมน อมรวิวัฒน์ และคณะ (2532) “การศึกษาเชิงมนุษย์วิทยาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทย”
กรุงเทพมหานคร ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์ (2545) “การศึกษาความสัมพันธ์ของประชากรต่างวัยในครอบครัวภาคใต้และ
ภาคกลาง” สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุทธิดา ทิฐิเจริญธรรม (2546) “บทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น” วิทยานิพนธ์
คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา
- โสภณัท นุชนารถ (2542) *จิตวิทยาวัยรุ่น* กรุงเทพมหานคร สถาบันราชภัฏธนบุรี
- เสาวนีย์ จิตต์หมวด (2535) *วัฒนธรรมอิสลาม* กรุงเทพมหานคร ทางนิว
- หรรษา เลาทเสริกุล (2540) “การเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัยเกี่ยวกับลักษณะทางพุทธศาสนา
และทางพฤติกรรมศาสตร์ของนักเรียนวัยรุ่น” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
(วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- อัจฉรา ภูระธีระ (2540) “ความคาดหวังของบุตรวัยรุ่นตอนต้นและการปฏิบัติจริงในการอบรมเลี้ยง
ดูบุตรวัยรุ่นของบิดาในอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์” วิทยานิพนธ์คหกรรมศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา
- อิสมาแอ อาลี และคณะ (2535) *ครอบครัวมุสลิม* วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
- เอมอร จารุงษ์ (2545) “รู้จักและเข้าใจวัยรุ่น” *วารสารสุโขทัยนครราชสีมา* 15, 2 (พฤษภาคม-
สิงหาคม) : 16 - 24
- อำไพรัตน์ อภัยพรหม (2545) “การขัดเกลาทางสังคมในครอบครัวไทยปัจจุบัน” *วารสารสุโขทัย-
นครราชสีมา* 15, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม) : 36 - 41
- Baumrind , Diana. (1971). “Principles of Ethical conduct in the Treatment of Subjects Reaction to
the Draft report of Committee on Ethical standard in Psychological Research” อ้างถึง
ใน สุทธิดา ทิฐิเจริญธรรม (2546) “บทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น”
วิทยานิพนธ์คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา
- Berk, L.E. (1994). *Child Development*. 3rd ed. Massachusetts : Allyn and Bacon.
- Crow and Crow. (1993). *Adolescent Development and Adjustment*. 2nd ed. New York :
McGraw – Hill.

- Erikson, Eric.H. (1968) "Identity, Youth and Crisis." Ed. By Norton pp. 57 อ้างถึงใน ศิริกุล อิศรานุรักษ์ 2550) "การอบรมเลี้ยงดูเด็ก" *วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา* 5,1 (พฤษภาคม-สิงหาคม) :113-115
- Gohlberg, Lawrence. (1987). "Psychometric and Piagetian Measures of Preschool Intellectual Growth." In *Reading in Child Development and Relationships*. Ed. By Russell C. pp. 3 อ้างถึงในจงกล เกษตุ้ม (2541) "การศึกษาเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง รุ่นปู่ย่าตายายกับผู้ปกครองรุ่นปัจจุบัน ในตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น" *ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- Hurlock, Elizabeth. (1980). "Personality Development." Ed. By McGraw-Hill. อ้างถึงใน วังนี ไทรงาม (2539) "ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเด็กตามพื้นฐานอารมณ์กับรูปแบบ การอบรมเลี้ยงดูของมารดา : กรณีศึกษามารดาของเด็กก่อนวัยเรียน โรงเรียนอนุบาล เอกชน เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร" *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานามแม่และเด็ก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล*
- Piaget, Jean. (1952). "The Stage of The Intellecuall Development of Child." Ed. By Basic Book. pp.26 อ้างถึงในบุษกร คำคง (2542) "ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวกับการคิดอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 และชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6" *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- Roger, Dorothy. (1972). "Issues in Adolescent Psychology." Ed. By Meredith C. pp. 26-28 อ้างถึงใน นงนุช โรจนเลิศ (2533) "การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง ของนักเรียนวัยรุ่น" *ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- Schaefer, David R. (1957). "Development Psychology : Theory" Ed. By Brooks. อ้างถึงใน พรสุดา ดิษยวรรณนะ (2534) "พฤติกรรมการแสดงออกตามทฤษฎีจิตใจโรวานนิกับ การอบรมเลี้ยงดู และลักษณะทางชีวสังคมบางประการของนักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร" *ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- Wolfe. (1969). อ้างถึงใน วารุณี ศรีลาปิง (2546) "ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติพัฒนกิจของบิดา มารดากับสัมพันธภาพ ระหว่างบุตรวัยรุ่นกับบิดามารดา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปาก เกร็ด จังหวัดนนทบุรี" *ปริญญาานิพนธ์ดุษฎีศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัย- ธรรมราช*

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ทม. 1312 /

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

มกราคม 2549

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณมาเรียม คอรอมาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสุภาภรณ์ โต๊ะซอ นักศึกษาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิมในจังหวัดนครนายก ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา แนะนำ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบ และให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาครั้งนี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ศศิมน ปรีดา)

รักษาการประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

ที่ ทม. 1312 /

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

มกราคม 2549

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์นันทน์ภัส พงษ์ประเสริฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสุภาภรณ์ โต๊ะซอ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิมในจังหวัดนครนายก ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบ และให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาครั้งนี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ศศิมน ปรีดา)

รักษาการประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

ที่ ทม. 1312 /

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

มกราคม 2549

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณวารุณี วงษ์สุนทร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสุภาภรณ์ โต๊ะชอ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิมในจังหวัดนครนายก ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบ และให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาครั้งนี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ศศิมน ปรีดา)

รักษาการประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ทดลองเครื่องมือ

ที่ ทม. 1312 /

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

มีนาคม 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน สาธารณสุขอำเภอบางน้ำเปรี้ยว

เนื่องด้วย นางสุภาภรณ์ โต๊ะซอ นักศึกษาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิมในจังหวัดนครนายก

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย จากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สถานีอนามัยประจำตำบลต่าง ๆ ในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว และประชาชนในพื้นที่จำนวน 30 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา ที่ทางสถานีอนามัยพิจารณาเห็นเหมาะสม หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ศศิมน ปรีดา)

รักษาการประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูล

ที่ ศธ. 0522.21 /

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

เมษายน 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน สาธารณสุขอำเภอองครักษ์

เนื่องด้วย นางสาวภรณ์ โต๊ะชอ นักศึกษาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิมในจังหวัดนครนายก

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอองครักษ์ สถานีอนามัยประจำตำบลต่างๆในอำเภอองครักษ์ และประชาชนในพื้นที่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการในการอนุญาตให้นักศึกษาจัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ศศิมิน ปรีดา)

รักษาการประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

ภาคผนวก ง

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของครอบครัวมุสลิมใน
จังหวัดนครนายก

.....

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามทั้งหมด แบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดา

ตอนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของบุตรวัยรุ่น

ตอนที่ 3 ปัจจัยครอบครัว

ตอนที่ 4 ข้อมูลการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

1. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ โดยเลือกข้อที่ตรงกับความรู้สึก หรือความจริงมากที่สุด
2. คำตอบของท่านถือเป็นความลับ และนำไปใช้ในการวิเคราะห์หวัชาการเท่านั้น
3. หากมีข้อสงสัย กรุณาสอบถามจากผู้แจกแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดา

คำชี้แจง กรุณาเติมคำตอบลงในช่องว่าง หรือเลือกข้อความโดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

ข้อคำถาม	ตัวท่าน	คู่สมรส
1. อายุ	ระบุ ปี	ระบุ ปี
2. ระดับการศึกษาสูงสุด	☐ ไม่ได้เรียน ☐ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ☐ จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ☐ จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ จบอนุปริญญา ☐ จบปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี ☐ อื่น ๆ ระบุ	☐ ไม่ได้เรียน ☐ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ☐ จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ☐ จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ จบอนุปริญญา ☐ จบปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี ☐ อื่น ๆ ระบุ
3. อาชีพ	☐ รับราชการ ☐ รัฐวิสาหกิจ ☐ ค้าขาย ☐ เกษตรกร ☐ แม่บ้าน ☐ รับจ้าง ☐ อื่น ๆ ระบุ	☐ รับราชการ ☐ รัฐวิสาหกิจ ☐ ค้าขาย ☐ เกษตรกร ☐ แม่บ้าน ☐ รับจ้าง ☐ อื่น ๆ ระบุ

ข้อคำถาม	ตัวท่าน	คู่สมรส
4. รายได้ต่อเดือน โดยประมาณ	ระบุ บาท	ระบุ บาท
5. สภาพการทำงาน	ระบุ..... วัน/สัปดาห์	ระบุ..... วัน/สัปดาห์
	ระบุ..... ชั่วโมง/ 1 วัน	ระบุ..... ชั่วโมง/ 1 วัน

6. จำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมดที่อยู่ด้วยกันเป็นประจำ คน ประกอบด้วย

- ตัวท่าน สามี บุตร ปู่ย่า ตายาย
 อื่น ๆ ระบุ

7. จำนวนบุตร คน

- บุตรคนที่ 1 เพศ หญิง ชาย อายุ ปี
 บุตรคนที่ 2 เพศ หญิง ชาย อายุ ปี
 บุตรคนที่ 3 เพศ หญิง ชาย อายุ ปี
 บุตรคนที่ 4 เพศ หญิง ชาย อายุ ปี
 บุตรคนที่ 5 เพศ หญิง ชาย อายุ ปี

8. การรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อ และพิจารณาว่าข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับตัวท่านมากน้อยเพียงใด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงบนช่อง เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ เพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น

คำอธิบาย เป็นประจำ หมายถึง ปฏิบัติ 7 วัน / สัปดาห์
 บ่อยครั้ง หมายถึง ปฏิบัติ 5 - 6 วัน / สัปดาห์
 บางครั้ง หมายถึง ปฏิบัติ 3 - 4 วัน / สัปดาห์
 นาน ๆ ครั้ง หมายถึง ปฏิบัติ 1 - 2 วัน / สัปดาห์
 ไม่เคยปฏิบัติ หมายถึง บุตรไม่เคยปฏิบัติ

อาการ หรือ ความรู้สึก	เป็น ประจำ	บ่อย ครั้ง	บาง ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติ
1. ฉันรู้สึกว่าตนเองเป็นคนต้นตื้นง่าย					
2. ฉันรู้สึกว่าตนเองสนใจอะไรไม่ได้นาน					
3. เวลาทำงานถ้าใครมาส่งเสียงดังข้าง ๆ ฉันจะทำต่อไปไม่ได้					

อาการ หรือ ความรู้สึก	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
4. ฉันมีเรื่องก่อกวนใจอยู่เสมอ					
5. ฉันรู้สึกลำบากใจถ้าต้องตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง					
6. ถ้ามีคนมาขัดใจหรือข่มขู่เพียงเล็กน้อย ฉันจะโกรธเอาง่าย ๆ					
7. ฉันรู้สึกกลัวโดยไม่รู้ว่าจะกลัวอะไรอยู่บ่อย ๆ					
8. ฉันบังคับตนเองไม่ค่อยได้					
9. ฉันรู้สึกว่าตนเองเป็นคนตกใจง่าย					
10. เวลาจิตใจ/เสียใจ ฉันรู้สึกจิตใจ/เสียใจมาก					
11. ฉันไม่ค่อยกล้าทำความรู้จักกับคนที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน					
12. ฉันไม่ชอบพูดเล่นเล่น					
13. บางครั้งฉันรู้สึกว่าตัวเองมักทำอะไรผิดอยู่เสมอ					
14. เมื่อเข้านอนตอนกลางคืน ฉันมักนอนไม่ค่อยหลับ เพราะคิดอะไรต่าง ๆ นานา					
15. บางเวลาฉันรู้สึกอึดอัดอยากตะโกนออกไปดัง ๆ					

ตอนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของบุตรวัยรุ่น

คำชี้แจง กรุณาเติมคำตอบลงในช่องว่าง หรือเลือกข้อความโดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

1. บุตรวัยรุ่นในที่นี่ อายุ ปี เพศ หญิง ชาย
2. ระดับชั้นเรียนของบุตร ระบุ
3. เกรดเฉลี่ยของบุตรในภาคการศึกษาที่ผ่านมา ระบุ

4. ลักษณะนิสัยของบุตร

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อ และพิจารณาว่าข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับตัวท่านมากน้อยเพียงใด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงบนช่อง เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ เพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น

คำอธิบาย	เป็นประจำ	หมายถึง	บุตรปฏิบัติ 6 - 7 วัน / สัปดาห์
	บ่อยครั้ง	หมายถึง	บุตรปฏิบัติ 3 - 5 วัน / สัปดาห์
	นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	บุตรปฏิบัติ 1 - 2 วัน / สัปดาห์
	ไม่เคยปฏิบัติ	หมายถึง	บุตรไม่เคยปฏิบัติ

ลำดับ	ลักษณะนิสัย	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
1	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ลูกมักแสดงอาการออกมา				
2	ลูกมักโกรธโดยไม่มีเหตุผล				
3	เมื่อถูกขัดใจ ลูกจะแสดงอาการหงุดหงิด ควบคุมอารมณ์ไม่ได้				
4	ลูกสามารถรอคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ				
5	เมื่อมีปัญหาเล็กน้อย ลูกมักจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรง				
6	เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ลูกจะอธิบายเหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้				
7	ลูกไม่รู้ตัวเองว่าเก่งเรื่องอะไร				
8	แม้จะเป็นงานยาก ลูกก็จะพยายามจนสำเร็จ				
9	เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ลูกจะแสดงอาการท้อแท้				
10	ลูกจะแสดงอาการภูมิใจเมื่อได้ทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเต็มความสามารถ				
11	เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรค และความผิดหวัง ลูกจะหาทางแก้ปัญหาจนได้				
12	เมื่อเริ่มทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ลูกมักทำต่อไปไม่สำเร็จ				

ตอนที่ 3 ปัจจัยครอบครัว

คำชี้แจง กรุณาเติมคำตอบลงในช่องว่าง หรือเลือกข้อความโดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

1. ลักษณะบ้านที่อยู่อาศัย

☐ บ้านเดี่ยว	☐ ทาวเฮาส์	☐ ห้องแถว
2. ชุมชนละแวกบ้าน	☐ ชุมชนแออัด	☐ ห้องแถว/ ย่านธุรกิจ
3. สถานภาพสมรส	☐ แต่งงาน	☐ ไม่ได้แต่งงาน
4. สภาพการทำงานของบริษัท/ร้านค้า		
☐ พ่อทำงานนอกบ้านเพียงคนเดียว	☐ แม่ทำงานนอกบ้านเพียงคนเดียว	
☐ ทำงานนอกบ้านทั้งสองคน		

6. สัมพันธภาพในครอบครัว

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อ และพิจารณาว่าข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับตัวท่านมากน้อยเพียงใด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงบนช่อง เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ เพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น

คำอธิบาย	เป็นประจำ	หมายถึง	ปฏิบัติ 7 วัน / สัปดาห์
	บ่อยครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 5 - 6 วัน / สัปดาห์
	บางครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 3 - 4 วัน / สัปดาห์
	นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 1 - 2 วัน / สัปดาห์
	ไม่เคยปฏิบัติ	หมายถึง	บุตรไม่เคยปฏิบัติ

ประเด็นความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
1. ครอบครัวของท่านอยู่กันอย่างมีความสุข					
2. ครอบครัวของท่านไม่เคยทะเลาะกันเลย					
3. ท่านพูดคุยซักถามบุตรอยู่เสมอ					
4. บุตรของท่านมักขอคำปรึกษาจากท่านและครอบครัวเสมอ					
5. เมื่อบุคคลในครอบครัวเกิดปัญหา ทุกคนร่วมกันแก้ปัญหา					
6. ครอบครัวของท่านทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ					

7. การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

ประเด็นการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
1. ท่านอบรมสั่งสอนบุตรตามแนวทางของอิสลาม มิกชน					
2. ท่านได้มีโอกาสส่งเสริมให้บุตรได้ศึกษาประเพณีของอิสลาม					
3. ท่านสนับสนุนให้บุตรได้เรียนรู้คัมภีร์กุรอาน					
4. ท่านสนับสนุนให้บุตรได้ทำพิธีละหมาดให้ครบ 5 เวลา					

ประเด็นการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
5. ท่านและครอบครัวถือศีลตลอดทุกวันตลอดเดือนที่กำหนด					
6. ครอบครัวท่านบริจาคทานตามความสามารถเป็นประจำทุกปี					
7. ท่านคิดว่าถ้าท่านมีความสามารถไปทำพิธีฮัจย์ได้ ท่านจะไป					
8. ท่านได้ทำหน้าที่เป็นต้นแบบที่ดีสำหรับบุตรของท่าน					

ตอนที่ 4 การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อ และพิจารณาว่าข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับตัวท่านมากน้อยเพียงใด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงบนช่อง เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ เพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น

คำอธิบาย	เป็นประจำ	หมายถึง	ปฏิบัติ 7 วัน / สัปดาห์
	บ่อยครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 5 - 6 วัน / สัปดาห์
	บางครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 3 - 4 วัน / สัปดาห์
	นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 1 - 2 วัน / สัปดาห์
	ไม่เคยปฏิบัติ	หมายถึง	บุตรไม่เคยปฏิบัติ

วิธีที่ท่านปฏิบัติต่อบุตร	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
1. เวลาลูกเจ็บป่วยแม้ว่าจะเล็กน้อย ท่านจะคอยเป็นห่วง สอบถามอาการ และพาไปพบแพทย์					
2. ท่านจะคอยระมัดระวังไม่ให้ลูกทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย					
3. ท่านมักรู้ว่าลูกเข้าร่วมกิจกรรมใด					
4. ท่านคอยซักถามถึงเพื่อนของลูก เช่น ลักษณะนิสัย					
5. ท่านคอยซักถามครูหรือเพื่อนของลูกอยู่เสมอว่าผลการเรียนของลูกเป็นอย่างไร					

วิธีที่ท่านปฏิบัติต่อบุตร	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
6. ท่านจะคอยเตือนลูกให้ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความหวังใยเสมอ เช่น การอ่านหนังสือ					
7. เมื่อลูกกลับบ้านช้ากว่าปกติ ท่านจะซักถามด้วยความเป็นห่วง					
8. ท่านมักไม่รู้ว่าลูกรู้สึกอย่างไร หรือต้องการอะไร					
9. ท่านไม่ทราบว่าคุณมีปัญหาหรือต้องการคำปรึกษาจากท่าน					
10. ท่านไม่ค่อยมีเวลาพูดคุยกับลูก					
11. ท่านจะร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับลูก ๆ อย่างเป็นกันเองอยู่เสมอ					
12. ท่านมักพูดคุยกับลูกถึงเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน					
13. ท่านพูดคุยกับลูกด้วยบรรยากาศที่สนุกสนานและเป็นกันเอง					
14. ลูกสามารถเล่าเรื่องส่วนตัวของตนให้ท่านฟังได้					
15. ลูกสามารถพูดคุยเรื่องกังวลใจกับท่านได้ เช่น เรื่องคะแนน เรื่องขัดแย้งกับเพื่อน ฯลฯ					
16. เมื่อลูกไปทำกิจกรรมนอกบ้าน ท่านมักจะไปกับลูกเสมอ					
17. ลูกทำอะไรไม่ค่อยเป็นเพราะท่านไม่ค่อยมีโอกาสให้คำแนะนำ					
18. เมื่อลูกขอความช่วยเหลือ ท่านจะให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจ					
19. ท่านจะคอยจัดเตรียมสิ่งของให้ลูกเสมอ					
20. ท่านไม่เคยให้ลูกช่วยเหลือทำงานบ้าน					
21. ท่านเห็นว่าลูกยังเด็กเกินไปที่จะทำอะไรได้ด้วยตนเอง					
22. ท่านไม่ค่อยมีเวลาที่จะจัดหาหรือซื้อของที่ลูกอยากได้					

วิธีที่ท่านปฏิบัติต่อบุตร	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
23. ท่านให้อิสระแก่ลูกในการที่จะคิดหรือตัดสินใจในเรื่องส่วนตัว					
24. ท่านให้อิสระแก่ลูกในการที่จะคิดหรือตัดสินใจในเรื่องครอบครัว					
25. ท่านให้ลูกกลับบ้านตรงตามเวลาที่ท่านกำหนด					
26. ท่านมักให้ลูกทำตามที่ท่านต้องการ เช่น การแต่งตัว					
27. ท่านเปิดโอกาสให้ลูกเลือกเรียนในสิ่งที่ลูกชอบ					
28. ท่านอนุญาตให้ลูกคบเพื่อนได้ทุกประเภท					
29. ท่านจะพิจารณาลักษณะกิจกรรม ก่อนที่จะอนุญาตให้ลูกเข้าร่วม					
30. ท่านไม่อนุญาตให้ลูกร่วมทำกิจกรรมในตอนกลางคืน					
31. ท่านอนุญาตให้ลูกไปสถานที่ทุกแห่งได้ตามที่ลูกต้องการ					
32. เวลาลูกจะออกไปทำกิจกรรมนอกบ้าน จะต้องขออนุญาตและชี้แจงรายละเอียดให้ท่านทราบ					
33. ท่านให้ลูกชี้แจงรายละเอียดในการใช้จ่ายเงินที่ท่านให้ในแต่ละครั้ง					
34. เมื่อลูกทำสิ่งต่างๆ ได้สำเร็จ ท่านมักจะกล่าวคำชมเชยหรือให้รางวัลแก่ลูก					
35. ท่านชมเชย เมื่อลูกทำบางสิ่งบางอย่างสำเร็จ					
36. ถ้าท่านจะให้รางวัลแก่ลูก ท่านจะถามลูกก่อนว่าต้องการอะไร					
37. ถ้าลูกทำผิด ท่านจะลงโทษตามสมควร โดยพิจารณาจากความผิดที่กระทำ					
38. ถ้าลูกทำความผิด ก่อนลงโทษลูก ท่านจะซักถามถึงสาเหตุพร้อมบอกเหตุผลในการลงโทษให้ลูกทราบ					

วิธีที่ท่านปฏิบัติต่อบุตร	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
39. เมื่อลูกทำผิดหรือไม่ทำตามที่ท่านต้องการ ท่านก็ไม่ได้ว่ากล่าวตักเตือนลูก					
40. ถ้าลูกไม่เชื่อฟังคำแนะนำของท่านจะถูกลงโทษ					
41. ท่านเปิดโอกาสให้ลูกพูดคุยกับท่านได้ ถ้าเขารู้สึกว่าไม่ได้รับความยุติธรรมจากท่านในเรื่องต่าง ๆ					
42. ท่านแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานในบ้านให้ลูก และทุก ๆ คนในบ้านอย่างเท่าเทียมกัน					
43. เมื่อลูกมีเรื่องทะเลาะกับพี่น้องๆ ท่านจะพิจารณาเรื่องอย่างยุติธรรม					
44. เมื่อลูกมีเรื่องโต้แย้งกับท่าน ท่านจะรับฟังเหตุผลของเขาเสมอ					
45. ถ้าท่านต้องการให้ลูกกระทำความผิด ลูกจะต้องเชื่อฟัง โดยปราศจากข้อโต้แย้ง					
46. ท่านให้ลูกอธิบายเหตุผล เมื่อลูกไม่ทำตามที่ท่านต้องการ					
47. ท่านมักให้สิ่งต่างแก่ลูกไม่เท่ากัน ขึ้นกับความจำเป็นหรือความต้องการของแต่ละบุคคล					

ภาคผนวก จ

ค่าสถิติต่าง ๆ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดา

อาการ หรือ ความรู้สึก	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ฉันรู้สึกว่าเป็นคนตื่นตื้นง่าย	2.24	0.719
2. ฉันรู้สึกว่าตนเองสนใจอะไรไม่ได้นาน	2.84	0.708
3. เวลาทำงานถ้าใครมาส่งเสียงดังข้าง ๆ ฉันจะทำ ต่อไปไม่ได้	2.95	1.077
4. ฉันมีเรื่องกั้มใจอยู่เสมอ	2.82	0.968
5. ฉันรู้สึกลำบากใจถ้าต้องตัดสินใจทำอะไร ด้วยตนเอง	2.72	0.753
6. ถ้ามีคนมาขัดใจหรือขู่เพียงเล็กน้อย ฉันจะโกรธ เอาง่าย ๆ	3.02	0.773
7. ฉันรู้สึกกลัวโดยไม่รู้ว่าจะกลัวอะไรอยู่บ่อย ๆ	3.14	0.882
8. ฉันบังคับตนเองไม่ค่อยได้	3.07	0.909
9. ฉันรู้สึกว่าตนเองเป็นคนตกใจง่าย	2.71	0.727
10. เวลาดีใจ/เสียใจ ฉันรู้สึกดีใจ/เสียใจมาก	2.8	0.768
11. ฉันไม่ค่อยกล้าทำความรู้จักกับคนที่ไม่เคยรู้จัก มาก่อน	3.12	0.782
12. ฉันไม่ชอบพูดเล่นเลย	3.04	0.674
13. บางครั้งฉันรู้สึกว่าตัวเองมักทำอะไรผิดอยู่เสมอ	3.11	0.898
14. เมื่อเข้านอนตอนกลางคืน ฉันมักนอนไม่ค่อย หลับ เพราะคิดอะไรต่าง ๆ นานา	2.87	0.808
15. บางเวลาฉันรู้สึกอึดอัดอยากตะโกนออกไปดัง ๆ	2.9	0.977
รวม	2.89	0.852

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะนิสัยของบุตรวัยรุ่น

อาการหรือความรู้สึก	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ลูกมักแสดงอาการ ออกมา	2.55	0.698
2. ลูกมักโกรธโดยไม่มีเหตุผล	3.21	0.878
3. เมื่อถูกขัดใจ ลูกจะแสดงอาการหงุดหงิด ควบคุม อารมณ์ไม่ได้	3.14	0.858
4. ลูกสามารถรอคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ	2.71	0.589
5. เมื่อมีปัญหาเล็กน้อย ลูกมักจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบ รุนแรง	2.51	0.701
6. เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ลูกจะอธิบาย เหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้	3.10	0.868
7. ลูกไม่รู้ตัวเองว่าเก่งเรื่องอะไร	2.33	1.111
8. แม้จะเป็นงานยาก ลูกก็จะพยายามจนสำเร็จ	2.17	1.061
9. เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ลูกจะแสดงอาการท้อแท้	2.82	0.800
10. ลูกจะแสดงอาการภูมิใจเมื่อได้ทำสิ่งต่าง ๆ อย่าง เต็มความสามารถ	2.48	0.850
11. เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรค และความผิดหวัง ลูก จะหาทางแก้ปัญหาจนได้	2.88	0.324
12. เมื่อเริ่มทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ลูกมักทำต่อไปไม่สำเร็จ	2.18	0.636
รวม	2.49	0.781

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ประเด็นความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ครอบครัวของท่านอยู่กันอย่างมีความสุข	3.71	0.671
2. ครอบครัวของท่านไม่เคยทะเลาะกันเลย	3.50	0.501
3. ท่านพูดคุยซักถามบุตรอยู่เสมอ	3.54	0.676
4. บุตรของท่านมักขอคำปรึกษาจากท่านและครอบครัวเสมอ	3.52	0.780
5. เมื่อบุคคลในครอบครัวเกิดปัญหา ทุกคนร่วมกันแก้ปัญหา	3.44	0.557
6. ครอบครัวของท่านทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ	3.60	0.720
รวม	3.59	0.684

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

ประเด็นการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ท่านอบรมสั่งสอนบุตรตามแนวทางของอิสลามมิชน	3.60	0.556
2. ท่านได้มีโอกาสดังเสริมให้บุตรได้ศึกษาประเพณีของอิสลาม	3.77	0.670
3. ท่านสนับสนุนให้บุตรได้เรียนรู้คัมภีร์กุรอาน	3.73	0.715
4. ท่านสนับสนุนให้บุตรได้ทำพิธีละหมาดให้ครบ 5 เวลา	3.05	0.801
5. ท่านและครอบครัวถือศีลอดทุกวันตลอดเดือนที่กำหนด	2.96	0.527
6. ครอบครัวท่านบริจาคทานตามความสามารถเป็นประจำทุกปี	3.14	0.734

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นความสัมพันธภายในครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
7. ท่านคิดว่าถ้าท่านมีความสามารถไปทำพิธีฮัจย์ได้ ท่านจะไป	3.84	0.672
8. ท่านได้ทำหน้าที่เป็นต้นแบบที่ดีสำหรับบุตร ของท่าน	3.32	0.828
รวม	3.519	0.725

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. การแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของ บุตร	3.51	0.436
2. การให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความ ช่วยเหลือบุตร	3.39	0.386
3. การส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระ แก่บุตร	3.50	0.359
4. การให้รางวัล	3.33	0.352
5. การรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม	3.46	0.398
รวม	3.46	0.273

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการแสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร

การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. เวลาลูกเจ็บป่วยแม้ว่าจะเล็กน้อย ท่านจะคอยเป็นห่วง สอบถามอาการ และพาไปพบแพทย์	3.81	0.559
2. ท่านจะคอยระมัดระวังไม่ให้ลูกทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย	3.36	0.780
3. ท่านมักรู้ว่าลูกเข้าร่วมกิจกรรมใด	3.43	0.836
4. ท่านคอยซักถามถึงเพื่อนของลูก เช่นลักษณะนิสัย	3.36	0.760
5. ท่านคอยซักถามครูหรือเพื่อนของลูกอยู่เสมอว่าผล การเรียนของลูกเป็นอย่างไร	3.48	0.861
6. ท่านจะคอยเตือนลูกให้ทำสิ่งต่างๆ ด้วยความห่วงใย เสมอ เช่น การอ่านหนังสือ	3.97	0.552
7. เมื่อลูกกลับบ้านช้ากว่าปกติ ท่านจะซักถามด้วยความ เป็นห่วง	3.67	0.733
8. ท่านมักไม่รู้ว่าลูกรู้สึกอย่างไร หรือต้องการอะไร	3.42	0.713
9. ท่านไม่ทราบว่าคุณมีปัญหาหรือต้องการคำปรึกษา จากท่าน	3.22	0.728
10. ท่านไม่ค่อยมีเวลาพูดคุยกับลูก	3.39	0.823
รวม	3.51	0.436

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการให้ความสนิทสนม และสนับสนุนให้ความช่วยเหลือบุตร

การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ท่านจะร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับลูก ๆ อย่างเป็นกันเอง อยู่เสมอ	3.44	0.962
2. ท่านมักพูดคุยกับลูกถึงเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	3.45	0.878
3. ท่านพูดคุยกับลูกด้วยบรรยากาศที่สนุกสนานและเป็นกันเอง	3.59	0.652
4. ลูกสามารถเล่าเรื่องส่วนตัวของตนให้ท่านฟังได้	3.47	0.699
5. ลูกสามารถพูดคุยเรื่องกังวลใจกับท่านได้ เช่น เรื่องคะแนน เรื่องขัดแย้งกับเพื่อน ฯลฯ	3.50	0.772
6. เมื่อลูกไปทำกิจกรรมนอกบ้าน ท่านมักจะไปกับลูกเสมอ	3.35	0.903
7. ลูกทำอะไรไม่ค่อยเป็นเพราะท่านไม่ค่อยมีโอกาสนำคำแนะนำ	3.25	0.825
8. เมื่อลูกขอความช่วยเหลือ ท่านจะให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจ	3.74	0.614
9. ท่านจะคอยจัดเตรียมสิ่งของให้ลูกเสมอ	3.16	0.815
10. ท่านไม่เคยให้ลูกช่วยเหลือทำงานบ้าน	3.30	1.004
11. ท่านเห็นว่าลูกยังเด็กเกินไปที่จะทำอะไรได้ด้วยตนเอง	3.12	0.988
12. ท่านไม่ค่อยมีเวลาที่จะจัดหาหรือซื้อของที่ลูกอยากได้	3.29	1.000
รวม	3.39	0.386

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และให้อิสระแก่บุตร

การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ท่านให้อิสระแก่ลูกในการที่จะคิดหรือตัดสินใจในเรื่องส่วนตัว	3.56	0.616
2. ท่านให้อิสระแก่ลูกในการที่จะคิดหรือตัดสินใจในเรื่องครอบครัว	3.52	0.713
3. ท่านให้ลูกกลับบ้านตรงตามเวลาที่ท่านกำหนด	3.48	0.614
4. ท่านมักให้ลูกทำตามที่ท่านต้องการ เช่น การแต่งตัว	3.50	0.760
5. ท่านเปิดโอกาสให้ลูกเลือกเรียนในสิ่งที่ลูกชอบ	3.55	0.725
6. ท่านอนุญาตให้ลูกคบเพื่อนได้ทุกประเภท	3.24	0.804
7. ท่านจะพิจารณาลักษณะกิจกรรม ก่อนที่จะอนุญาตให้ลูกเข้าร่วม	3.47	0.784
8. ท่านไม่อนุญาตให้ลูกร่วมทำกิจกรรมในตอนกลางคืน	3.63	0.621
9. ท่านอนุญาตให้ลูกไปสถานที่ทุกแห่งได้ตามที่ลูกต้องการ	3.50	0.619
10. เวลาลูกจะออกไปทำกิจกรรมนอกบ้าน จะต้องขออนุญาตและชี้แจงรายละเอียดให้ท่านทราบ	3.52	0.714
11. ท่านให้ลูกชี้แจงรายละเอียดในการใช้จ่ายเงินที่ท่านให้ในแต่ละครั้ง	3.50	0.663
รวม	3.50	0.354

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการให้รางวัล

การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. เมื่อลูกทำสิ่งต่างๆ ได้สำเร็จ ท่านมักจะกล่าวคำชมเชย หรือให้รางวัลแก่ลูก	3.44	0.962
2. ท่านชมเชย เมื่อลูกทำบางสิ่งบางอย่างสำเร็จ	3.45	0.878
3. ถ้าท่านจะให้รางวัลแก่ลูก ท่านจะถามลูกก่อนว่าต้องการ อะไร	3.59	0.652
4. ถ้าลูกทำผิด ท่านจะลงโทษตามสมควร โดยพิจารณาจาก ความผิดที่กระทำ	3.47	0.699
5. ถ้าลูกทำความผิด ก่อนลงโทษลูก ท่านจะซักถามถึง สาเหตุพร้อมบอกเหตุผลในการลงโทษให้ลูกทราบ	3.50	0.772
6. เมื่อลูกทำผิดหรือไม่ทำตามที่ท่านต้องการ ท่านก็ไม่ได้ ว่ากล่าวตักเตือนลูก	3.35	0.903
7. ถ้าลูกไม่เชื่อฟังคำแนะนำของท่านจะถูกลงโทษ	3.25	0.825
รวม	3.33	0.352

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ด้านการรับฟังความคิดเห็น และให้ความยุติธรรม

การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ท่านเปิดโอกาสให้ลูกพูดคุยกับท่านได้ ถ้าเขารู้สึกว่าไม่ได้รับความยุติธรรมจากท่านในเรื่องต่าง ๆ	3.53	0.591
2. ท่านแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานในบ้านให้ลูกและทุก ๆ คนในบ้านอย่างเท่าเทียมกัน	3.52	0.592
3. เมื่อลูกมีเรื่องทะเลาะกับพี่ ๆ น้อง ๆ ท่านจะพิจารณาเรื่องอย่างยุติธรรม	3.58	0.648
4. เมื่อลูกมีเรื่องโต้แย้งกับท่าน ท่านจะรับฟังเหตุผลของเขาเสมอ	3.46	0.657
5. ถ้าท่านต้องการให้ลูกกระทำการใดลูกจะต้องเชื่อฟังโดยปราศจากข้อโต้แย้ง	3.28	0.757
6. ท่านให้ลูกอธิบายเหตุผล เมื่อลูกไม่ทำตามที่ท่านต้องการ	3.27	0.733
7. ท่านมักให้สิ่งต่างแก่ลูกไม่เท่ากัน ขึ้นกับความจำเป็นหรือความต้องการของแต่ละบุคคล	3.58	0.649
รวม	3.46	0.273

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสุภาภรณ์ โต๊ะขอ
วัน เดือน ปีเกิด	12 กันยายน 2510
สถานที่เกิด	อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก
ประวัติการศึกษา	ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ชั้นสูง (เทียบเท่าปริญญาตรี) ปี 2532
สถานที่ทำงาน	โรงพยาบาลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก
ตำแหน่ง	พยาบาลวิชาชีพ